Došlo 7. VII. 1932

Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIII., štev. 156 — Ljubljana, četrtek 7. julija 1932 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—, za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pred odločitvijo v Lausanni

Sestava končnega načrta o ureditvi reparacij — Nemčija naj bi plačala tri milijarde zlatih mark, dočim njene politične zahteve Francija slej ko prej odklanja

Lausanne, 6. julija. AA. Predlog, ki so ga včeraj zastopniki Nemčije predložili predsedniku reparacijske konference Macdonaldu, vsebuje med drugim ponudbo nemške vlade, da plača na račun likvidacije vseh reparacijskih dolgov globalno vsoto 2600 milijonov mark, ki bi bila razdeljena na dve brezpogojni tranši. Prva tranša v višini 1 milijarde zlatih mark bi se plačala v bonih, ki bi se oddali v promet po popolnem triletnem moratoriju po tečaju 90 odstotkov nominalne vrednosti, nakar bi se emitirala druga tranša v višini 1.600 milijonov, katere boni bi se dali v promet po tečaju 95 odstotkov nominalne vrednosti. To ponudbo veže Nemčija na politične koncesije, zlasti na enakopravnost v oboroževanju, ki jih smatra francoska delegacija za nesprejemljive.

Ko je predsednik nemške vlade Papen snoči odhajal iz hotela britanske delegacije, je novinarjem izjavil:

Razgovarjal sem se z Macdonaldom o številki in modalitetah projektiranega reparacijskega dogovora in o nekaterih drugih naših načrtih, ki se tičejo reparacij, toda dosegla nisva še ničesar.

Nemški zunanji minister v. Neurath, ki je bil v družbi s Papenom, je samo izjavil, da se razgovori nadaljujejo.

Takoj po odhodu nemške delegacije je predsednik Macdonald sprejel predsednika francoske delegacije Herriota in Germain-Martina.

Načrti vzporednih dogovorov

Predsednik konference Macdonald je včeraj izročil predsedniku francoske delegacije Herriotu več načrtov dogovorov, ki bi se morali skleniti v zvezi s splošno pogodbo. Načrti, ki jih sedaj proučujejo strokovnjaki francoske delegacije, vsebujejo:

1. ureditev reparacijskega vprašanja med Nemčijo in njenimi upniki na podlagi upniškega dogovora z dne 2. julija. V to točko so vnešene vse številke plačil razen globalne vsote.

2. Tako imenovani gentlemanski dogovor med nemškimi upniki, po katerem postane reparacijski dogovor izvršljiv šele tedaj, kadar ga ratificirajo države-upnice, ki se obenem obvežejo, da ratifikacije ne izvrše, dokler ne dosežejo z Zedinjenimi državami ugodnega sporazuma o njenih terjatvah napram njim. Tega upniškega dogovora, ki so ga angleški in francoski pravniki že sprejeli, Nemčiji ne bi bilo treba podpisati, ker nima dolgov napram Zedinjenim državam.

3. Francosko-britanska konvencija o tem, da se spravijo določila Caillaux-Cecilovega sporazuma v sklad z določili lausannskega reparacijskega dogovora.

Macdonald je danes nadaljeval svoja prizadevanja, da se doseže sporazum v reparacijskem vprašanju. Njegovi včerajšnji razgovori s Herriotom in s Papenom so trajali od ranega jutra pa do polnoči. Davi je že ob devetih začel razgovore s Herriotom, ki so trajali do pol 11. Herriot je nato konferiral s svojimi eksperti.

Angleški odgovor Italiji

Glede na italijansko zahtevo, naj evropske države med seboj črtajo vojne dolgove, je britanska delegacija pojasnila, da je to nemogoče, dokler se ne ve, kakšno stališče bodo zavzele Zedinjene države. Tukajšnji angleški krogi kategorično izjavljajo, da bo **Velika Britanija ostala zvesta načelom Balfourjeve note, v kateri je britanska vlada svoječasno izjavila, da zahteva, naj se ji izplačajo vojni dolgovi samo v tisti višini, v kateri ameriška vlada zahteva od nje povračilo svojih posojil.** Zato se navzlic zahtevam italijanske delegacije ne bo odrekla svojim terjatvam pri evropskih državah, dokler Zedinjene države ne pristanejo, da se odrečejo svojim terjatvam nasproti Veliki Britaniji.

Italijanska delegacija stoji na stališču, da se ne more vrniti v Rim, če bi se na eni strani odrekla italijanskemu deležu pr. nemških reparacijah v zameno za vsoto, ki naj bi jo v nedoločeni bodočnosti plačala Nemčija za obnovo Evrope, na drugi strani pa ne bi dobila nikake gotovosti glede lastnih italijanskih vojnih dolgov.

Glede na to piše londonski list »Times«: Tudi Velika Britanija bi žrtvovala svoj delež na nemških reparacijah, pri tem pa se je že sedaj odrekla zelo velikemu delu italijanskih vojnih dolgov nasproti Veliki Britaniji. Anglija je doslej vrnila Zedinjenim državam že 200 milijonov funtov, še preden se je dogovorila z Italijo ali katerimi drugimi državami o ureditvi vojnih dolgov. Morda se bo dal doseči kak sporazum, ki bo Italijo bolj zadovoljil, toda spričo tako negotovega položaja je težko kaj reči.

Zaključna pogajanja

Lausanne, 6. julija. g. Ob 16. so francoski in angleški strokovnjaki izgotovili besedila raznih dokumentov, ki bi v primeru splošnega sporazuma in po kasnejši ureditvi vzhodnih reparacij in obnove Evrope nadomestili haaški dogovor v okviru končnoveljavne ureditve z Zedinjenimi državami. O modalitetah zadnjih nemških plačil se je izdelal nov sistem, ki naj bi spravil v sklad razna naziranja. **Ko sta se Anglija in Francija sporazumeli o splošnem stališču, ki ga bosta zavzeli napram nemškim zahtevam, so se ob 17. sestali zastopniki petih držav upnic, da se sporazumejo o končnoveljavnem načrtu, ki bi ga takoj nato Macdonald predložil nemški delegaciji. Macdonald je zelo optimističen ter je za 18. uro sklical sejo šestih glavnih držav, na kateri bi se oficijelno registriral doseženi sporazum, vendar pa tudi sedaj še ni izključen nov preokret.**

Lausannski protokol bo vseboval štiri dele. Prvi del se bo nanašal na likvidacijo reparacij. Z njim bo reparacijski problem končno urejen in se bodo črtali tudi tozadevni členi versailleske mirovne pogodbe. Drugi del protokola se tiče ureditve dolgov med posameznimi državami. V tem delu je tudi gentlemanski reglement med upniki. Končno določa ta del, da bo ves protokol stopil v veljavo šele po definitivni ureditvi meddržavnih dolgov. Tretji del obsega gospodarski program in se nanaša na gospodarska in finančna vprašanja, o katerih bodo razpravljali na bližnji londonski svetovni konferenci. Končno vsebuje četrti del politično izjavo, po kateri se obvežejo vse države, ki podpišejo protokol, da v času gospodarske obnove Evrope ne bodo ukrenile ničesar, kar bi moglo ogrožati politični in gospodarski mir.

Prihod ameriških delegatov

Ameriška delegata na razorožitveni konferenci Gibson in Norman Dawis ter njuni spremljevalci so prispeli danes iz Ženeve v Lausanne. Voditelja delegacije sta imela važne sestanke s Herriotom, Macdonaldom in Grandijem. Posvetovali so se zlasti o poslednjem delu lausannskega protokola in o politični izjavi, ki bo v tem delu, kolikor se nanaša na razorožitveni problem.

Ameriški delegati so priredili nocoj diner na čast Kellogu, ki se je med potjo ustavil v Ženevi. Delegati so se namreč še nocoj vrnili iz Lausanne v Ženevo. Na diner so bili povabljeni tudi vsi voditelji delegacij, ki se sedaj mudijo v Lausanni. Macdonald, Herriot, Papen in Grandi so obljubili, da se bodo udeležili večerje na čast Kelloggu, če jim bo dopuščalo stanje razgovorov na reparacijski konferenci.

Nov Macdonaldov predlog

Lausanne, 6. julija. s. Zagotavljajo, da je Macdonald zopet izdelal posredovalni predlog, ki ima upanje na uspeh. Zanimivo je, da je angleški strokovnjak Rost posetil francosko delegacijo in ji natančno obrazložil podrobnosti novega angleškega predloga. Po informacijah na merodajnem francoskem mestu se zdi, da je francoska delegacija pripravljena privoliti glede pavšalne vsote v nadaljnje koncesije, ne pa glede političnih zahtev Nemčije. Nastale diference v mišljenjih bodo mogoče povzročile podaljšanje konference za en ali dva dni.

V francoskih krogih trdijo, da se je glede vprašanja pavšalne vsote za likvidacijo reparacij dosegel z nemško delegacijo sporazum, po katerem se ta vsota zviša na 3 milijarde zlatih mark. Politične zahteve nemške delegcaije bi se upoštevale v indirektni obliki v zaključnem aktu konference.

Mnenje francoskega tiska

Pariz, 6. julija. č. V svojih poročilih o novih predlogih nemške delegacije, ki jih je predložila Macdonaldu, pravijo listi, da so Nemci sicer povišali svoje ponudbe glede končne vsote od 2 na 2.6 milijard mark, da pa so vezali na ta svoj pristanek zahteve po vojni pariteti Nemčije in črtanju čl. 231. mirovne pogdobe, ki se tiče vojnih dolgov. Ko je Macdonald obvestil o teh nemških predlogih francoskega ministrskega predsednika Herriota, je ta zavrnil vsako diskusijo o nemških predlogih, češ, da Francija že od vsega početka načelno zavrača vsak predlog, ki bi bil vezan s političnimi pogoji. Francija ne more dopustiti vezanja vprašanja o reparacijah in razorožitvi.

Nemški komentarji

Berlin, 6. julija. č. Tisk ugotavlja glede na položaj v Lausanni, da je prišlo ponovno do napetosti, ker Herriot trdovratno vztraja pri svojih zahtevah, da Nemčija ne sme postaviti nobenih političnih zahtev v zvezi z reparacijskim problemom. »Berliner Tageblatt« meni, da je Herriot započel docela novo taktiko, ki ima svoj izvor v francoskem notranje-političnem položaju in v nezadovoljstvu, ki se je pojavilo v pariškem parlamentu. Nerazpoloženje v Franciji je nastalo zaradi težav francoskega proračuna, ki so — kakor se zdi — zares zelo hude. Vse kaže, da posredovanje Anglije ne bo mnogo zaleglo, da bi se končno našel sporazum med Francijo in Nemčijo. »Vossische« Zeitung« pa pravi, da se razvija lausannska konferenca zelo naglo v smeri končnega uspeha. Zaradi tega se ne sme nihče začuditi, če se tudi pred končnim uspehom pojavijo nekatere ovire. Desničarski listi presojajo položaj vse bolj kritično. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da reparacijski upniki nimajo nikake pravice, da bi vezali reparacijsko vprašanje z vojnimi dolgovi, ki so jih dolžni Zedinjenim državam. Če ima Francija kake dolgove napram Ameriki, Nemčijo prav nič ne zanima.

Huda vročina

Karlovac, 6. julija. Danes je bil najbolj vroč dan letos. Na solncu je toplomer kazal 49 stopenj, v senci 31.

Nastop sokolske velesile

Zaključni dan vsesokolskega zleta v Pragi — Manifestacijski sprevod, kakršnega še tudi Praga ni doživela

Praga, 6. julija. u. Včerajšnjemu triumfu Sokolov na Strahovskem stadionu je sledil danes triumf sokolskih armad po mestu. Že zgodaj zjutraj so bile vse ulice polne ljudstva. Kjer je imel iti sprevod, so si ljudje že ob 8. zjutraj in še prej iskali prostorov, si prinašali stole ali pa posedli na hodnike. Ves špalir je bil pripravljen že dolgo prej, preden so se pojavile prve sokolske čete. Že pred pričetkom sprevoda je bil špalir tako gost, da ni bilo mogoče nikamor več stopiti. Kakor sodijo, je bilo samo na Vaclavskem namestju okrog 150.000 ljudi, v špalirju po vsej Pragi, kjer je šel sprevod, je bilo blizu milijona ljudi. Vsa okna, cerkveni stolpi, balkoni, prizidki, vse je bilo zasedeno. Največ sveta in odličnega občinstva Prage pa se je zbralo na Staromestnem namestju, kjer je sedel na balkonu mestne hiše že od 8.45 dalje sivolasi prezident Masaryk. Na tribuni pod balkonom je bilo več sto zastopnikov inozemskih delegacij, vodilnih sokolskih predstavnikov, zastopnikov korporacij in drugih reprezentantov oblasti itd. Že dolgo pred prihodom sprevoda so bila zasedena vsa mesta in na Husovem spomeniku je stala straža Sokolov, legijonarjev in strelcev ter sta goreli dve veliki žari z ognjem. Ta slika je bila še posebno veličastna spričo neštetih zastav, girland in preprog, ki so visele z oken in balkonov.

Inozemski gostje

Točno ob 9.45 je prišel na trg pred zgodovinskim rotovžem prvi del mogočnega sprevoda. Pred rotovžem so bile postavljene tri godbe, ki so izmenoma, a brez pavze igrale koračnice. Na čelu sprevoda so bile fanfare in za veliko zastavo republike je korakalo načelstvo ČOS z dr. Hellerjem na čelu. Nato so prišle inozemske delegacije: Angleži, Američani, Belgijci, Estonci, Finci, Francozi, Nizozemci, Litovci, Latijci, Rumuni itd. Bili so v svojih slikovitih gimnastičnih krojih ali pa v narodnih nošah. Za njimi so se pojavili bolgarski Junaki z 10 prapori in v pisanih narodnih nošah; želi so viharne ovacije vse publike. Sledili so jim Poljaki s 5 prapori, Lužičani v belih narodnih nošah in nazadnje Ukrajinci. Inozemske delegacije so defilirale pred prezidentom Masarykom in se nato razvrstile nasproti slavnostne tribune.

Nepopisne ovacije Jugoslovenom

Pojavili so se Jugosloveni s svojimi godbami, okrašenimi zastavami in vsi v cvetju. Vsa masa je zagrmela navdušenja. Najprej so stopali člani, nato članice, končno kmečki Sokoli iz južnih banovin. V jugoslovenskem sokolskem sprevodu je bilo nad 5000 ljudi, 87 praporov in 7 godb. Sprevod Sokolov iz Jugoslavije so zaključile narodne noše s petjem, vriskanjem in sviranjem harmonik. Nanje je padalo cvetje kot dež, ravno tako pa tudi na skupine lepih narodnih noš iz Julijske Krajine in Koroške.

Brezkončne armade češkoslovaškega Sokolstva

Sledili so ruski Sokoli v emigraciji in ob pol 11. so prišli na vrsto češki Sokoli z neštetimi zastavami in godbami. V osmerostopih in razvrščeni po župah so v močnem koraku stopali mimo mestne hiše. Starosta ČOS dr. Bukovsky se je v imenu ČOS poklonil primatorju mesta Prage dr. Baxi. Ministrski predsednik Udržal, notranji minister dr. Slavik in narodni poslanci, ki so Sokoli, so korakali v vrstah med brati. Na čelu češkoslovaške skupine, v kateri je bilo okrog 40.000 Sokolov članov, je korakal tudi letošnji zmagovalec v tekmovanju za slovansko prvenstvo Gajdoš. V brezkončnih vrstah so češkoslovaški sokolski polki stopali čvrsto, da se je tresel ves trg in s silnim vzklikanjem odgovarjali publiki na njene ovacije, pred rotovžem pa defilirali pred prezidentom Masarykom in primatorjem dr. Baxo. Za vsako skupino članov so korakali Sokoli v narodnih nošah, ki so plesali narodne plese. Defile je trajal točno dve uri. V sprevodu članstva je bilo 732 praporov in 68 godb z 2268 godbeniki.

Nato so prišle na vrsto članice. V svojih prikupnih krojih in krasnih barvah so zbujale silno navdušenje med množicami, ki so vztrajale kljub silni vročini. Tudi prezident Masaryk je ostal na balkonu, čeprav so mu bili zdravniki dovolili, da sme ostati največ eno uro. Ves čas je živahno odzdravljal sokolskim množicam, ki so korakale mimo njega in mu prirejale nepopisne ovacije. Sokolic je bilo v sprevodu 20.000 s 157 prapori in 16 godbami. Bile so že od ranega jutra pokonci, a so se držale izborno kljub vsej izmučenosti. Zdravstvena služba je imela pri njih sicer največ posla, kar pa je bilo razumljivo spričo silne vročine. Bila je divna slika ta pogled na tisoče deklet in žen, katerih pohod mimo rotovža je trajal ravno eno uro.

Članicam je sledila sokolska konjenica; bilo je 872 konjenikov, med njimi tudi jahalci. Nosili so 48 praporov.

Sprevod po mestu se je zaključil ob 13.50. Šele, ko je odkorakala mimo mestne hiše zadnja vrsta, se je prezident Masaryk odpeljal na grad, odkoder pa se je že ob 15. spet vrnil med Sokole, ki so se zbirali na zletišču. Današnji sprevod je bil gotovo najbolj veličasten, kar jih pozna sokolska zgodovina.

Zavezniški vojaški oddelki v stadionu

Stadion je dobil danes popolno vojaško lice. Občinstva je bilo spočetka nekoliko manj kakor včeraj, ker se je večinoma zamudilo zaradi sprevoda, toda že okrog 16. je bilo na stadionu zopet najmanj 200.000 ljudi. Na častni tribuni so bili okrog prezidenta Masaryka in oficijelnih zastopnikov zbrani večinoma častniki, vojni atašeji inozemskih vlad in mnogo domačih in zavezniških oficirjev.

Med gosti na tribuni okrog prezidenta Masaryka se je nekoliko po otvoritvi pojavil tudi jugoslovenski minister za telesno vzgojo dr. Kraljević, ki je po češkoslovaškem radiju v imenu jugoslovenskega naroda pozdravil bratski češkoslovaški narod in se mu zahvalil za vso pozornost in bratsko ljubezen, ki jo je izkazal Sokolom, vojakom in vsem udeležencem iz Jugoslavije.

Na stadion je prišel danes tudi bivši ministrski predsednik Antonin Švehla, ki je ves čas bolehal. Poset Švehle je povzročil na tribuni veliko pozornost. Švehla se je udeležil sokolskega zleta zadnjič l. 1926 v inozemstvu in se od l. 1927 zaradi svoje bolezni ni mogel več sestati s prezidentom.

Nastop vojske se je pričel ob 15.45, ko so prikorakali na vežbališče oddelki zavezniških armad, skupno 3300 ljudi. Čakali so na prezidenta, da mu podajo raport. Slika na tribunah je bila danes še bolj pestra, ker je bilo med gledalci mnogo Sokolov, ki so bili prosti. Vaje vojakov je vodil praški divizijonar general Klecanda. Vojska se je postavila mirno, nakar so godbe zaigrale vse tri državne himne. Občinstvo je bilo silno navdušeno. Telovadbo je otvoril 28. češkoslovaški pešpolk, ki je pokazal v 16. skupinah 110 borb z bajoneti v rokah in nasajenimi na puškah.

Nastop jugoslovenske vojske

Nato je megafon naznanil nastop jugoslovenske vojske. Po megafonih so občinstvu razložili tudi jugoslovenske vojaške vaje, ki so bile sestavljene po skladbah g. Ivana Kovača, profesorja telovadbe na pomorski vojni akademiji v Dubrovniku na pesem »Hej trubači«. Jugoslovenski vojaki so nastopili pod poveljstvom polkovnika Živanovića: mornarji v belih hlačah in z belimi čepicami ter golimi prsi, gojenci vojne akademije iz Beograda v rdečih hlačah in prav tako z golimi gornjimi telesi, za njimi pa gojenci pešadijske podoficirske šole kralja Aleksandra, ki so bili prav tako razgaljeni do pasu. **Korak jugoslovenskih čet je bil edinstven. Razvili so se takoj za nastop v prostih vajah. V sredi so bili vojaki s puškami. Njihov razstop je bil frapanten. Izvedli so ga po godbi. Sledila je izvedba prekrasne simbolične skladbe. Vsakemu taktu je odgovarjal poseben gib. Izvedba je bila tako izvrstna, da take še ni bilo videti. Ogromna množica ljudstva je besnela v navdušenju. Nato so v skupinah podali lahkoatletske vaje, raznoterosti in igre. Pozornost je zbudilo metanje mornarja na rjuhi. Po zaključenih vajah so se vojaški oddelki razstopili v formacijo, ki je imela obliko inicijalke M v čast Masaryku in nato črke A po imenu kralja Aleksandra. Nastop jugoslovenske vojske je bil najlepši nastop dneva. Odhod je bil triumfalen. Telovadbo je vodil Ivan Kovač.**

Rumunski vojaki

Sledil je telovadni nastop rumunske vojske. Rumuni so nastopili s svojimi vajami in narodnimi plesi. Vojaki so rabili puške, konjeniki kopja, mornarji vesla. Ob zaključku svojih vaj so formirali črke M po Masaryku in K po Karolu. Nastop je vodil polkovnik Badulescu, ravnatelj narodnega zavoda za telesno vzgojo v Bukarešti.

Češkoslovaški oddelki

Sledil je nastop Čehoslovakov. Nastopili so oddelki vseh 12 češkoslovaških divizij, dveh gorskih brigad in vojaške akademije. Pokazali so, kako vojska uveljavlja Tyršev telovadni sistem. Krasen nastop je pokazala konjenica, ki je na konjih izvajala vaje s kopji. Konjenica iz Pardubic je izvedla džigitovko na konjih. Nato je nastopila topničarska četa s četvorko baterij. Obe točki sta bili prav zanimivi. Sledil je vojaški prizor. Temeljna misel te lepe igre je bila pokazati vpliv Sokolstva na narod in na revolucijonarno vojsko, že češkoslovaške osvobodilne legije so telovadile v sokolskih prostih vajah. Misel igre se je razvila nato v izraz edinstva vse današnje češkoslovaške vojske, ki se je navzela sokolskega duha in sokolske telovadbe. Nato je nastopilo še okrog 2000 članov praške posadke s puškami.

Defile pred Masarykom

Končno pa so vsi oddelki treh armad defilirali po zletišču pred prezidentom Masarykom kot vrhovnim poveljnikom češkoslovaške vojske. V defileju so nastopili prvi Jugosloveni, za njimi Rumuni, nato češkoslovaške edinice in končno pet letalskih flotilj po 25 letal pod poveljstvom generala Pfajferja. Prezident Masaryk jih je pozdravil: »Izborno ste to izvajali, vojaki! Nazdar!« Masaryk je nato zapustil na konju zletišče.

Nato so še razglasili rezultate tekmovanj dne 5. julija. Sledil je nagovor na tekmovalce in končno so podali osmič in zadnjič Tyrševo sceno. S tem je, bil zaključen veličastni zlet, ki je trajal ves mesec in je razgibal ves slovanski svet ter zbudil pozornost vsega sveta.

Stafeta za slovansko prvenstvo

Popoldne se je vršila tudi stafeta za slovansko prvenstvo. Članske stafete so tekle na progi 4 krat 100 metrov, stafete članic na progi 4 krat 75 metrov. Zmagala je pri članih češka četvorka Vykoupil, Svatoš, Blaha, Plch, ki je dosegla čas 44.6. Čehi so zmagali pred Poljaki, Jugoslovani in Rusi. Za jugoslovenske Sokole so startali Kovačič, Martinec, Skok in Pičanić. Pri stafeti članic so prav tako zmagale Čehoslovakinje: četvorka Kolibarova, Vejrihova, Hajkova in Hrebrinova je dosegla čas 38.6 pred jugoslovensko in poljsko. Jugoslovenska četvorka je pretekla progo v 39.8 sekundah, sestavljale so jo Smerdujeva, Stefaninijeva ter Batelkova in Padovanova.

Naši oficirji pri Masaryku

Praga, 6. julija, u. Danes popoldne je na zletišču predstavil jugoslovenski poslanik dr. Grisogono predsedniku republike vse naše častnike, ki se nahajajo v Pragi, rumunski poslanik Emandi pa rumunske oficirje. General Blacha je predstavil predsedniku Masaryku jugoslovenske dobrovoljce s podpolkovnikom Lovričem na čelu. Zvečer se je vršil v Obecnem domu koncert jugoslovenskega pevskega društva »Mladost-Balkan« iz Zagreba pod osebnim vodstvom skladatelja Gotovca. Na Strelskem otoku se je istočasno vršila velika jugoslovenska akademija, na kateri so se izvajali izbrani jugoslovenski komadi.

Narodni poslanci na Notranjskem

Beograd, 6. julija. p. Na shodih, ki se bosta vršila v nedeljo 10. t. m. na Rakeku in v Cerknici, bodo poleg domačega narodnega poslanca g. dr. Rapeta, kot gostje govorili tudi narodni poslanci iz drugih banovin, in sicer gg. Svetislav Hodžera, Miša Sokolović, dr. Ivan Lukić, dr. Josip Stažić, dr. Ivan Metikoš in dr. Auer. Odlični gostje bodo že v soboto prispeli v Ljubljano.

Napredovanje v poštni službi

Beograd, 6. julija. p. S kraljevim ukazom so napredovali v višjo skupino med drugimi naslednji poštni uradniki: Rudolf Lukež pri pošti Ljubljana I, Leopold Rihar pri pošti Ljubljana II, Ivan Štibilj pri pošti Ljubljana III, in Jernej Čonta pri pošti Maribor II.

Sprejem Turčije v DN

Ženeva, 6. julija. č. Na izredni seji sveta Društva narodov, ki je bila danes pod vodstvom belgijskega zunanjega ministra Hymansa, so razpravljali o želji Turčije, da bi bila sprejeta v Društvo narodov. Na seji so z velikim zadovoljstvom sprejeli na znanje to turško namero in so sklenili, da bodo uradno pozvali Turčijo, naj vstopi v ženevsko mednarodno ustanovo. Dne 18. julija bo ponovna seja Sveta in bodo na njej na svečan način opravili formalnosti, s katerimi je zvezan vstop Turčije v Društvo narodov.

Slavija : Juventus 4:0 (3:0)

Praga, 6. julija. u. Danes se je vršila nogometna tekma med praško Slavijo in Juventusom iz Turina za srednje-evropski pokal. Zmagali so Pražani s 4:0 (3:0). Dunajski sodnik Braun ni imel tekme v svojih rokah.

Vlada pripravlja deklaracijo

Beograd, 6. julija. M. Ministrski svet ima že tri dni vsakodnevne svoje seje, na katerih razpravlja o podrobnem delovnem programu vlade. Program vlade bo objavljen v obliki deklaracije, s katero se bo vlada predstavila obema zbornicama Narodnega predstavništva, ki bo sklicano v najkrajšem času.

Prihod ministra Lazića v Beograd

Beograd, 6. julija. p. Novo imenovani notranji minister g. Žika Lazić, dosedanji ban vardarske banovine, je včeraj prispel v Beograd. V Skoplju mu je prebivalstvo priredilo prisrčno slovo, ki je najlepše pričalo, kako priljubljen je bil g. Žika Lazić med prebivalstvom v vardarski banovini. Po zaprisegi pred ministrskim predsednikom g. dr. Srškićem je novi notranji minister takoj prevzel posle svojega resora. Prav tako je bil včeraj zaprisežen tudi minister brez portfelja g. dr. Karamehmedović, ki ima svoj kabinet v ministrstvu prosvete.

Minister Mohorič prevzel posle

Beograd, 6. julija. Včeraj je dosedanji minister za trgovino in industrijo gosp. dr. Albert Kramer izročil posle tega resora svojemu nasledniku, ministru gosp. Ivanu Mohoriču. Pri tej priliki se je minister dr. Kramer prisrčno poslovil od uradništva trgovinskega ministrstva ter se mu zahvalil za sodelovanje, želeč, da tudi z novim ministrom sodelujejo v kar najlepši harmoniji za konsolidacijo naših gospodarskih prilik, kar predstavlja eno najvažnejših nalog baš tega resora. Minister dr. Kramer se je včeraj preselil v svoje nove prostore pri predsedništvu vlade, kjer ima odslej svoj kabinet.

Tekme za slovansko prvenstvo

Jan Gajdoš — slovanski prvak, M. Dekanova — prvakinja — Zadovoljivi rezultati naših tekmovalcev

Že v sobotni številki »Jutra« smo priobčili rezultat tekem za slovansko prvenstvo, ki so se vršile dne 1. julija ob velikem zanimanju vsega Sokolstva. Danes objavljamo obsežno in zanimivo poročilo o teh tekmah (ki smo je morali radi preobilice gradiva odložiti), na katerih so dosegli Jugosloveni prav lepe uspehe, čeprav so imeli v borbi s Čehoslovaki zelo težaven položaj, ker naši dosedanji prvaki pri letošnjih tekmah v Pragi niso nastopili.

Tekmovanje poedincev

Člani: V tej najnapornejši sokolski tekmi, ki zahteva od telovadca vsestranost na orodju in v lahkoatletiki, je tekmovalo letos 15 bratov (10 Čehoslovakov, 2 Jugoslovena, 2 Poljaka in 1 ameriški Slovak). Takoj od začetka se je videlo, da bo sigurno zmagal **Gajdoš Jan** (Brno I). Že pred pričetkom lahke atletike je bil na čelu, njemu tesno za petami Hudec Alois (Brno I.) **Pri nadaljevanju tekme je Gajdoš, ker ima odlične lahkoatletske rezultate, gladko zmagal in si priboril naslov slovanskega prvaka.** Pri zadnji tekmi za slovansko prvenstvo, ki se je vršilo v Beogradu leta 1930, je bil Gajdoš na III. mestu za Löfflerjem in Primožičem z malo diferenco točk. **Hudec Alois** je izvrsten orodni telovadec, ima pa, kakor naš Štukelj, zaradi lahke telesne konstitucije, potežkoče v lahki atletiki posebno pri metanju krogle. Zaradi tega je moral prepustiti II. mesto **br. Tintěri Jindřichu** (Praha VII), ki je prišel v končni klasifikaciji za eno desetinko odst. pred njega **Škoda, da naši prvaki niso tekmovali. Tekma bi bila mnogo bolj zanimiva, ker bi bila gotovo ostra borba za I. mesto.** Tudi med češkoslovaškimi tekmovalci smo pogrešali mnogo znanih mednarodnih tekmovalcev: Vacho, Löfflerja, Effenbergerja, Karafiata in še druge.

Naš **Pristov** (Jesenice) je zasedel 10. mesto, kar je vsekakor častno, ker prvič tekmuje na večji tekmi in v konkurenci najboljših. Vzbujal je pozornost s svojo veliko vitko postavo in elegantnim načinom izvajanja. Zlasti na drogu je vzbudil občudovanje, ker je bila njegova vaja med najlepšimi. Zaostal je zaradi ničle pri obveznih vajah na konju in na bradlji in pri skoku s palico. Z br. Pristovom smo dobili sijajnega telovadca, ki bo gotovo v bodoče član naših mednarodnih vrst.

Br. Boltižar (Zagreb) je pokazal pri tekmi marsikaj lepega in tudi mnogo dobre volje, vendar še ni dorasel tako težavni tekmi.

Članice: V tej tekmi so bile Jugoslovenke kvalitativno in kvantitativno dobro zastopane. Razen naših 4 je tekmovalo 7 članic ČOS in 4 članice ameriške sokolske zveze.

Borba med prvimi je bila jako ostra. **Pred lahkoatletiko so imele naše Sokolice jako lepe izglede. Kovačeva je držala II., Podpačeva III. mesto. Z odličnimi rezultati v lahkoatletiki sta jih potem prehiteli dve Čehoslovakinji. S. Kovač Vera (Celje) se je morala končno zadovoljiti s III. mestom za s. Hrebrinovo (ČOS) in s. Podpačeva s 5. mestom za s. Vežmirovsko (ČOS). Sestra Mařenka Dekanova (ČOS), ki je na tej tekmi dosegla naslov slovanske prvakinje,** je tudi tekmovala l. 1930 v Beogradu, kjer je dosegla za dvema Čehoslovakinjama III. mesto.

Sestri Križmaničeva in Luznikova sta se plasirali na 10. oziroma 11. mesto. Poljakinje se te tekme niso udeležile.

Tekmovanje vrst

Člani: K tekmi sta pristopili samo naša vrsta pod vodstvom **br. Bana** in češkoslovaška vrsta pod vodstvom **br. Čade**, znanega, starega odličnega, mednarodnega tekmovalca. Ker so nekateri poljski tekmovalci zbolели, se je vrsta razbila in so pristopili samo štirje kot poedinci.

Z žrebanjem je bilo odločeno, da gre naša vrsta naprej. Začeli so s prostimi vajami, ki so jih delali tako lepo, da so izzvali občudovanje vseh prisotnih. Naši lepi mladi fantje so si namah pridobili simpatije vseh. Z napetostjo se je pričakoval nastop češkoslovaške vrste. Tako krasno so delali proste vaje, **da je bilo težko reči, kdo je boljši, naši ali pa oni. Klasifikacija je pokazala le malenkostno diferenco v korist vrste ČOS.**

Naši so šli nato na bradljo. Zupančič s pričakovanjem v njega. Krasno začenja s pričakovanjem v njega. Krano začenja nato pa kar na enkrat pri toču pod bradljo ne uspe in že je na tleh. Prva ničla! Za njim gredo še trije, med njimi tudi odlični **Grilec** po ničlo. Težko je bilo vsem, ko smo to gledali, ker vemo, kako dobro znajo in so vedno delali to vajo. Šele inž. **Kavčič** krasno izvede obvezno vajo in prelomi led. Fantje pa ne klonejo, borijo se naprej kot levi, vendar ogromne izgube na bradlji ne morejo več popraviti, akoravno so češkoslovaškim tekmovalcem popolnoma enakovredni. Na drogu frapirajo zlasti s sijajnimi poljubnimi vajami, ki v ničemer ne zaostajajo za najlepšimi vajami, ki smo jih videli pri tekmi posameznikov. Z bravuroznimi odskoki izzovejo orkane aplavza. V skoku v daljino so boljši kakor Čehoslovaki, niso jim pa kos pri plezanju, kjer je vseh 8 Čehoslovakov doseglo 100 odst. Pri disku, teku in plavanju zopet malo zaostanejo. Ko konča zvečer ob 9. uri tekma po 12urnem boju, je bil rezultat:

I. ČOS 9954 točk
II. SKJ 9064 točk.

Poljaki, ki so tekmovali, se sicer tudi kot posamezniki niso mogli uveljaviti, ker imajo še premalo izvežbanosti in rutine, pokazali pa so izvrsten materijal in obetajo v kratkem postati nevarni nasprotniki.

Članice: Tudi naše članice so imele na bradlji, kjer so mnogo izgubile, smolo. Vseeno se krepko držijo in so ob 2. popoldne, ko je bila tekma po končanem orodju prekinjena, na 2 mestu, nedaleč za Čehoslovakinjami in nedaleč pred Poljakinjami. Situacija je še popolnoma nejasna. Zato so vse telovadkinje ob 5. popoldne pri nadaljevanju (lahka atletika) napele vse sile. Poljakinje, ki so izvrstne lahkoatletičarke, nas prehitijo in se celo vrsti ČOS nevarno približajo. Slabi rezultati naših tekmovalk pri metu krogle in skoku v daljino, potisnejo našo vrsto na zadnje mesto.

Končni rezultat: I. ČOS 4244
II. PSS 4039
III. SKJ 3807

Kot poedinka se je krasno plasirala v tej tekmi sestra **Sketova** (Maribor) na II. mestu, le 6 točk za Hachmanovo (ČOS) in 9 točk pred Benešovo (ČOS).

V splošnem smo lahko z uspehi tekem za slovansko prvenstvo **zadovoljni.** Lahko bi pa dosegli še mnogo lepše uspehe, ako bi posvetili naši telovadci in telovadke več pozornosti vadbi lahke atletike, ki zahteva večletno sistematično pripravo. Bratje, sestre, na delo za prihodnjo tekmo za slovansko prvenstvo!

Tekme ČOS 2. julija

Tekme vrst in posameznikov v višjem oddelku

Člani: K tej tekmi je pristopilo 12 vrst in 16 posameznikov. Med tekmovalci so bili vsi oni, ki so tekmovali za slovansko prvenstvo in še mnogo drugih znanih češkoslovaških tekmovalcev, ki so se udeležili že več mednarodnih tekem. Največ izgledov je imela vrsta Brno I, v kateri sta bila Gajdoš in Hudec. Med njo in odličnimi tekmovalci iz Kr. Vinohradov se je razvila huda borba, v kateri je Brno I. podleglo.

I.	Kr. Vinohrady	88.21 odst.
II.	Brno I.	85.51 odst.
III.	Praha	83.76 odst.

Kot posameznik je zmagal v tej tekmi br. Pokorny (Kr. Vinohrady) z odličnim rezultatom 96 odst.

Članice: Zaradi nezadostnega števila vrst je v tej tekmi nastopilo samo 14 posameznic. Zmagala je s. Hajná, ki je dosegla lep uspeh 93.66 odst.

Petoboj članic

K tej tekmi, ki je obsegala skok v daljino, skok v višino, tek na 100 m, met krogle in kopja, je pristopilo 25 najboljših češkoslovaških lahkoatletičark. Tekma je jako težavna in zahteva vsestransko izvežbanost v lahki atletiki. Zmagala je odlična s. Benešova (Brno I) s 174 točkami.

Posebne tekme članic

Te tekme so obsegale tek na 60 m (28 tekmovalk), tek na 100 m (12), met žoge enoročno (24), obojeročno (39), met krogle enoročno (24), obojeročno (17), met kopja (11), met diska enoročno (14), obojeročno (5), skok v daljino (29) in skok v višino (19).

Uspehi, ki smo jih že objavili in veliko število nastopajočih, so pomembni. Dokaz so nam, da češkoslovaške Sokolice sistematično in vztrajno gojijo lahko atletiko.

Tekme starejših bratov (nad 40 let)

V programu zletnih tekem je bil letos prvič tudi nastop starejših bratov. Tekmovali so v višjem in nižjem oddelku. Občudovanja vredni so visoki rezultati, ki so jih dosegli zmagovalci:

višji oddelek: I. Štaif (Rhycany) 98.2 odst.
nižji oddelek: vrsta Brno I. 94.5 odst.
I. Hošek (Vinohrady) 99.4 odst.

Javna telovadba dece

Dne 2. julija ob 4. popoldne se je vršila prva javna telovadba v glavnih dneh. Ponovile so se najuspelejše točke naraščaja in dece iz predzletnih dni.

Na telovadišče je najprej priteklo 1080 moške in ženske dece, ki se je porazpostavila v skupinah. Izvajali so nato okladbo, ki je zamisel načelnice ČOS Provaznikove in daje otrokom priložnost, da na neprisiljen način pokažejo sokolsko telesno vzgojo. Vaje uporabljajo najprirodnejšo otroško lastnost — oponašanje. Skladba konča s pripovedko o malem dečku, ki je ustanovil Sokola, ko je dorastel. Pri vajah je sodeloval in je sestavil tudi besede br. Pelikan. Godbo je sestavil Kjička. Izvedba ljubka, neprisiljena.

Sledil je vzoren nastop 4000 moške dece nad 9 let k prostim vajam br. Taborke na glasbo Kjičke. Krasne in za deco izredno komplicirane vaje so izvajali v 32 tristopnih kolonah. Izvedba izvrstna, vse dobro, skladnost in kritje. Tudi odhod po spojitvi v 24-terostopih brezhiben.

Tudi 3840 deklic nad 9 let je izvedlo enostavni, lepi nastop dobro. Proste vaje, ki jih je sestavila s. Sedlmajerjeva na glasbo Harfla, so prvotno izvajale v 32 četverostopnih kolonah, nato v prostem razstopu in zaključile s skupinskimi vajami. Izvedba vaj prav dobra, ravno tako tudi odhod.

Nato je prišlo na telovadišče v stisnjenem kareju 1171 naraščajnikov z leskečimi palicami v rokah. Izvedli so takoj iz sredine prosti razstop prav efektno, nato pa vaje br. Očenaška na glasbo Matějovca. Lepe, na izdatnih gibih polne vaje, so dosegle popoln uspeh. Za odhod so sestopili v dva kareja, ki sta odkorakala skozi stranske izhode.

Naraščajnice (1456) so izvedle originalen lep nastop, ki se je zaključil v 8 petero-stopnih kolonah. Nato so izvedle z venci krasne vaje s. Burgrove na glasbo dr. Sixta. Izvedba vzorna. Odhod kratek in lep. Število 2400. Nastopila je še deca s tekmovalnimi igrami. Nato zaključek zaradi dežja.

Recepcija na jugoslov. poslaništvu

Praga, 5. julija

Snoči ob 21. se je vršila v okrilju zletnih svečanosti recepcija v novem poslopju jugoslovenskega poslaništva v Mosteckí ulici. Ta prvi sprejem pri jug. poslaniku dr. Grisogonu, v novem poslopju je imel prav posebno obeležje. Na dvorišču mogočne stavbe, ki je zgodovinsko zelo zanimiva, je pridno igrala godba jugoslovenske godbene šole, ki se je skupno z vojaško delegacijo pripeljala v Prago. Prav tako kot pri vstopu je prevladoval sokolski milje tudi v lepo prirejenih sprejemnih prostorih. Med uniforme vseh zavezniških vojsk in krasne toalete številnih dam najodličnejše družbe, so se posebno lepo podali sokolski kroji jugoslovenskih Sokolov in Sokolic, kakor tudi nekatere jugoslovenske narodne noše. Razpoloženje je bilo nad vse domače in ko je godba — ki jo je pred poslopjem poslušalo več sto ljudi — zaigrala narodno, so se v veliki dvorani kmalu zavrteli v kolu. G. poslanik dr. Grisogono in gospa soproga sta imela polne roke dela, da sta z vsakim gostom spregovorila prijazno besedo in mu postregla z bogate mize.

Med odličnimi udeleženci sinočnjega večera na našem poslaništvu bi bilo omeniti zunanjega ministra dr. Beneša s soprogo, poslanika dr. Krofto, načelnika gen. štaba Syrovega in poveljnike-generale vseh praških edinic, načelnika jugosl. gen. štaba generala Milovanovića z vsemi častniki in slepim podpolkovnikom Lovrićem, visoke pravoslavne cerkvene dostojanstvenike s škofoma Gorazdom iz Prage in škofom Damaskinom iz Munkočeva, dalje predstavnika čsl. parlamenta Malypetra kakor tudi zastopstvo jugsl. parlamenta senatorjem Ivanom Hribarjem in posl. R. Pustoslemškom, kiparja Meštrovića s soprogo, dr. Mandiča, univ. prof. dr. Murka, gospo dr. Baxovo, številne zastopnike češkega in jugoslovenskega Sokolstva s t. podstarosto SKJ Ganglom, celokupno osobje poslaništva, jugoslovenske novinarje, vso jugoslovensko kolonijo itd.

Večer je potekel v zelo prijetnem razpoloženju in le neradi so se številni udeleženci poslovili od prijazne hiše jugoslovenskega poslanika. Tudi sinočnji sestanek elitne družbe na našem poslaništvu je dokazal, da so pognali bratski čsl.-jugoslovenski odnošaji globoke korenine.

Vaš dopisnik je imel priliko govoriti z urugvajskim poslanikom za Češkoslovaško in Poljsko g. ministrom Euricom Gomezom, ki je našim delavcem za skupno jugoslovensko češkoslovaško stvar pod vodstvom pok. ministra dr. Gregorja Žerjava znan že iz medvojne dobe. G. minister ni mogel dovolj prehvaliti veličastne organizacije vsesokolskega zleta in je h koncu navdušeno izjavil: »Narod, ki je zmožen organizacije tako ogromne prireditve z naravnost bajnim uspehom, ima svojo visoko kulturo in mu ni treba imeti za bodočnost nobenih skrbi.« Prav isto velja tudi za Jugoslovene. Slično so izzvenela tudi priznanja številnih inozemskih zastopnikov, med katerimi so nekateri prvič na lastne oči videli kakšna je sokolska organizacija in s kakšno jubilejno prireditvijo se je predstavila ne samo slovanski, temveč vsej evropski javnosti.

Naša avtokolona v Pragi

Praga, 6. julija. AA. Na turneji, ki jo je priredil po Češkoslovaškem Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije pod vodstvom svojega predsednika Milana Bošnjaka, so našim avtomobilistom povsod priredili navdušen in prisrčen sprejem.

Že na meji, potem pa v Budjejovicah, v Kratovih, v Plznu, v Marijanskih Laznih, v Karlovih varih in v vseh drugih mestih in krajih, ki jih je pasirala naša avtomobilska kolona, so bili jugoslovenski avtomobilisti predmet bratske pozornosti. Povsod so našim sportnikom priredili navdušene sprejeme z manifestacijami za jugoslovenskega kralja Aleksandra in za jugoslovenski narod.

Včeraj je predsednik češkoslovaške republike Masaryk sprejel udeležence turneje v svečani avdijenci. Kasneje je odposlanstvo jugoslovenskih avtomobilistov položilo na grob Neznanega junaka prekrasen venec. Jugoslovenski avtomobilisti so nato obiskali predsednika ministrskega sveta, predsednika praške občine in jugoslovenskega poslanika. Opoldne je bil v prostorih češkoslovaškega avtomobilskega kluba banket. Pri vseh sestankih in sprejemih so manifestirali udeleženci za češkoslovaško - jugoslovensko bratstvo.

Jugoslovenski avtomobilisti bodo odpotovali iz Prage 7. julija. Iz Prage se bodo napotili v Brno, odtod pa v Bratislavo.

V čast številnim jugoslovenskim gostom, ki so iz vseh krajev Jugoslavije prihiteli na velike svečanosti v Pragi, je jugoslovenski poslanik dr. Grisogono s svojo soprogo priredil v ponedeljek zvečer v palači poslaništva na Mali strani veliko recepcijo, katere se je udeležilo več sto oseb. Med številnimi odličniki, ki so se odzvali tej manifestaciji češkoslovaškega in jugoslovenskega prijateljstva, so bili gg. dr. Beneš, dr. Slavik, predsednik parlamenta Malypeter, kancelar predsednika republike Šamal, šef češkoslovaškega generalnega štaba general Sirovy z generali Kločando, Podhajskim in Bilimom s številnimi generalštabnimi oficirji, zastopniki češkoslovaškega Sokola s starosto dr. Bukovskim na čelu, vladika Gorazd, predstavniki gospodarskega in kulturnega življenja, zastopniki češkoslovaškega tiska, poslaniki in vojaški atašeji prijateljskih držav.

Od Jugoslovenov so bili prisotni gg. člani delegacije parlamenta in senata, predstavniki jugoslovenskih občin, general Milovanović s svojim spremstvom, episkop Dositej, naše sokolsko starešinstvo s starešinama Ganglom in Paunkovićem na čelu, mnogi gostje iz vseh krajev Jugoslavije itd. Goste so v prav okusnih salonih našega poslaništva sprejeli gospod in gospa Grisogono z osobjem poslaništva. Zanimanje za večer je bilo tolikšno, da so obilni prostori našega poslaništva komaj sprejeli tolikšno število povabljencev. Med recepcijo je na dvorišču igrala godba naše vojaške glasbene šole. Naše narodne popevke so privabile pred naše poslaništvo veliko število občinstva, tako da so bile vse ulice v bližini neprehodne.

Po polnoči je bil ples, ki je trajal do zore, ko so poslaništvo zapustili zadnji gostje. Vsi so odšli z najlepšimi vtisi.

Zletna razstava

Praga, 6. julija u. V ponedeljek ob 16.30 je prišla na zletno razstavo kot stotisoči obiskovalec gospa Františka Kosatova. Prireditveni odbor jo je svečano sprejel in jo kot jubilejnega obiskovalca razstave bogato nagradil.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro s slabim lokalnim porastom oblačnosti podnevi; vroče. —

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Prihod zapadnega vremena s padcem temperature in ponekod z lokalnimi nevihtami. Kratka, približno enodnevna prekinitev sedanje vroče perijode.

Odmev oficirske zarote v Mariboru

Danes bo razglašena razsodba proti sokrivcem mariborskih oficirjev

(Glej začetek poročila na 5. strani)

Beograd, 6. julija. p. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je danes nadaljeval proces proti obtoženim civilistom, ki so bili zapleteni v afero oficirjev mariborske garnizije, o čemer je nedavno razpravljalo vojaško sodišče. Dokazno postopanje je bilo danes končano. Sodba bo razglašena jutri popoldne ob 17.

V začetku današnje razprave je predlagal zagovornik obtoženega *Neumanna,* poslovodje špedicije Caro in Jelinek, naj zasliši sodišče tudi njegovo mater, na kar je sodišče pristalo. Takoj nato je stopila predlagana priča Josipina Neumann v dvorano. Njeno pričevanje se je nanašalo v glavnem na zagovor obtoženca, da svoje matere ni posebej povabil v Maribor, kakor trdi obtožnica, da bi jo ščitil v času prevrata, marveč da je popolnoma iz lastnega nagiba obiskala svojega sina, da bi pri njem preživela velikonočne praznike. Za časa njegovega bivanja v Mariboru ji sin sploh ni nikdar govoril o tem, da bi se pripravljal kak prevrat ali sploh kaka pobuna, niti, da bi morala določen čas ostati pri njem v Mariboru. Na vprašanje državnega tožilca, ali je poznala poročnika Milojkovića, je priča odvrnila, da ji je sin o njem pripovedoval in ga je ob neki priliki tudi videla, da pa je imela vtis, da to sploh ni resen človek, marveč fantast.

S tem je bilo zaslišavanje obtožencev zaključeno. Sledilo je čitanje raznih spisov iz preiskave. Med drugim je bilo prečitano poročilo policije, da je Šarlota Friedfeldova meseca marca odpotovala iz Maribora v Kapošvar, da pa se je kmalu vrnila. Prečitan je bil tudi zapisnik o zaslišanju pokojnega poročnika Milojkovića, v katerem priznava, da je pridobil za svojo akcijo več oficirjev in da je podporočnik Atanasković na Neumannovem pisalnem stroju spisal in razmnožil znani komunistični proglas. Priznava tudi, da je Friedfeldovi in Stefanovićevi pripovedoval o svojih idejah, to pa samo zaradi tega, da bi jima imponiral. Izrecno priznava, da je dobil od Neumanna pisalni stroj in da je na vprašanje Atanaskovića, ali Neumann ve za vso stvar, to potrdil.

Zagovornik obtoženega Neumanna je zahteval, naj se ugotovi, ali so zaplenjeni proglasi zares pisani na stroju, ki ga je posodil Neumann, ker ta poudarja, da mu to sploh ni znano in da je posodil stroj v prepričanju, da ga potrebujeta za neke uradne spise. Državni tožilec se je temu uprl, naglašajoč, da je bilo to vprašanje dovolj razčiščeno že na razpravi zoper obtožene oficirje pred vojaškim sodiščem. Sodni dvor je zahtevo branitelja zavrnil.

Zagovornik Šarlote Friedfeldove je predlagal, naj se še ugotovi, kdaj je Friedfeldova zapustila Maribor. Na podlagi potnega lista je sodišče ugotovilo, da je Friedfeldova odpotovala iz Maribora meseca marca, da pa se je že čez par dni zopet vrnila.

Državni tožilec zahteva najstrožjo kazen

S tem je bilo dokazno postopanje zaključeno in po kratkem odmoru je povzel besedo državni tožilec Ivo *Marokin,* ki je v daljšem govoru utemeljeval obtožnico in zahteval, da se vsi obtoženci strogo kaznujejo.

Državni tožilec je obširno dokazoval, da je razprava v vseh podrobnostih pojasnila položaj in pokazala, da ne gre samo za kako šalo, marveč za zelo resno zadevo. Šlo je za to, da dobe komunisti v roke oblast. Pravomočna sodba pristojnega vojaškega sodišča je ugotovila obstoj te komunistične akcije. Neumann je dobro vedel, zakaj je posodil pisalni stroj in že samo to dokazuje, da je tudi on smatral vso zadevo za dokaj resno. Izpovedbi Milojkovića in Atanaskovića dokazujeta, da je bil Neumann o vsem dobro obveščen in da je aktivno sodeloval ter podpiral Milojkovićevo akcijo. Tudi vse tri obtoženke so pripadale Milojkovićevi prevratniški družbi in so vedele, kaj se pripravlja, pa tega niso prijavile oblastem. Nobena izmed njih se ni niti protivila niti poskušala odvrniti Milojkovića in ostalih od njihove namere. S svojim molkom so podpirale vso akcijo. Zlasti učiteljica Stefanovićeva, ki je naša državljanka in bila celo v državni službi, je imela moralno dolžnost, da obvesti o vsej akciji pristojno oblast. Državni tožilec je končal svoj govor z zahtevo, da se vsi obtoženci v smislu obtožbe najstrožje kaznujejo, Adela Pragerjeva pa po prestani kazni kot tuja državljanka izžene iz naše države.

Govori branitelјev obtožencev

Nato je povzel besedo branitelj obtoženega Neumanna dr. Boleslav Bole, ki je v svojem govoru plediral za oprostitev njegovega klijenta, zagotavljajoč, da je popolnoma nedolžen. Nasedel je nevede poročniku Milojkoviću, ki gotovo ni imel nobenega drugega namena, kakor da bi izzval v mariborski garniziji zmedo, ki bi jo izkoristil za to, da bi izropal državno blagajno in nato pobegnil v inozemstvo, kjer bi se mogel predstaviti za političnega preganjanca. Milojković je bil čisto navaden pustolovec. Atanasković pa neuravnovešen človek. Neumann je zelo dobrosrčen in to so pravi krivci zlorabljali. Milojković je v svojem drugem priznanju odločno zanikal, da bi bil poskušal vplesti v svojo akcijo tudi civiliste.

Obtoženo Šarloto Friedfeld je zagovarjal dr. Sima Adanja. V svojem govoru je naglasil, da se njegovi klijentki ne more očitati ničesar drugega, kakor da je kot ženska iskreno ljubila Milojkovića. Njo bremeni samo ta zveza, ki izhaja iz njune ljubavne korespondence, v kateri pa ni bilo nikdar govora o kakem komunizmu. Pa če tudi bi bila Friedfeldova vedela za to, kar je pripravljal Milojković, bi se je ne moglo obtožiti, ker ga kot zaročenka Milojkovićeva po zakonu ni bila dolžna prijaviti. Nato prosi sodišče, da jo oprosti.

Ostali dve obtoženki, Adelo Pragerjevo in Milico Stefanovićevo je zagovarjal odvetnik dr. Slavko Kirchner. Glede Pragerjeve je naglašal, da se je ne more dolžiti nikake sokrivde, ker je baš nasprotno odvračala svojo hčerko Šarloto od Milojkovića, smatrajoč ga za neresnega človeka. O kakem komunizmu in sploh o akciji Milojkovića ni imela niti pojma, ker je bila samo kratek čas na obisku pri svoji hčerki. Prav tako nedolžna je po njegovem mnenju tudi obtoženka Milica Stefanovićeva. Ona se je smatrala za zaročenko poročnika Milojkovića in nikdar ni resno jemala njegovih pripovedk, smatrajoč jih za prebujno fantazijo.

Nato so podali še kratke zagovore obtoženci sami, poudarjajoč, da so na vsej stvari nedolžni in da so bili proti svoji volji zapleteni v to afero.

S tem je bila današnja razprava končana.

Profesorski kongres v Beogradu

Beograd, 6. julija. p. Danes dopoldne ob 9. je bil otvorjen kongres jugoslovenskega profesorskega združenja. Svečani otvoritvi so prisostvovali tudi zastopnik kralja, polkovnik **Stojanović,** zastopnik prosvetnega ministra inšpektor **Prić** in zastopniki raznih znanstvenih organizacij in korporacij. Predsednik združenja gosp. Nedeljko **Divac** je apeliral na zborovalce, naj mirno in trezno razpravljajo o vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Za predsednika kongresa je bil nato izvoljen profesor Djordje **Popović** iz Sarajeva, za podpredsednika pa g. **Hočevar,** gimn. ravnatelj v Ljubljani, ki poleg profesorjev Frana Vrhovnika in dr. Lapajneta zastopa ljubljansko sekcijo profesorskega združenja. Po kratkem nagovoru predsednika kongresa je bila med dolgotrajnimi ovacijami sprejeta pozdravna brzojavka Nj. Vel. kralju. Čim pa je kongres nato prešel na dnevni red, je prišlo med zborovalci do živahnega prerekanja. Pojavili sta se dve skupini, ena je ostro kritizirala delo dosedanje uprave in ji zlasti očitala, da ni izvršila sklepov mariborskega kongresa, druga pa je zagovarjala delo uprave in opozarjala na težkoče, s katerimi se je morala uprava združenja boriti. Med debato, ki je trajala skoro ves dan, je prišlo često do tako hrupnega prerekanja, da govornikov sploh ni bilo slišati. Predsednik centralne uprave združenja prof. Nedeljko Divac je v daljšem govoru zagovarjal delo uprave in opozarjal na težkoče, ki so se pojavile. Uprava je morala izvršiti celo vrsto težavnih nalog, kar je storila deloma z uspehom, deloma pa tudi z neuspehom, ki pa ni posledica morebitne nedelavnosti odbora. Apeliral je na kongres, naj objektivno presoja delo uprave ter upošteva ne samo prilike, v katerih se nahaja profesorsko združenje, marveč tudi višje sile, ki se opažajo v celokupnem javnem življenju in ne izviraio iz notranjih prilik v naši državi, marveč so posledica splošnega svetovnega položaja. Navedel je več konkretnih primerov, kako se je morala uprava boriti za zaščito koristi profesorskega stanu in kako je v marsikakem pogledu uspela. Zlasti je naglašal važnost uspeha glede vštetja službenih let. Uprava je dosegla tudi izplačilo zaostalih honorarjev, za kar je bilo treba neštevilno intervencij, predno se je stvar uredila v splošno zadovolinost. Po debati so bile izvoljene posamezne sekcije, ki so imele popoldne svoje seje.

Kongres bo jutri najbrž končal svoje delo. Po predlogu uprave naj bi se prihodnji kongres vršil v Zagrebu. Po kongresu bodo udeleženci priredili izlet po južnih krajih.

Iz srednješolske službe

Beograd, 6. julija. M. »Službene Novine« objavljajo ukaz, po katerem preneha državna služba Ivanu Ambrožiču, profesorju realne gimnazije v Kranju, Alojziju Sivcu, profesorju realne gimnazije v Kočevju, Janezu Mežanu, profesorju realne gimnazije v Mariboru in Mariji Lebnovi, profesorici ženskega učiteljišča v Ljubljani. Napredovala sta v višjo skupino Slavko Raić, profesor III. državne realne gimnazije v Ljubljani in Ljudevit Mlakar, profesor moškega učiteljišča v Ljubljani.

Olajšave pri izdajanju davčnih potrdil

Beograd, 6. julija. AA. Z okrožnico davčnega oddelka finančnega ministrstva je bilo odrejeno, da se smejo izkazila o plačanem davku dajati samo tedaj, kadar je davčni obveznik svoje obveznosti izpolnil v celoti. Zaradi tega so se nekateri zainteresirani davčni obvezniki, ki so v poslovnih dobaviteljskih zvezah z državnimi oblastmi, začeli obračati na davčni oddelek finančnega ministrstva s prošnjo, naj bi se ta okrožnica ublažila in dovolilo izdajanje izkazil tudi v primerih, kadar ima davčni dolžnik obenem tudi terjatve od države. Upoštevajoč te želje, je davčni oddelek finančnega ministrstva delno ugodil tem zahtevam, v kolikor to koristi tako dobaviteljem, kakor tudi državni blagajni. Zato je finančno ministrstvo sklenilo izpremeniti nekatera določila omenjene okrožnice v toliko, da se bodo v bodoče izključno samo za uporabo pri dobavah mogla izdajati izkazila, da je določena oseba izpolnila svojo davčno dolžnost, to pa le tedaj, če davčni dolžnik pismeno odstopi davčni upravi svoje utemeljeno likvidno terjatev napram državni blagajni. Na podlagi takega odstopa bo davčna uprava zasegla take terjatve, prosilcem pa izdala izkazilo, če terjatev v celoti krije dolžni in zapadli davek. Ta rešitev finančnega ministrstva je poslana vsem finančnim direkcijam, ki se je morajo striktno držati.

Uspel prekooceanski polet

Berlin, 6. julija. g. Ameriška letalca Mattern in Griffin sta ob 17.30 popoldne pristala na letališču Tempelhoff pri Berlinu. Kakor znano, sta snoči ob 23 startala v Harbour-Grace za polet preko Oceana. Zaradi zakasnitve sta opustila nameravani pristanek v Irski, ob 15.30 sta preletela Hanover in ob 17.30 s polurno zamudo pristala v Berlinu. Oba letalca hočeta doseči rekord na poletu okoli sveta.

Naši kraji in ljudje

Poklonitev slovanskega Sokolstva prezidentu Masaryku

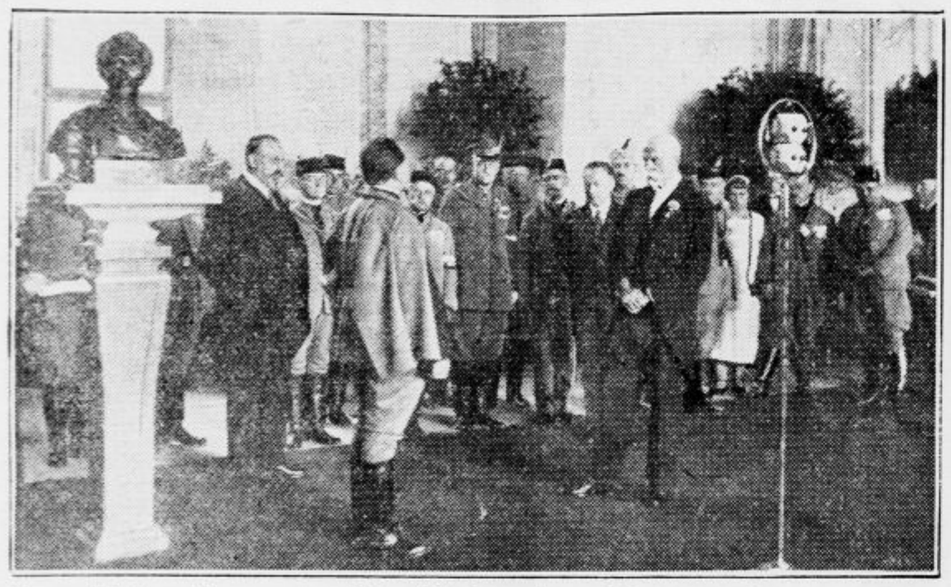

V ponedeljek opoldne so se predstavniki slovanskega Sokolstva poklonili prezidentu Masaryku v zgodovinski dvorani kralja Vladislava na Hradčanih. Na levi je kip dr. Tyrša, ki ga je prezident poklonil Češki obci sokolski. Od leve na desno: prezidentov kancelar dr. Šamal, v sredini starosta ČOS dr. Bukovsky, ki je prezidenta pozdravil in mu predstavil zastopnike Jugoslovenov, Poljakov, Rusov, Lužiških Srbov, Bolgarov, Čehoslovakov in mednarodne gimnastične federacije. V ozadju v sredini grof Zamoyski ter podstareššini SKJ Paunković in Gangl.

Nastop jugoslovenskih Sokolic v praškem stadionu je žel gromovito priznanje dveštotisočglave množice, ki je v nedeljo napolnila zletišče.

Sklepi učiteljske skupščine

Zborovanje je bilo včeraj po vsestranskih obravnavah šolskih in stanovskih zadev zaključeno v najlepšem soglasju

Ljubljana, 6. julija.

Delegati sekcije JUU za dravsko banovino so danes nadaljevali in zaključili svojo skupščino. Po sinočnjih sejah odsekov na državnem moškem učiteljišču in občnem zboru učiteljske gospodarske posvetovalnice, ki se je danes nadaljeval na vse zgodaj, je predsednik g. Ivan Dimnik otvoril zborovanje ob 8.30 in pozdravil nove goste: zvestega prijatelja in tovariša, aktivnega pomočnika učiteljskemu stanu Antona Gnusa, nadzornika Matijo Senkoviča ter sreskega nadzornika Vilka Rusa. Zborovanju je takoj zjutraj prisostvovalo veliko število delegatov, da je bila prostorna dvorana Delavske zbornice skoro polna. Med poročili posameznih ekspertov se je razvijala živahna debata, ki se je je udeleževala skoro večina prisotnih, kar pa je le znova dokazovalo živo in zrelo zanimanje našega učiteljstva za vse probleme svoje stanovske organizacije.

Predsednik Ivan Dimnik

Za šolsko upravi odsek je podal poročilo g. Milan Megla. Prečital je 25 predlogov, ki so bili soglasno sprejeti. In sklepi se nanašajo na naslednje zadeve: Pravilniki k šolskemu zakonu so nujni. V pisarnah sreskih šolskih nadzornikov morajo biti nastavljeni učitelji in ne laiki, kajti le učitelji poznajo stroko. Dalje se je plediralo za to, da občine izpolnjujejo obveznosti do učiteljstva in da se ukine monopol na šolske zvezke. Predsednik banovinske sekcije naj poroča na banovinskem zasedanju o sklepih delegacije. Glede upokojitev naj se strogo izvaja člen 128. uradniškega zakona. Treba je dalje ukiniti draginjske razrede. Prosta učiteljska mesta naj se v bodoče oddajajo le po razpisu in naj se ne razpisujejo, če so že zasedena. Upravitelji naj dobe za svoje delo nagrado. Učiteljstvo je zaradi težavnega gmotnega položaja hudo ovirano v izvenšolskem udejstvovanju, ker je to večkrat združeno tudi z gmotnimi žrtvami, kar morajo oblastva upoštevati. Črtanje postavk v proračunih krajevnih šolskih odborov naj se opusti, ker ti najbolje poznajo potrebe svojega kraja. Učiteljstvu naj se takoj ob nastavitvi izdajo dekreti, kajti pripetili so se primeri, da so bili učitelji nastavljeni in poučujejo že dalje časa, a še zdaj nimajo dekretov v rokah. Nujno potrebno je tudi, da se spet omogoči absolventom meščanskih šol vstop na učiteljišče. Vsakoletne premestitve naj se ne vrše več med šolskim letom, marveč med počitnicami do 1. avgusta.

Poročilo odseka za kmetsko-gospodarske nadaljevalne šole govori o tem, da se zainteresira učiteljstvo izven dravske banovine za kmetijsko-gospodarsko nadaljevalno šolstvo. V ta namen naj se pošlje manjše število učiteljev in učiteljic na proučevanje tega vprašanja. Ob priliki glavne skupščine udruženja, ki se bo vršila od 24. do 26. avgusta v Beogradu, naj potem ti referirajo na posameznih sestankih o praktičnih in idejnih načelih nadaljevalnih šol.

Sklepi odseka za izobraževanje so: Skupščina odobrava stališče glede izvenšolskega dela, da naj se pri učiteljevi oceni predvsem upošteva učiteljevo delo v šoli, a izvenšolsko delo naj se uvažuje šele v drugi vrsti. Odobrava se tudi stališče, da se učiteljstvo ne sili k delu, za katero ni usposobljeno. Da bi se uspešno vršilo narodno izobraževanje med vojaki, naj se čimprej nastavijo stalni učitelji za pouk nepismenih vojakov, kakor to predvideva zakon o narodnih šolah. Dokler to ni mogoče, naj se predpisana učna snov nanaša le na čitanje in pisanje, dočim naj se računstvo upošteva le po možnosti. Tečaji naj se vrše v jesenskem in zimskem času, ko so vojaki manj na vežbah in jih ne utruja vročina. Honorar naj se izplača za vsakega obiskovalca ne glede na končni uspeh, ker ima učitelj s slabo nadarjenimi še več truda in napora.

Odsek za obrtno-trgovsko nadaljevalno šolstvo je podal več sklepov glede ureditve pouka na teh šolah. Tudi pevski odsek je stavil več predlogov glede izdaje pesmarice za narodne šole, glede prireditve cerkvenega koncerta v Ljubljani, dalje koncerta ženskega zbora, koncerta ob priliki slovesne otvoritve Učiteljskega doma v Mariboru in glede drugih prireditev v teku bodočega šolskega leta. Pri poročilu tiskovnega odseka je bilo govora predvsem o stanju Mladinske Matice in »Našega Roda« ter glede izdajanja knjig skupno ali v obrokih. Živahna debata se je slednjič razvila okrog proračuna za šolsko leto 1932-33. Izkazuje 511.000 Din stroškov in kritja. Sprejet je bil z veliko večino glasov.

S tem je bil program izčrpan ter je predsednik sekcije JUU g. Ivan Dimnik zaključil skupščino z lepim govorom, ugotavljajoč, da učiteljstvo dela in bo delalo! Apeliral je na vse tovariše, naj pobijajo zgolj materialistične nagibe, dvigajo pa naj etične in se bo tako delo učiteljstva razvijalo v čedalje večjo korist naroda in domovine.

Nadaljevalna šola za učitelje nadaljevalnih šol

Ljubljana, 6. julija.

Včeraj se je na tehnični srednji šoli otvoril risarski tečaj za učitelje nadaljevalnih strokovnih šol iz dravske banovine. Tečaj prireja oddelek za trgovino in industrijo pri banski upravi in bo trajal dva meseca. Udeležuje se ga 30 učiteljev, ki poučujejo na nadaljevalnih šolah po vseh večjih krajih v banovini. Lani se je vršil podoben tečaj za trgovinske predmete, za letos in za prihodnje leto pa je določen risarski tečaj, ki je namenjen strokovni izobrazbi učiteljev za stavbarske ter strojne predmete. Na letošnjem tečaju, ki obsega po 30 učnih ur na teden, poučujejo gg. prof. inž. arh. Treo, prof. Žnidarčič, strokovna učitelja Dolak in Kregar strokovno risanje za stavbno obrt v zvezi s predavanji o elementih stavbarstva in tehnologije stavbnega gradiva, pohištveno in stavbeno mizarstvo in tehnologijo lesa ter strokovno risanje za umetne obrti v zvezi z umetnim oblikoslovjem in modeliranjem.

Ti tečaji, ki jih banska uprava na svoje stroške prireja vsake počitnice — oddelek za obrtno šolstvo vodi znani strokovnjak g. inspektor Presl — so za razvoj našega obrtništva in industrije velikega pomena. Naše obrtno nadaljevalno šolstvo je v primeri z drugimi pokrajinami v državi na zavidljivi organizacijski in kvalitativni višini. Dočim je v mnogo obširnejši in industrijsko dovolj razviti savski banovini samo okrog 40 obrtnih nadaljevalnih šol, jih je v Sloveniji 104 in na njih se šola nad 8000 vajencev. Od leta 1869, ko so se ustanovile na slovenskem ozemlju prve nadaljevalne šole, pa do danes je praktično šolstvo napravilo silen razmah. Zlasti po svetovni vojni, ki je črto razvoja s svojo splošno devastacijo malo prelomila, se je nadaljevalno šolstvo razvijalo in množilo z veliko naglico. Toda dočim je bilo pred vojno dovolj strokovno izobraženega učiteljstva na razpolago, se je po vojni začutilo pomanjkanje praktično izšolanih učnih moči, kar skuša zdaj banska uprava popraviti. Med učiteljstvom je za te tečaje zelo veliko zanimanje. Za komercijalni tečaj, ki se je vršil lani, se jih je prijavilo nad 100, tako da je bilo treba uvesti dva oddelka.

Risarski tečaj se bo prihodnje leto nadaljeval s tečajem iz strojnega risanja, obče elektrotehnike, strokovnega risanja za oblačilne obrti in tvarinoznanstva.

K spremembam v naši vladi

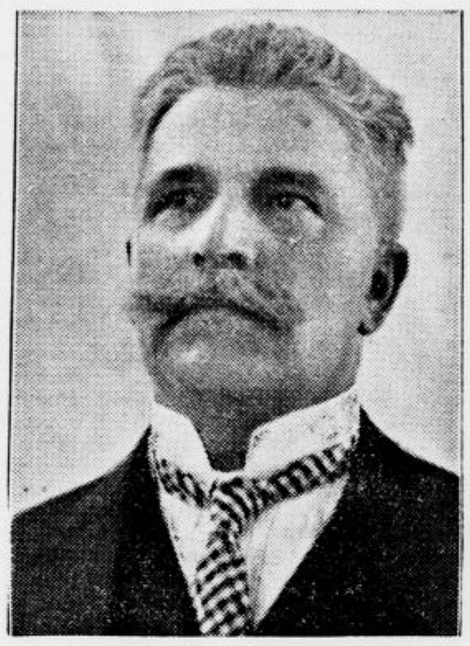

ŽIVOJIN LAZIĆ,
novi minister za notranje zadeve

Prevzem notranjega resora po g. Žiki Laziću pomenja za vlado g. dr. Srskića izredno pridobitev, saj je novi notranji minister eden naših najboljših upravnih strokovnjakov. Rodil se je l. 1876. v notranjosti Srbije. Po dovršenih pravnih studijah je stopil v politično upravno službo in je bil najprej prideljen beograjski policiji, pozneje pa je služboval tudi po raznih manjših mestih, dokler ni bil poklican v notranje ministrstvo. Zato pozna iz lastne izkušnje vse panoge političnoupravne službe, svoja izkustva pa je poglobil še s številnimi studijskimi potovanji po inozemstvu.

Zaradi svojega temeljitega znanja in svojih izrednih sposobnosti je g. Lazić v službi hitro napredoval in dosegel najvišja uradniška mesta. Bil je tudi pomočnik notranjega ministra, l. 1929. pa je bil imenovan za bana vardarske banovine. Na tem odgovornem mestu si je pridobil ogromne zasluge za modernizacijo uprave in za splošno ureditev razmer v Južni Srbiji.

IVAN MOHORIČ
novi minister za trgovino in industrijo

Gosp. Ivan Mohorič je že dobro znan ne le slovenski, marveč tudi vsej jugoslovenski javnosti. Povsod ga cenijo kot enega naših najboljših gospodarskih strokovnjakov. Rojen je bil l. 1888. v Idriji, kjer je bil njegov oče priprost rudar. Od prevrata dalje je v službi ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, od lani pa vodi zbornični urad kot generalni tajnik. Že l. 1925. je bil pomočnik ministru za šume in rudnike, kasneje je bil oblastni poslanec in član banovinskega sveta, pri lanskih volitvah pa je bil izvoljen v radovljiškem srezu za narodnega poslanca. V vsem tem času je aktivno sodeloval pri reševanju skoro vseh važnejših gospodarsko-političnih zadev v naši državi, neštetokrat pa je bil poslan v inozemstvo na razne gospodarske konference, zlasti pa kot član naših delegacij za trgovinska pogajanja z drugimi državami.

Po rekonstrukciji Živkovićeve vlade v začetku letošnjega leta je bil imenovan za pomočnika trgovinskega ministra dr. Kramerja. Na ta način je imel priliko, da se je do vseh podrobnosti seznanil z agendami tega važnega gospodarskega ministrstva, kateremu na čelo je bil sedaj postavljen kot minister. Njegovo imenovanje je najboljša garancija, da bo tudi v tem, tako globoko v življenje posegajočem resoru ohranjena kontinuiteta.

Slovo ob mladem grobu

Gor. Radgona, 6. julija.

Otožno so se oglasili zvonovi pri cerkvi Sv. Petra, oznanjajoč žalostno novico, da je nehalo biti srce mladenke v najlepšem cvetu mladosti; — Anči *Koroščeve* ni več! Komaj 22 let ji je bilo, ko ji je usoda

utrgala nit življenja. Na dan pogreba se je zoblačilo nebo, kakor da tudi narava žaluje zaradi smrti komaj razcvele cvetke. Zaročena je bila z g. Boškom Milivojevićem, carinskim uradnikom v Gornji Radgoni. Toda zavratna morilka, ki ji je nedavno začela ugonabljati nadebudno življenje, ni odnehala; zaman je pokojnica iskala zdravja v raznih domačih zdraviliščih, tako tudi v Avstriji, Švici in drugod. Slednjič se je zatekla v sanatorij v Vurberg pri Ptuju, kjer je umrla.

Prepeljana je bila v domači kraj. K pogrebu se je zbralo številno občinstvo. Po blagoslovitvi krste je moški zbor zapel močno pretresljivo žalostinko »Človek glej«... Takoj nato je bila krsta prenešena v voz ter se je razvil po trgu dolg žalni sprevod. Za križem je stopala številna ženska deca in mladenke, vse v belih oblekah z venci in šopki v rokah, nato voz s krsto, ogrnjen v plašč svežega cvetja in vencev. Pri rodbinski grobnici na pokopališču Sv. Petra pri Gornji Radgoni se je ob odprtem grobu poslovil od blage pokojnice župnik g. Gaberc. Mešani pevski zbor je nato zapel žalostinko in zaprl se je sveži grob na meji Slovenskih goric.

„Vzdržnost je veselje nad rečmi, ki jih ne dobivamo..."

pove Wilhelm Busch. — Časi se spreminjajo. Znanost ter tehnika sta nam v marsičem napravili vzdržnost v veselje. Na pr. pri kavi. Čeprav se moramo vzdržati kofeina zaradi njegovih dražljivih učinkov na srce in živce, smemo vendarle piti pristno, krasno kavo, — namreč kofeina prosto kavo Hag. Kava Hag je zajamčeno neškodljiva in nudi največji užitek. Ako hočete prizanašati svojemu zdravju, izberite si po pametnem prevdarku kavo Hag! Vsaka dobra trgovina z živili jo ima; tudi v hotelu in kavarni se na željo servira.

Pri ožgani cerkvi na Gori Oljki

Podrobnosti o požaru in škodi — Kako so gasili

O tem, kako je romarska cerkev na Gori Oljki postala po nesrečnem naključju žrtev požara, smo dobili razna poročila, ki vsa pričujejo veliko obžalovanje, da se je to primerilo. Gora Oljka, to staroznano in priljubljeno izletišče ne samo Savinjske doline, temveč tudi mnogih drugih slovenskih pokrajin, je pač samo ena, priljubljena vsakomur. Že od nekdaj so na tem hribu prav radi zažigali kresove ne samo na kresni večer in na predvečer praznika slovanskih blagovestnikov, temveč tudi ob raznih drugih prilikah. Usodni kres, ki je hudo poškodoval staro romarsko cerkev, je bil zažgan kakor običajno nekaj korakov od kamenitih stopnic ki

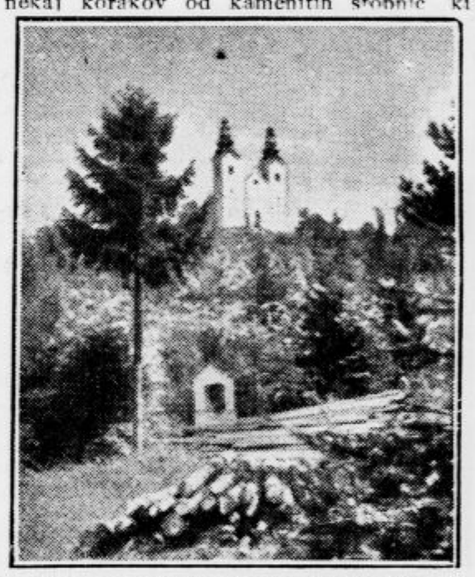

vodijo na cerkveno teraso. Ko je kres že pojemal, se je po 22. uri naenkrat pokazal plamen med zvonikoma, ker so se od isker vnele suhe deščice (škodle), s katerimi je bila cerkev krita.

Kmalu je bilo vse ostrešje v plamenih. Strehi obeh zvonikov sta pogoreli popolnoma. V severnem zvoniku, kjer sta bila dva jeklena zvonova, je požar uničil stolp in sta zvonova drug za drugim padla skozi lesene predele do tal. Padla je tudi ura. Pri drugem zvonu so že goreli tramovi zvonišča, a zvon se je vendarle še obdržal v zvoniku. Z opeko krita kupola cerkve je kljubovala ogromni pezi rušečega se zvoniškega ostrešja, če pa bi se bila udrla, bi bila vsa lepa cerkev kup razvalin. Vročina med požarom je bila tako huda, da se je apnenec začel spreminjati v apno.

Gasilci iz Šmartnega ob Paki so prispeli že v teku pol ure iz doline na goro. Spričo velike nevarnosti, da prodre ogenj v notranjost cerkve ter uniči vse starinske predmete, je odredil g. Jager, naj se odnese vse, kar se le da, iz cerkve v mežnarijo. Pri reševanju se seveda ni dalo izbirati ter so gasilci iznašali, kar jim je najprej prišlo v roke. Pri reševanju so se mnogi gasilci tudi ranili in opekli. Po cenitvah očividcev utegne škoda iznašati okrog pol milijona Din, dočim je cerkev zavarovana menda le za 45.000 Din. Ko so v Šmartnem ob izbruhu požara zvonili plat zvona, so bili nekateri prav nejevoljni, češ, kaj treba toliko zvoniti za kres. Nihče pač ni mogel verjeti, da je prišlo do take požarne nesreče. Požrtvovalno so gasili tudi gasilci iz Polzele, iz Paške vasi in iz Letuša. Nobeno gasilno društvo sicer ni imelo motorne brizgalne, a ta bi zaradi pomanjkanja vode tudi ne mogla dosti pomagati. Usodnega večera je gorelo v okolici toliko kresov kakor še nikoli. Eden od očividcev požarne nesreče na Oljski gori jih je naštel 37 in najbrž zaradi tolikih kresov dolina izprva ni niti prav verjela, da se je dogodila nesreča.

Cerkev je zidana po vzoru vzhodnih cerkvenih hramov. Nad vso glavno ladjo se razpenja en sam obok in je ta pri vsej svoji elastičnosti, ki se pod nogami kar čuti in se je po vsej dolini že dolgo govorilo, da se bo obok kmalu zrušil, še najbolj kljuboval od vseh delov cerkve. Od znotraj obok ne kaže posebnih posledic okajen je samo nad glavnim oltarjem. Glavni oltar — krasen barok z apostoli v naravni velikosti — so reševalci razklenili in odnesli ven. Pri tem se je seveda napravila tudi škoda. Stranska dva oltarja sta tudi razdejana in leže še sedaj po tleh deli raznih kipov in okvirov. Ravno tako je žalosten pogled na vse prostore župnišča. Pokvarjena je v cerkvi tudi lepa barocna prižnica, v zakristiji pa so raztrgane in pokvarjene dragocene obleke, knjige in drugo.

Prebivalstvo okolice je večinoma šele drugi dan doznalo vso nesrečo in je sedaj Gora Oljka polna obiskovalcev iz doline in od raznih strani. O nastanku požara je seveda uvedena natančna preiskava.

Po požaru

Zasledovanje zverinskega morilca

Ugotovitve sodne komisije o strašnem zločinu pri Hajdini

Ptuj, 6. julija.

Ptuj in vse prostrano Dravsko polje je pod globokim vtisom zaradi bestijalnega umora dvanajstletne pastirice, ki je bil izvršen v gozdu pri Zgornji Hajdini. Ptujski in ostali orožniki neprestano zasledujejo doslej še neznanega zločinca, vrše povsod poizvedbe in so že deloma na sledu brezsrčnemu pohotnemu morilcu. Po dognanjih oblastev je bil strašni zločin izvršen takole:

Pri posestniku Horvateku Franu v Zgornji Hajdini je bila zaposlena kot pastirica 12 letna Marija **Kmetec.** Kakor običajno je tudi v ponedeljek gnala gospodarjevo živino na pašnik v bližino župnijskega gozda, ležečega med banovinsko cesto Ptuj—Sv. Lovrenc. Ker se mala Marija zvečer z živino ni vrnila domov, jo je šel gospodar ves v skrbeh iskat na pašnik. Našel je samo živino vso raztepeno, o Mariji pa ni bilo glasu, čeprav jo je klical po imenu. Ker je nastopila nočna tema, se je vrnil na dom. Drugo jutro jo je šel s sosedi iskat v bližnji gozd. Našel jo je pri nekem grmovju, hudo poškodovano, vso okrvavljeno, v zadnjih izdihljajih. Takoj je obvestil ptujsko orožniško postajo in naprosil reševalno postajo za nujni prevoz nesrečne deklice v ptujsko bolnico. Ker je deklica med tem časom že izdihnila, se je reševalni avto vrnil nazaj v Ptuj. Popoldne okoli 16. uri je prišla na lice mesta sodna komisija, obstoječa iz sodnika dr. Lipiča in zdravnikov dr. Vrečka in dr. Brnčiča.

Sodna komisija je ugotovila, da je bila deklica spolno zlorabljena, da so vidni znaki davljenja in da je imela glavo popolnoma razbito. Smrt je nastopila zaradi otrpnenja možganov, iz česar sklepajo, da jo je moral zločinec po izvršenem pohotnem činu silovito udrihati po glavi, kajti poleg trupla so našli debelo gorjačo vso okrvavljeno. Kako je zverinski zločinec izvabil pastirico v bližnji gozd, še ni pojasnjeno, domnevajo pa, da ji je na poti nastavil past, tako da je pot zaprl z dračjem in je bila pastirica prisiljena se umakniti naokrog v gozd, nakar jo je napadel in izvršil nad njo nečloveško dejanje. Sumijo, da je zločin izvršil neki mlad potepuh, ki se je zadnje dni pojavil v okolici Hajdine. Upati je, da ga dobe orožniki v kratkem v pest. O zločinu so bila takoj obveščena vsa varnostna oblastva v državi.

Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se **»Franz Josefova« voda** zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejše in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Razprodaja vseh vrst **čevljev**

iz konkurzne mase

v tovarni **CARL POLLAK D. D.** Sv. Petra c. 68

SAMO v soboto dne 9. julija od 8. do 18. ure; v nedeljo, dne 10. julija od 8. do 12. ure, ter v ponedeljek, dne 11. julija od 8. do 18. ure.

Na razpolago do 1000 parov **otroških, dekliških in fantovskih** ter cca. 500 parov **ženskih in moških čevljev.** 8711

CENE IZREDNO NIZKE! HITITE, DOKLER TRAJA ZALOGA!

Domače vesti

• **Odlikovanje.** Na predlog ministra dr. Kramerja je Ni. Vel. kralj odlikoval s kolajno za državljanske zasluge odbornika gasilskega društva v Ljubljani gosp. Ivana Pozarška. Čestitamo!

• **Nova skupina ameriških Slovencev na potu v staro domovino.** Kakor poroča »Ameriška domovina«, je odpotovalo iz Clevelanda 37 Slovencev in Slovenk na obisk v staro domovino, nekateri pa ostanejo stalno v Jugoslaviji. Iz New Yorka so odpotovali z ogromnim parnikom »Berengaria«. Te potnike spremlja Avgust Kollander, direktor slovenske potniške tvrdke v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu.

• **Iz naše mornarice.** S kraljevim ukazom je za vršilca dolžnosti komandanta monitorja »Vardar« imenovan kapetan korvete Anton Debevec, za vršilca dolžnosti komandanta broda »Močni« pa poročnik bojnega broda 2. razreda Radomir Todorović, doslej na službi na torpiljarki »T 8«.

• **Promocija.** Na pravni fakulteti v Zagrebu je promoviral za doktorja prava g. Karel Prah iz Imenega pri Podčetrtku.

• **Gozdarski kongres,** ki se bo sestal 19. avgusta na Sušaku je bil včeraj v naslovu pretvorjen v »gospodarski kongres« po pomoti, ki pa se je dala popraviti seveda že iz vsebine objave.

• **Iz zdravniške zbornice.** Dr. Frida Žnidaršičeva zasebna zdravnica v Krškem, je bila 22. junija vpisana v imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino.

Znižali smo cene vsem oblačilom. Oglejte si zalogo!

J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova 12

• **Zveza bojevnikov** priredi v nedeljo svoj vsakoletni tabor na Brezjah. Polovična vožnja je dovoljena na vseh progah savske in dravske banovine do postaj Otoče in Radovljica ter velja za vse udeležence. Na odhodni postaji se kupi cel vozni listek, ki je veljaven tudi za povratek, ako se izkaže udeleženec s potrdilom o udeležbi na taboru. Taka potrdila bo izdajala zveza 9. in 10. julija na Brezjah. Zato hranite kupljene železniške karte za povratek. Dolžnost vsakega bojevnika je, da se tabora udeleži, da pokažemo s čim večjo udeležbo moč naše organizacije. Bojevniki, agitirajte tudi pri svojih prijateljih in znancih za udeležbo. Tabor bo vodil naš priljubljeni predsednik tovariš general Maister. Posebnih vabil zveza letos ne bo pošiljala niti posameznikom niti društvom, vabljeni pa so vsi bojevniki in prijatelji našega gibanja. — Osrednji odbor Zveze bojevnikov v Ljubljani.

• **Planincem in drugim izletnikom** je najboljši kažipot XI. del Badjurovih »Vodnikov«: »Izleti po Karavankah« s preglednim zemljevidom 1:300.000, ki so izšli v samozaložbi po 10 Din. Vodnik navaja 63 najvažnejših kombinacij eno- in tudi večdnevnih izletov čez Karavanke, na Dobrač in v Karnske Alpe. V splošnem delu so tudi vsa potrebna navodila glede potov in prometa, v drugem delu pa so za izlete razvrščeni kraji ter so pri vseh precizno združeni vsi podatki, ki so izletnikom koristni in so na kratko navedene tudi vse umetniške in zgodovinske zanimivosti. Turistom moremo priročno knjižico le priporočiti.

• **Ferijalna kolonija v Martinščici.** Od 1. julija se nahaja v Martinščici pri Sušaku ferijalna kolonija 250 srednješolskih dijakov iz vseh krajev naše države. Letos so v koloniji dijaki iz Slovenije, Bosne, Vojvodine in od drugod. Večinoma so tamkaj dijaki iz nižjih razredov, ki jim prav dobro dene odmor na morju. Vsi so zdravi in zadovoljni ter uživajo sončenje, kopanje, vesłanje in druge sportne zabave.

• **Kopališko zdravljenje vojnih invalidov** Zdravljenje vojnih invalidov v Toplicah pri Novem mestu se prične 11. t. m. in se bo vršilo predvidno do druge polovice avgusta. Vsa navodila in pojasnila dobe invalidi pri županstvih, sreskih in mestnih načelstvih in VI. odd. kr. banske uprave v Ljubljani.

• **Pri sreskem cest. odboru v Črnomlju** se odda mesto tajnika. Pogoji za sprejem so dovršena nižja srednja šola ter izpolnitev pogojev iz § 3. zakona o uradnikih. Prošnje sprejema do 25. t. m. načelnik sreskega cestnega odbora v Črnomlju.

• **Službeni list dravske banovine** objavlja v 53. letošnji številki: Pravilnik o dokladi za terensko delo uslužbencev za kataster in državna posestva; pravilnik o posebnih taksah za dovolitev uvoza zdravil biološkega izvora; pravilnik o prodaji bioloških proizvodov ter razpis o uporabljanju carinskih ekspedicij motornih vozil našim državljanom, ki žive stalno v inozemstvu.

• **Novi grobovi.** Na Golniku, ker je zadnje čase zaman iskal lajšanja neizprosni bolezni, je umrl gosp. Pavel Seunig, brat našega uredniškega tovariša. Pokojnik je bil navdušen nacijonalist in zaradi vedrega značaja splošno priljubljen. K večnemu počitku ga bodo položili danes dopolne v Križah pri Golniku. — V Rogaški Slatini je po daljšem bolehanju umrl g. Martin Hajnšek, dolgoletni uradnik zdraviliške uprave. Pogreb bo jutri ob 17. od kapelice sv. Ane k Sv. Trojici. — V Celju je v Vodnikovi ulici št. 9 umrl včeraj zjutraj po daljšem bolehanju v starosti 34 let kapetan II. razreda g. Dragomir Teklić, doma iz Velike Gorice pri Zagrebu. Pogreb bo jutri ob 16.30. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Za mrtvega proglašen.** Anton Blaznik, rojen 29. maja 1874. pri Sv. Pankracu, občina Griže, in pristojen v občino Velika Pirešica, je pred 20 leti odšel v Nemčijo. Od tega časa dalje se ni več zglasil. Na prošnjo njegove sestre Alojzije Žoharjeve, rojene Blaznikove je okrožno sodišče v Celju uvedlo postopanje, da se pogrešanec proglasi za mrtvega.

Jutri pride

TARZAN

sin džungle

Kino Ideal

• **Regulacija Drave.** Uprava savske banovine v Zagrebu je odobrila trošek v znesku 1,011.875 Din za izvršitev regulacijskih del ob reki Dravi v sektorju Križnica-Brestić.

• **Dalmacija v filmu.** Filmsko podjetje Frölich iz Berlina je poslalo dva operaterja v Dalmacijo, kjer snemata najlepše kraje, mesta in druge znamenitosti. Doslej sta posnela primorske kraje v 4000 metrov dolgem filmu. Film obsega vsa otočja ter bo eno najlepših del z našega Primorja.

• **Most Beograd - Pančevo.** Dela pri gradbi mostu Beograd-Pančevo se vendarle bližajo koncu. Most, ki veže Beograd preko Dunava s Pančevim je dolg 1525 m ter se dviga 9 m nad najvišjim stanjem vode. Z gradbenimi deli so pričeli leta 1928 Gornja gradbena dela je prevzel konzorcij 7 nemških tovarn, največjo nalogo pa vrši francoska družba »Batignolles«, ki je prevzela dela izsušenja močvirnih tal in napravo nasipov na levi obali Dunava. Gradbeni stroški so narasli doslej na 329 milijonov dinarjev. Ko bo izsušen levi breg Dunava, se bo Beograd lahko razširil tudi na drugi strani Dunava in Save, kar bo velike prometno-politične važnosti za jugoslovensko metropolo.

• **Znatno število Albancev je pribežalo na naše ozemlje.** Kakor doznava beograjsko »Vreme« iz Djakovice, je v zadnjih dneh pribežalo na naš teritorij znatno število Albancev. Pred oblastvi so izjavili, da zapuščajo svojo domovino zaradi neznosnih razmer, fiskalnih naklad, zaradi gladu in terorja od strani organov političnih oblastev, ker so mnogi osumljeni, da imajo zveze z albansko emigracijo v naši državi. Večini emigrantov se je posrečilo, da so pobegnili z vso rodbino.

• **Požar na Polzeli.** Ko so se prebivalci Polzele v torek vračali domov z Oljske gore, kjer so ogledovali pogorišče stare romarske cerkve, je izbruhnil požar sredi vasi. Gorelo je pri posestniku in gostilničarju Šušterju, po domače Orgležu. Nesrečo je povzročil otrok, ki se je igral z vžigalicami. Škoda ni velika, ker so ogenj naglo zadušili domači gasilci.

• **Strašna smrt starca.** V sarajevski ubožnici se je smrtno ponesrečil 71 letni Avgust Nikolić. V ubožnici se je vršilo razkuževanje z zelo strupenim plinom cianovodikom. Nikolić, ki je duševno omejen, se je vkljub prepovedi vrnil v sobo, ter se takoj mrtev zgrudil na tla.

• **Dekletce v prepadu.** V Sarajevu so v ponedeljek ponoči pasanti slišali obupno klicanje in zdihovanje izpod pečin na Bendbaši. Ko so se nekateri spustili v prepad, so našli tamkaj šestletno deklico z zlomljenimi nogami že nezavestno. Spravili so jo v bolnico, kjer je deklica prišla zopet k zavesti, povedala je, da jo je sunila v prepad sedemletna tovarišica. Pri padcu je obvisela na neki skali in si tako ohranila življenje. Prepad je globok 75 metrov.

• **Zaradi alkohola je zblaznel.** V policijski urad na Sušaku so dovedli popolnoma pijanega mladeniča, ki so ga na pol mrtvega našli na ulici. Na policiji so v teku noči opazili na njem znake blaznosti in so ga morali vtakniti v prisilni jopič. Mestni fizik je ugotovil, da je mladenič zblaznel zaradi prekomernega uživanja alkohola. Policija je dognala, da je nesrečni mladenič več dni in noči neprestano pijančeval. Odpravili so ga na Reko v zavod za umobolne.

• **Žena z ljubimcem zadavila moža.** V Zemunu sta zakonca Gjoko in Danica Marković živela nekaj let v srečnem zakonu in sta si v skromnih razmerah celo ustvarila lično domačijo. Sčasoma pa je Gjoka začel ženi očitati, da se preveč bavi z otrokoma, in to je rodilo prepire. Danica je možu parkrat ubegnila k svojim staršem v bližnji Bledič, a se je spet vrnila. Ko je rodila tretjega otroka, je mož postal neznosen. Pa je Danica našla oporo v 18 letnem Janošu Turanu iz Stare Pazove, ki se je pri Markoviću udinjal za hlapca. Razvili so se ljubavni odnošaji, ki so dovedli do tega, da sta Danica in Janoš sklenila moža zadaviti. K temu naklepu ju je pripravila moževa grožnja, da bo oba ubil, kadar se vinjen vrne domov. V nedeljo zvečer je Gjoka res prišel pijan iz mesta in je zaspal kakor mrtev. Na postelji sta ga zadavila z vrvjo, nakar sta ga zanesla na vrt in obesila na drevo. Policiji sta javila, da se je Gjoka tam obesil. Toda takojšnja preiskava je dognala umor. Danico in Janoša so zaprli in sta svoje dejanje priznala v vseh podrobnostih.

• **Sisaško mineralno vodo** se lahko pije v jodnem kopališču tega mineralnega vrelca pa se zdravi poleg arterioskleroze, kroničnih obolenj dihalnih organov, škrofuloze, reumatizma še mnogo drugih bolezni.

• **Kupujte blago na obroke** le s pomočjo Kreditne zadruge detajlnih trgovcev v Ljubljani, Trgovski dom.

• **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

Samo še danes

ob 4., 7¼ in 9¼ zvečer.

Največji alpinski film vseh časov!

Planine v plamenih

Hitite, da ne zamudite!

Jutri nepozabna sladka opereta:

»GOSPODIČNA, NAPAČEN SPOJ«

Magda Schneider, Johannes Rieman, Jakob Tiedtke.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8 padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

6. julija

Ljubljana 7, 762.8, 17.0, 80, NE1, megla —, —; Ljubljana 13, 760.2, 28.6, 40, W4, 3, —, —; Maribor 7, 760.9, 16.0, 80, SW2, jasno, —, —; Zagreb 7, 762.0, 21.0, 70, W1, jasno, —, —; Beograd 7, 762.8, 23.0, 70, SE2, jasno, 0.4, dež; Sarajevo 7, 763.5, 19.0, 70, mirno, jasno, —, —; Skoplje 7, 763.9, 21.0, 70, NW1, jasno, —, —; Split 7, 757.9, 27.0, 60, NE3, 2, —, —; Kumbor 7, 761.0, 23.0, 70, mirno, jasno, —, —; Rab 7, 762.7, 25.0, 70, NE1, jasno, —, —.

Temperatura: Ljubljana 28.6, 16.0; Maribor 25.2, 16.0, Zagreb 33.0, 19.0; Beograd —, 19.0; Sarajevo 28.0, 14.0; Skoplje 32.0, 15.0; Split 28.0, 22.0; Kumbor —, 27.0; Rab —, 22.0.

Solnce vzhaja ob 1.19, zahaja ob 19.49.
Luna vzhaja ob 6.27, zahaja ob 21.54.

Če nimate sami aparatov

za povečavanje filmov formata Leica, 3×4 in 4×4, Vam mi napravimo

Trikopije (povečave 9×12)

FOTOLABORATORIJ staroznane

drogerije Kanc, Židovska 1

Prijateljem lepe knjige priporočamo

Knjižne zbirke

Tiskovne Zadruge

(Slovenske poti, Slovenski pisatelji, Mojstri in sodobniki), ki se odlikujejo po odličnem izboru in vzorni opremi ter so plačljive v minimalnih mesečnih obrokih. — Prospekt v **knjigarni Tiskovne zadruge, Ljubljana, Šelenburgova 3.**

Iz Ljubljane

u— **Prvi javni nastop sokolske čete na Lavrici** bo v nedeljo ob 15. Ta dogodek je za Sokolstvo tolike važnosti, da bi nikakor ne bilo na mestu, ako bi ga tudi Ljubljana prezrla. Sokolska četa na Laverci je bila ustanovljena šele pred letom, zato je njen prvi nastop vreden vse pozornosti, saj živo priča o žilavi delavnosti tega mladega društva. Nastop se bo vršil na travniku požrtvovalnega in gostoljubnega br. staroste Ivana Ogrina, ki ne bo ob tej priliki prvič pa tudi ne zadnjič svojemu društvu nudil gostoljublja. Že pozimi je dal na razpolago za telovadnico svoj gostilniški salon. Narodna veselica s plesom, srečolovom in šaljivo pošto se bo v nedeljo vršila po telovadnem nastopu v znanem restavracijskem smrekovem gozdičku. Pri nastopu kakor tudi pri veselici bo sodelovala godba 40 pp. Sokolska četa na Lacrici namerava uporabiti čisti dobiček za nakup prepotrebnega telovadnega orodja, zato prosi bratska društva, da bi v čim večjem številu prihitela na prireditev, ki bo hkratu nudila izredno lepo priliko za poldrugourni izlet po Golovcu mimo Orljega na Lavrico. Ta pot ima nebroj krasnih razglednih točk na Barje, na Ljubljansko polje, na Gorenjsko in Dolenjsko. Za ugodne avtozveze v obe smeri je poskrbljeno.

u— **Drugi izlet Eskurzijskega odseka JUU** se bo vršil v nedeljo na progi: Ljubljana, Domžale, Cerklje, Velesovo, Kranj, Sorško polje, Škofja Loka, Sora, Ljubljana. Izletniki bodo spoznali lep kos Gorenjske med Grintovcem in Storžičem in Škofjo Loko. Ogledali si bodo radio oddajno postajo v Domžalah, rojstno hišo Davorina Jenka v Cerkjah, staro gotsko cerkev iz 12. stoletja v Velesovem, ki hrani slike Kremser-Schmida, v Kranju pa bo po obisku grobov dr. Prešerna in Simona Jenka ter spomenika kralja Petra skupno kosilo. Po odmoru bo odhod mimo Bitenj in Žabnice (zanimivo Sorško polje). V Škofji Loki bo parurni postanek za ogledovanje mesta in kopanje v Sori. V večernem hladu povratek v Ljubljano. Udeleženci (učiteljstvo in ostali gostje) naj se prijavijo v tajništvu JUU, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, (telefon 3112) do petka 8. t. m. Stroški za vožnjo z avtobusom in hrano so 65 Din in se vplačajo ob prijavi.

Rex ORIGINAL STEKLENICE in APARATI za vkuhavanje sadja. Edina zaloga: JULIJ KLEIN, Wolfova ulica 4. 259

Dr. Volavšek

ne ordinira od 10. do 31. julija. 8710

Zdaj pa zna že vsa Ljubljana, kje ljubljanska družba je izbrana, to Petričkova je slaščičarna, ki obenem je kavarna. 138-I.

NE potrebujemo reklame, delo govori. Pralnica, likalnica in čistilnica oblek. Ljubljana, Mestni trg št. 8 (Haman). 230

Telo se lepša, koža postane enakomerno zagorela, lišaj izgine, izpuščaji trajno prenehajo, ako se pri solnčenju mažete z originalnim NIGGEROL OLJEM ALI KREMO za solnčenje in masažo, ki se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah. Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica štev. 5. 6

KAVA Dnevno sveža pri LEGAT Miklošičeva 28. Specerija, delikatese, zajtrkovalnica. 239

PENSION STURM

LETOVIŠČE POLJČE

pri Begunjah

uživa sloves mirnega zatočišča v krasni legi ob vznožju Karavank. Za miruželjne najidealnejši kraj. Vsa oskrba s sobo Din 65.— dnevno. 236

Če ljubite dobro in lepo domačo knjigo

se naročite na knjižne zbirke Tiskovne zadruge.

u— **Pevsko društvo »Sava« v Ljubljani** priredi v nedeljo 10. t. m. vrtno veselico v Sokolskem domu v Štepanji vasi z bogatim sporedom, ki bo v primeru slabega vremena v dvorani. Začetek bo ob 16. K obilni udeležbi vabi odbor.

u— **Izložbene aranžerje** vabi društvo aranžerjev za dravsko banovino v Ljubljani na prvo predavanje, ki se bo vršilo v petek 8. t. m. točno ob pol 9. zvečer v mali dvorani Zbornice za TOI. Predaval bo iz prijaznosti g. arh. inž. Ivo Medved ter pokazal razvoj aranžiranja ljubljanskih trgovin. Vabio se vsi lubiteli lepih izložb na predavanje, ki je vstopnine prosto.

u— **Novost v Tivoliju** Mestna vrtnarija, si je omislila te dni praktično novost, posebne aparate, ki so jih dobavile Strojne tovarne in livarne v Ljubljani. Aparati bodo služili za proizvajanje umetnega dežja, s katerim bodo škropili umetno lepotično grmičevje, cvetlice in druge rastline v tivolskih in drugih mestnih nasadih. Aparate in njih delovanje bodo preizskusili danes ob 16. v Tivoliju.

u— **Živahen tržni dan.** Včerajšnji trg je premogel vsega v izobilju. Sadni trg je bil letos prvič bogatejše založen z domačimi češnjami, ki so jih prinesle na trg kmetice iz Sv. Lovrenca, Češnjic in Javorja, skupno okrog 20 velikih košar. Cene 5 do 6 Din kg. Uvoz češenj iz Italije še vedno traja, nasprotno pa je dovoz lepih štajerskih češenj minimalen. Vzrok je v tem, da so v mnogih štajerskih krajih češnje slabo obrodile, deloma pa jih izvažajo v inozemstvo, zlasti v Gradec. Prejšnja leta pa je ob tem času prispelo v Ljubljano na vagone in vagone lepih in zdravih štajerskih češenj. Borovnice so včeraj na trgu dominirale, cene so padle. Vse borovnice so bile do 11. dopoldne že pokupljene. Še vedno je precej rdečih gozdnih jagod po 4 do 5 Din kg. Veliko je bilo povpraševanje po marelicah, ki jih dovažajo na trg iz krajev ob grški meji, zlasti iz Velesa. Transport pa je zelo otežkočen. Traja časih do 5 dni in prihajajo pošiljke na trg precej pokvarjene. Sezona za marelice pa bo letos prav kratkotrajna, le kakih 10 dni. Večja pošiljka (kakih 20.000 kg) hrušk je prispela iz Brčkega. Cena na debelo 4 do 5 Din, na drobno 5 do 6 Din. Novi domači krompir je bil že po 1.50 do 1.75 Din kg. Domači stročji fižol iz okolice pa po 5 Dn, dočim ostali 3 do 4 Din. Na trgu so se pojavili tudi zadnji špargiji, prinešeni iz Mengša. Mal ovoj je stal 2 Din. Perutnine je bilo malo, manjša je bila tudi količina jajc. Prodajalke so jih ponujale po 1.50 do 1.75 Din par, a »16 za enega kovača«. Cene mesu in mesnim izdelkom so bile neizpremenjene, pač pa se je na Sitarjevi stojnici prodajalo lepo telečje meso po 8 do 10 Din kg, dočim je cena telečjemu mesu 12 do 14 Din kg.

u— **Preprečen požar.** V pritličnem stanovanju Kristine Červene na Dunajski cesti 45., je včeraj dopoldne nenadno nastal ogenj. Nad stanovanjem so čistili dimnik. Pri izžiganju saj pa se je vnel leseni strop v stanovanju. Nastala je precej nevarna situacija, vendar so pozvani gasilci ogenj udušili že v teku pol ure ter s tem odstranili vsako nadaljnjo nevarnost. Škode je za okroglih 600 Din.

u— **Kajak — Klub Ljubljana** priredi to nedeljo skupni izlet po Savi na progi Litija Zidani most. Udeležba za vse člane obvezna; vabljeni pa so tudi nečlani, ki posedujejo sklopne čolne, da se izleta pod izkušenim vodstvom udeleže, ter tako upoznajo reko Savo tudi v njenem težjem predelu, v Savski soteski. Odhod v nedeljo zjutraj s prvim osebnim vlakom ob 5.20 do Litije, kjer se sestanemo s člani zagrebškega Kajak-kluba. Člani s člansko legitimacijo uživajo ugodnost polovične vožnje v skupini, vzemite torej legitimacije s seboj.

u— **Žrtev nesreče pri delu na nebotičniku,** o kateri smo včeraj poročali, zidar Fr. Pegan k sreči ni bil tako poškodovan, da bi moral ostati v bolnici, nesreča pa se je dogodila, kakor se zatrjuje, po golem naključju.

u— **Dva poškodovanca.** Gonjač živine 56 letni Anton Kopač je odšel v torek v Kranj, kjer pa se je spri z nekim mlajšim poklicnim tovarišem zaradi neke krave, ki jo je hotel gnati v bližnjo vas. Drugi je bil vsekakor izredno vročekrven možak, kajti nenadoma je potegnil nož in ga zasadil sobesedniku v hrbet. Kopačeva poškodba je sila huda in se bo moral dalje časa lečiti v ljubljanski bolnici, kamor so ga pripeljali včeraj zjutraj. — Štiriletnega posestnikovega sinčka Ivana Lončarja z Loga pri Brezovici je včeraj pri napajanju živine podrla krava in se je otrok poškodoval na glavi in na levi nogi.

u— **Sirov napad.** 26 letni brivski pomočnik Karel Sedej je prišel predsinočnjim po opravkih v Zgornjo Šiško, kjer se je zadržal pozno zvečer. Ko se je vračal domov, so ga nenadoma na cesti napadli neznani fantje. Mahoma so ga podrli na tla in ga pričeli obdelovati s pestmi in palicami. Siroveži so mladega moža tako pretepli, da je obležal na cesti nezavesten. V takem stanju so ga pozneje našli neki pasantje, ki so obvestili policijo, nakar je bil Sedej prepeljan z reševalnim avtom v bolnico. Uvedena je preiskava.

u— **Javna dražba zarubljenih predmetov** bo 16. t. m. od 9. ure dopoldne dalje v skladišču na dvorišču poslopja Mestni trg št. 2. Več na oklicih, ki so nabiti na mestni deski.

u— **Velike dražbe.** Zaradi neplačanih davkov in občinskih davščin je za dneve od 16. do 18. t. m. določenih 48 javnih dražb. Na dražbo pridejo najrazličnejši predmeti v skupni vrednosti okoli 190.000 Din. Med drugimi predmeti bo izdražbana železna blagajna, cenjena na 30.000 Din, kakor tudi 6000 Din cenjen klavir. Tudi v okolici imajo davčni iztirjevalci velike težkoče.

u— **Gozdna veselica s plesom** (šagra) bo v nedeljo 10. t. m. v zelenem gaju blizu postajališča Devica Marija v Polju. Veselico priredi agilno železničarsko glasbeno društvo »Sloga«.

u— **Izgubljeno je bilo** v torek popoldne novo zlato nalivno pero s svetlomodrim držalom. Nadalje je bila nedavno izgubljena težka cigaretna doza iz tula srebra. Ker sta oba izgubljena predmeta draga spomina, naj ju najditelja oddasta proti nagradi v redakciji »Jutra«.

Iz Celja

e— **Lep nastop mladinskega pevskega zbora.** V torek zvečer se je vršila v dvorani Obrtnega doma prva javna produkcija mladinskega pevskega zbora celjskega in okoliškega obrtniškega naraščaja, ki obstoja šele nekaj mesecev. Izborno vodstvo znanega pevovodje g. Šegule je tudi pri tej produkciji prišlo do izraza. Mešani zbor 50 vajencev in vajenk je povsem upravičil idealizem Obrtnega društva, ki je omogočilo ustvaritev zbora in redne vaje, ki so se vršile v Obrtnem domu dvakrat tedensko. Produkcijo je ob lepi udeležbi otvoril predsednik g. Kukovec, ki je vzpodbujal mladino k nadaljnjemu uspešnemu prosvetnemu delu. Obenem se je zahvalil pevovodji za trud, nakar so mladi pevci dovršeno zapeli Ipavčevo pesem »Občutki« in Adamičevo »V gozdu«. Strokovni tajnik g. Žabkar je nato prečital pismo zaradi bolezni zadržanega vodje obrtno-nadaljevolne šole g. Joška Bizjaka, ki je v izbranih, presrčnih besedah zaželel produkciji uspeh in vzpodbudil mladino k nadaljnjemu delovanju. V istem smislu je naslovil na mladi zbor krajši govor tudi g. Žabkar. Zbor je nato zapel še Vinka Vodopivca »Ves dan je pri oknu« in p. Hugolina Sattnerja »Nazaj v planinski raj«, ki ju je sprejelo poslušalstvo z izrednim zadovoljstvom

e— **Priljubljeni koncerti v mestnem parku,** ki so se jih z velikim veseljem udeleževali poleg Celjanov letoviščarji, so že precej dolgo izostali. Slednjič se je vendarle odločila celjska »Svoboda«, da spet poživi prelepe večere ob Savinji in bo priredila v soboto ob pol 21. s svojim moškim zborom pod vodstvom pevovodje g. Cirila Preglja v mestnem parku koncert številnih umetnih in narodnih pesmi. Pričakuje se številen obisk, ker je del dohodkov namenjen Olepševalnemu in tujskoprometnemu društvu.

e— **Dve nesreči.** Po stopnicah je padel 26letni kamnolomec Ignac Mastnak iz Zlateč in si zlomil desno nogo. S skednja pa je padla 65letna delavčeva žena Ivana Stajnkova iz Hotinje vasi in si zlomila hrbtenico.

Avtobusna nesreča na povratku iz zdravilišča

Ptuj, 6. julija.

Avtopodjetnik Fran Simonič od Sv. Urbana pri Ptuju je v soboto naložil na svoj tovorni avto 28 oseb, po večini žensk iz raznih krajev Slovenskih goric, in jih odpeljal v Krapinske toplice. Včeraj se je podal zopet po nje. Na povratku kake 4 km od Krapine pa se je okoli 21. pripetila katastrofa. Po nesrečnem naključju je tovorni avto zavozil v obcestni jarek, se prevrnil in pod seboj pokopal vse potnike. Avto je vodil sam podjetnik gospod Fran Simonič.

Najtežje je bila poškodovana Liza Kvarova iz Hvaletinceev. Podjetnik sam, ki k sreči ni dobil nobene poškodbe, jo je prepeljal v Krapino, kjer so ji zdravniki nudili prvo pomoč. Davi pa so bile v ptujsko bolnišnico prepeljane naslednje poškodovanke: Terezija Rajhova iz Sv. Andraža, Marija Ajhova iz Berbetincev, Marija Vojskova iz Litomercev, Rozalija Matjašičeva iz istega kraja in Ana Lavrenčičeva z Berbetinskega vrha. Lažje poškodovani so sami odšli na svoje domove. Orožniki v Krapini so takoj zaslišali avtopodjetnika Frana Simoniča, uvedena pa je tudi podrobna preiskava.

Jutri pride

TARZAN

sin džungle

Kino Ideal

Maribor pred 400 leti

Letos slavi mesto Maribor znamenito obletnico. Meseca septembra poteče namreč 400 let, odkar je kljubovala že drugič neznatna pa požrtvovalna in junaška četa Mariborčanov pod vodstvom mestnega sodnika Krištofa Wildenrainerja armadam mogočnega turškega sultana Sulejmana II. in tako rešila mesto strahovite katastrofe, ki mu je pretila.

V spomin na te velike in slavne dni je pričela izhajati v pravkar izišli številki tedenske revije »Življenje in svet« zanimiva razprava izpod peresa dr. Vlad. Travnerja, ki nudi bravcu tudi splošno sliko Maribora in njegovih prebivalcev pred štirimi stoletji. Razprava vsebuje tudi več slik iz starega Maribora ter naslovno sliko slikarja-grafika Ela Justina. Posamezne številke »Življenja in sveta« 2 Din po vseh trafikah.

Sokrivci mariborskih oficirjev pred sodiščem

Proces proti civilnim osebam, ki so bile zapletene v afero oficirjev mariborske posadke

Beograd, 6. julija. Že včeraj smo kratko poročali, da se je pričela pred državnim sodiščem za zaščito države obravnava proti Slavku Neumannu, Šarloti Friedfeld, Adeli Prager in Mili Štefanovič, ki so bili v zvezi z znano oficirsko organizacijo v Mariboru. Slavko Neumann je po rodu iz Zagreba, prebival je v Mariboru, je naš državljan, židovske vere in je bil upravitelj spedicijske tvrdke Caro et Jelinek v Mariboru. Šarlota Friedfeld je hči Viljema in Adele Prager iz Kapošvara, prebivala je v Mariboru, je naša državljanka, židovske vere, poročena in mati enega otroka, po poklicu hišnica, stara 22 let. Adela Prager je hči Josipa in Šarlote Grünfeld, stara 44 let, doma iz Legrada, prebivala je v Kapošvaru, je madžarska državljanka, židovske vere, omožena in mati dveh otrok, po poklicu tudi hišnica, Mila Stefanovič je iz Užičke Požege, naša državljanka, po poklicu učiteljica, stara 26 let.

Kaj pravi obtožnica

Obtožnica pravi, da je Neumann letos 15. aprila izročil poročniku Milojkoviču svoj pisalni stroj, da je razmnožil proglas na vojsko in narod v zvezi z nameravanim oboroženim uporom. Res je bilo na tem stroju razmnoženih več proglasov, izmed katerih je eden pozival vojake, naj pod zaščito Rusije vržejo »tlačitelje«, končal se je pa z vzklikom »Živel komunizem!«. Drugi proglas je pozival prebivalstvo, naj se pod grožnjo smrtne kazni pokori odredbam upornikov.

Šarloti Friedfeld, Adeli Prager in Mili Stefanovič obtožnica očita, da sta prvi dve v Mariboru v februarju, marcu in aprilu, zadnja pa v Vladimirovu zvedele, da je poročnik Milojkovič z njemu zvestimi oficirji organiziral komunistično celico, da pripravlja oborožen upor v mariborski garniziji in da namerava s svojimi pomagači prisiliti vojaške edinice k pokorščini ter se polastiti oblasti, pa tega niso prijavile oblastem.

Poročnik Milojkovič, podporočnik Atanaskovič in podporočnik Miladinovič so ustanovili v začetku tekočega leta v Mariboru komunistično celico, ki jo je vodil Milojkovič. Navdušen za komunistične ideje jih je Milojkovič oznanjal med svojimi tovariši oficirji zlasti med mlajšimi in skušal je tajno organizacijo razširiti tudi na nekatere častnike in podčastnike, da bi se določene noči z orožjem v rokah polastil oblasti in uvedel komunističen družabni red. Akcija poročnika Milojkoviča je zavzemala vedno konkretnejše oblike, tako da je bil v nji tudi v podrobnostih zasnovan oborožen upor. Sestavljen je bil proglas na vojsko in na civilno prebivalstvo. Od obeh se je ohranilo samo besedilo proglasa na vojsko. Začenja se s pozivom »Junaki«... in zahteva od vojakov, naj se otresejo »jarma tlačiteljev« pod močno zaščito matuške Rusije, zaključuje se pa z vzklikom »Naprej k rešitvi ... živel komunizem«. Kot rečeno so omenjeni oficirji zasnovali tudi načrt oborožene vstaje.

Upor bi bil moral izbruhniti v noči od 16. na 17. aprila, pa je bil iz neznanih razlogov preložen na dneve od 8. do 15. maja. Oblasti so pa tajno organizacijo odkrile in glavne krivce aretirale.

Neumann se zagovarja, da se je v začetku tekočega leta v neki družbi seznanil z Milojkovićem, ki mu je dejal, da se mati Jugoslavija ne bo dolgo držala, ker bo on s svojimi tovariši v nji in po vsem svetu kmalu napravil red. Drugi dan ga je Neumann vprašal, kaj to pomeni, in Milojković ga je informiral o zadevi pod pogojem, da ne bo nikomur ničesar izdal, sicer da ga ubije. Ruski taci da ne more nihče in nikjer uiti. Milojković mu je pravil, da pripravlja prevrat za veliko noč in da ne bo izbruhnil samo v Mariboru, temveč istočasno tudi v Zagrebu, Beogradu, Nišu in Skoplju. Dejal mu je, naj se ne gane iz Maribora v interesu osebne varnosti. Krvoprelitja da ne bo, ker imajo že izkušnje iz Rusije, pač pa naj Neumann za ta čas povabi svojo mater iz Zagreba v Maribor, ker se ne ve, kako bo v Zagrebu.

Milojković mu je pravil, da ljudstvo ni zadovoljno s sedanjimi razmerami v državi, ker gladuje in da lahko samo vojska napravi preokret v prid naroda. Neumann je res povabil svojo mater v Maribor. V preiskavi se je Neumann zagovarjal, da je bil o vsem tem sicer dobro informiran, da pa ni jemal stvari resno.

Obtoženka Šarlota Friedfeld je na zaslišanju pred sodiščem v glavnem potrdila svoje izpovedbe pred policijo o Milojkoviću in njegovi akciji, istega dne popoldne je pa prišla k preiskovalnemu sodniku in je vse preklicala. Dejala je, da ji Milojković nikoli ni govoril o revolucijonarnih organizacijah, niti o snovanju komunističnega prevrata. Pač ji je pa pravil, da je revolucijonar in da ima svoje ideje. Toda Milojkovića so z njo konfrontirali in izjavil je, da jo je točno poučil o svojih idejah, ni ji pa povedal nič konkretnega.

Obtoženka Adela Prager je izjavila, da je bila večkrat pri svoji hčerki v Mariboru, kjer se je seznanila z Milojkovićem, ki je pri njeni hčerki stanoval. Opazila je, da ga hčerka rada vidi. Nekoč ji je Neumann pravil o Milojkoviću, da je fanatik in komunist, da ima svoje fiksne ideje, da rad obravnava vprašanje ureditve države glede na gospodarski položaj siromašnega prebivalstva, ki gladuje, dočim bogataši razmetavajo denar. Obtoženka je vprašala Milojkovića, kako je s to stvarjo in potrdil je vse, kar ji je pravil Neumann.

Obtoženka Mila Stefanović je navezala l. 1928 z Milojkovićem ljubavno razmerje, ki se je vleklo vse do njegove premestitve v Maribor leta 1930. Milojković ji je zatrjeval, da se poroči z njo čim uredi svoje denarne zadeve, in obtoženka je glasom obtožnice vedela za njegove nakane, da hoče svoj gmotni položaj urediti z denarjem, ki ga dobi za protidržavno akcijo, pa tega ni prijavila oblastem. Na policiji je tajila, da bi bila poučena o Milojkovićevi akciji, češ, da je bil njen edini namen prisiliti Milojkovića, da bi se poročil z njo. Našla se je pa korespondenca med njo in Milojkovićem, ki priča nasprotno.

Zaslišavanje Neumanna

Čitanju obtožnice je sledilo zaslišavanje obtoženca Neumanna. Na predsednikovo vprašanje, če je kriv, je obtoženec odgovoril, da se ne čuti krivega. Priznal je, da je izročil pisalni stroj Milojkoviću, ki ga je spremljal Atanasković.

Predsednik sodišča je pripomnil, da obtoženec zdaj morda ne verjame, da je bila ta akcija resna, vprašanje je pa, kako je mislil v začetku. Neumann je odgovoril, da je tudi v začetku tako mislil. O pok. Milojkoviću pravi obtoženec, da brez določene doze alkohola ni mogel spati.

Zaslišavanje obtoženk

Za Neumannom je prišla na vrsto obtoženka Šarlota Friedfeld. Na vprašanje, ali se čuti krivo, je odgovorila, da ni kriva. Z Milojkovičem se je seznanila v aprilu. Stanoval je pri nji. Na vprašanje, kakšni so bili odnošaji med njima, je obtoženka v zadregi povesila oči. Predsednikovemu vprašanju, ali so bili odnošaji intimni, je pritrdila. Priznala je, da je imela z Milojkovičem ljubavno razmerje, odkar je bil njen mož bankrotiral. O revoluciji ji Milojkovič ni govoril.

Sledilo je zaslišavanje Adele Prager, ki tudi zatrjuje, da ni kriva. Hčerka ji je v Mariboru priznala, da se imata z Milojkovičem rada. Tudi obtožena učiteljica Mila Stefanović se ne čuti krivo. Pravi, da je bila oficijelna Milojkovičeva zaročenka, ker sta se zaročila pred komandantom polka v Gerovu. Milojkovič ji je dal pismeno izjavo, da jo bo poročil. To je bila idealna ljubezen. Ko je bil premeščen v Maribor, ji je pisal, da gre na Dunaj, da se informira o političnem položaju, pa tudi zaradi bolezni. Baje je hotel odložiti vojaško suknjo in se posvetiti politiki.

(Nadaljevanje glej na 2. strani!)

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

Po najnovejšem izkazu Narodne banke od 30. pr. m., se je podlaga v zlatu in devizah v zadnji četrtini junija zmanjšala za 7.3 na 1979.6 milijona Din. Razveseljivo je, da je menični portfelj nazadoval za 18.2 na 1936.1, lombardna posojila pa so enako padla za 7 na 356 milijonov Din, tako da znaša skupno zmanjšanje posojil preko 25 milijonov. Obtok bankovcev se je sicer povečal za 104.4 na 4933.4 milijona Din, vendar so se obveznosti na pokaz istočasno hudo skrčile, in sicer kar za 130 na 542.8 milijona Din. Skupna vsota obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz, za katero je potrebno kritje, se je torej zmanjšala, kar je imelo za posledico, da se je kritveno razmerje za malenkost zboljšalo. Kritje obtoka in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah znaša 36.14 % (po zadnjem izkazu 36.11 %), v samem zlatu pa 32.18 % (32.05 %).

Stanje na dan 30. junija je bilo naslednje (v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti stanju od 22. junija): **aktiva**: podlaga 1979.6 (— 7.3), od tega v zlatu 1762.6 (— 0.2), v valutah 3.5 (+ 0.5), v devizah 213.5 (— 6.6); posojila na menice 1936.1 (— 18.2); lombard 356.0 (— 7.0); **pasiva** obtok bankovcev 4933.4 (+ 104.4); obveze na pokaz 542.8 (— 130.0), od tega nasproti državi 11.4 (— 20.4), po žirovnih računih 453 (— 79.7), računih 78.4 (— 29.9), obveznosti z rokom 1350.6 (— 8.5).

Naši državni dolgovi

Zunanji dolgovi znašajo 32 milijard 763 milijonov, notranji pa 6 milijard Din.

Finančno ministrstvo je objavilo stanje konsolidiranih dolgov kraljevine Jugoslavije v inozemstvu. V splošnem pregledu so izraženi dolgovi v valuti zadolženja kakor tudi v dinarjih. Naš celokupni inozemski dolg znaša 32 milijard 763 milijonov, iznos anuitet plačljivih v letu 1932/33 znaša 1.277 milijonov Din. Notranji dolg naše države v celoti 6.020 milijonov, vsota anuitet doma pa iznaša za leto 1932/33 306 milijonov Din.

Od 28 različnih inozemskih obveznosti naše države je največji vojni dolg Angliji v iznosu 6.667 milijonov Din. Za njim pridejo: vojni dolg Zedinjenim državam Amerike 3.463 milijonov, nasledstveni dolg od bivše Avstro-Ogrske 3.002 milijona, državno inozemsko posojilo v zlatu iz leta 1922. (Blairovo 8 in 7 odst.) 2.507 milijonov, dalje mednarodno stabilizacijsko posojilo 2.248 milijonov, dolg južne železnice 2.228 milijonov, vojni dolg Franciji 2.227 milijonov in reguliranje presežkov po Dawesovem načrtu 2.098 milijonov Din. Od povojnih državnih posojil je večje še 6¼ odst. od leta 1928, v iznosu 1.236 milijonov dinarjev, med predvojnimi obvezami pa je največje 4 odst. konvertirano posojilo od leta 1896, v iznosu nekaj preko dveh milijard Din.

Kakor vidimo je večina naših inozemskih državnih obveznosti posledica svetovne vojne. Vsi povojni dolgovi znašajo komaj 6 milijard. Skupna vsota predvojnih naših obveznosti pa ni velika, saj znaša samo 5 milijard dinarjev.

Med notranjimi državnimi obveznostmi je največja v obveznicah vojne škode, ki znaša 4.515 milijonov in 7 odst. investicijsko posojilo iz leta 1921. v iznosu 489 milijonov Din, dalje begluške obveznice 346 milijonov, potem 4 odst. agrarne obveznice v iznosu 120 milijonov Din, v to celokupno vsoto 6.020 milijonov Din so vračunane tudi begluške obveznice tretje emisije za 150 milijonov in obveznice za finančno likvidacijo agrarnih odnosov v Dalmaciji v iznosu 400 milijonov Din.

Gospodarske vesti

= **Zamenjavo začasnih obveznic** (certifikatov) 7 odst. mednarodnega stabilizacijskega posojila kraljevine Jugoslavije za definitivne obveznice izvršuje za lastnike obveznic na področju dravske banovine glavna podružnica Državne hipotekarne banke v Ljubljani. Zamenjavo začasnih obveznic jugoslovenske tranše izvrši banka takoj ob predložitvi, začasne obveznice, ki niso bile izdane v Jugoslaviji, pa sprejme banka od lastnikov in jih pošlje finančnemu agentu v Parizu v svrho zamenjave.

= **Dobave.** Prometno-komercijelni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. julija t. l. ponudbe za dobavo gumijastih štampiljk in žigov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri oddelku samem.) — 12. julija t. l. se bo vršila pri intendanturi komande savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija za dobavo 10.800 kg svinjske masti in 1700 kg olja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri predmetni komandi.)

Borze

6. julija.

Na ljubljanski borzi ni na deviznem tržišču zabeležiti nikakih sprememb. Prav nekoliko sta se okrepili samo devizi Berlin in Newyork, dočim so ostali tečaji ostali nespremenjeni.

Na zagrebškem efektnem tržišču so se vse državne vrednote okrepile. Tako Vojna škoda od 179 — 182 na 185 — 188 z zaključki po 185. 7% Blairovo posojilo se je dvignilo od 35.25 na 37.25 in bilo zaključeno po 38.25. V 8% Blairovem posojilu je bil promet po 41. Tudi v investicijskem posojilu je prišlo do zaključkov po 48.50 in v begluških obveznicah po 32 — 33.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2271.80 — 2283.16, Berlin 1330.12—1340.92, Bruselj 782.40 do 786.34, Curih 1097.35—1102.85, London 199.63—20123, Newyork 5606.00—5634.26, Pariz 221.00—222.12, Praga 166.45—167.31, Trst 286.91—289.31.

Zagreb. Amsterdam 2271.80 — 2283.16, Berlin 1330.12 — 1340.92, Bruselj 782.40 do 786.34, London 199.63 — 201.23, Milan 286.91 do 289.31, Newyork kabel 5638 — 5656.26, Newyork ček 5606 — 5634.26, Pariz 221 do 222.12, Praga 166.45 — 167.31, Curih 1097.35 do 1102.85.

Curih. Pariz 20.14, London 18.26, Newyork 512.75, Bruselj 71.325, Milan 26.18, Madrid 41.70, Amsterdam 207, Berlin 121.50, Stockholm 93.60, Oslo 89.90, Kobenhavn 99.20, Sofija 3.72, Praga 15.18, Varšava 57.45, Bukarešta 3.05.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 185 — 188, za julij 182 — 186, za avgust 180 — 186, za december 183 — 185, 7% investicijsko 48.50, 4% agrarne 22.50 — 24, 6% begluške 32 — 33, 7% Blair 37.25 do 38.25, 8% Blair 40.75 — 41.50, 7% Drž. hip. banka 39.50 — 41; bančne vrednote: Narodna banka 3800 — 4000, Priv. agrarna banka 198 — 205.

Beograd. Vojna škoda 186 zaklj., 4% agrarne 22.50 den., 6% begluške 32 zaklj., 7% Blair 37 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 39 den., Narodna banka 3850 den., Priv. agrarna banka 201 zaklj.

Dunaj. Eskomptegesell. 100, Staatseisenbahngesell. 16.15, Trboveljska 18.80, Alpina-Montan. 8.35.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago**, 6. julija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za julij 47.25, za september 49.375, za december 53.125; **koruza** za julij 27.75, za september 30.75, za december 31.75; **oves:** za september 19.75, za december 22.

+ **Winnipeg**, 6. julija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za julij 53.75, za oktober 56.125, za december 57.75.

+ **Ljubljanska borza** (6. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena, za les še vedno slaba. Zaključkov ni bilo. Nudi se **pšenica** (slovenska postaja, po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): slavonska, 78 kg po 170 do 172.50, okolica Sombor, 79 kg po 172.50 do 175; potiska, 80 kg po 175 — 177.50; **moka:** baška »0« franko Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 305 — 310; banaška »0«, franko Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 310 do 315; **koruza** (slovenska postaja, plačljivo v 30 dneh): baška po mlevski voznini po 145 do 147.50, pri navadni voznini po 150 do 152.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (6. t. m.) Tendenca prijazna. Promet 34 vagonov. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, 79 kg, okolica Sombor, 78 kg, srednjebaška in gornjebaška, 79 kg 111 — 113; baška potiska in ladja Tisa, 79 kg 114 — 116; baška ladja Begej, 79 kg 111 — 113; gornjebanaška, 79 kg 109—111; banaška par. Vršac, 78 kg 109 do 111. **Oves:** baški, srem., slavon. 140 do 142.50. **Koruza:** baška 103 — 105; okol. Sombor 104 — 106; banatska 101 — 103; sremska — 103 — 105; okolica Šid 106 — 108. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 190 — 200; »2« 185 — 190; »5« 175 — 180; »6« 170 — 175; »7« 140 — 145; »8« 82.50 — 97.50. **Otrobi:** baški, sremski 87.50 — 90.

Stanovanja, najemnine in sodišče

Deložacije in spori v prvem polletju — Poglavje o najemninah

Ljubljana, 6. julija.

Od januarja do junija se je letos na stanovanjskem oddelku ljubljanskega sodišča nabral lep kup aktov, ki obravnavajo pravne spore med hišnimi posestniki in najemniki v stanovanjskih stvareh. V celem je sodišče v prvi polovici leta obravnavalo 575 sodnih odpovedi in je odredilo 77 deložacij; največ deložacij izkazujeta meseca april in maj. Te razmeroma visoke številke nazorno pričajo o tem, da stanovanjske krize pri nas še nikakor ni konec.

Najtežji razlog za te razmere je pač draginja stanovanj in pa šibka kupna moč našega malega konsumenta. Državni uradnik n. pr., ki prejema 1700 Din mesečne plače in ki ima srednje veliko družino in šola svoje otroke, bo pač težko plačal 700 dinarjev za stanovanje na mesec — in za 700 Din se v Ljubljani pri zasebnem hišnem posestniku komaj dobi dostojno, primerno stanovanje, kakršno potrebuje kulturen človek z družino.

V zadnjih letih se v Ljubljani zelo mnogo zida; dandanes pač rad vsak človek, ki ima denar, nalaga svoj kapital v realnem blagu in nepremičninah. Tudi društvo hišnih posestnikov je reguliralo cene stanovanj — toda težko bi se reklo, da so cene padle. Stanovanje je v mesečnem proračunu vsakega javnega in zasebnega nameščenca, pa tudi vsakega manjšega obrtnika najtežja postavka. Na stanovanjskem uradu mestnega magistrata se vsak dan oglaša 20 do 30 strank, ki pridejo prosit za pomoč v stanovanjski stiski. Mestna občina je posestnica 178 hiš, in kakor je znano, stanuje vsak enajsti Ljubljančan pod streho mestne hiše. Stanovanja v mestnih hišah so razmeroma cenejša kakor zasebna. Dvosobna stanovanja v mestnih hišah stanejo po 500 do 600 Din; preko 700 Din so že prav lepa stanovanja s kopalnico, kletjo, podstrešjem, plinskim štedilnikom. Širokopotezni akciji mestne občine za gradnjo stanovanj po primernih cenah pa doslej še vendar ni uspelo, da bi z zadosti močno konkurenco avtomatično dosegla znižanje najemnin po privatnih hišah.

Izmed ostalih javnih institucij si je lani in letos utrgal precej lepih zaslug za reševanje stanovanjske stiske fond za gradbo železničarskih stanovanj, ki je ob Dunajski cesti poleg stadiona v enem letu sezidal pet velikih, lepih, modernih stanovanjskih hiš, izmed katerih so tri že poseljene, dve pa sta pravkar pripravljeni za sprejem stanovalcev. Fond, ki razpolaga s precejšnjim kapitalom, z gradbami marljivo nadaljuje.

Rekord civilnih razprav

Ljubljana, 6. julija.

Mala razpravna soba št. 50 na okrajnem sodišču. Moreča soparica. Stranke se gnetо kakor slaniki v sodih. Danes je bil pred civilnim sodnikom takozvani I. narok za razne vložene tožbe, ki se nanašajo na zneske do 6250 Din. Razprave so se pričele točno ob 8.30 pred sodnikom g. Baričevičem. Navzoči: odvetniki, odvetniške uradnice za zadržane šefe, tožniki in toženci. Dva odvetnika pa sta dežurirala, kajti odvetniške uradnice niso po sedanjem odvetniškem zakonu upravičene podpisovati zapisnikov, kar je bila stara praksa pred vojno, ko so imeli v to pooblaščeni odvetniški uradniki pravico zastopati svoje šefe pri civilnih pravdah pred okrajnimi sodišči.

Razpisanih je bilo 140 narokov za razne tožbe. Razprave so se vrstile s kinematografsko naglico in je sodnik vse zadeve končal v teku ene ure, tako da je bil že ob 9.30 popoln mir v sobi. Sodnik je klical posamezne stranke. Če se toženec ni oglasil, je pač sledil kontumac. Teh je bilo največ. Prišli pa so tudi toženci, ki so odločeni gnati pravde do zadnjega. Sodnik pokliče nekega toženca in ga nagovori: »Ali se boste pravdali?« Odgovor kratek: »Lahko!«... »Pravda je draga«... »Naj bo!« In odrejena je bila druga razprava za jesen. Pred sodnika je stopila tudi postarna ženica kot toženka. Na sodnikovo vprašanje je odvrnila: »Kar bom imela, bom plačala. Stroškov pa ne!«... Sodnik: »Vas bomo kontumacirali. Domov pojte, je najboljše, ker boste najceneje skozi prišli.«

Prišel je tudi mlad možak in samozavestno dejal: »Nisem dolžan. Ugovarjam, da bi bilo to sodišče pristojno.« Seveda se bo spustil v pravdo. Sodnik nekemu tožencu: »Ali ste dolžni 120 Din?«.. »Ne!« Torej 28. septembra ob 10. dopoldne prav v tej sobi. Zapomnite si in zapišite!« Ne dobite vabila.« In toženec je odšel. Slični prizori so se vrstili drug za drugim.

Vprašanje trgovine s pšenico

V torek opoldne je sprejel minister za trgovino in industrijo g. Ivan Mohorič predstavnike Trgovsko-spedicijskega izvoznega združenja v Beogradu, ki jih je vodil predsednik društva g. Dušan Popović.

Predstavniki združenja so izročili g. ministru in ustmeno podprli sledeče predloge:

1. Da naj bo trgovina s pšenico popolnoma svobodna ter tako v notranjem prometu kakor tudi pri izvozu brez vsakih omejitev in dovoljenj.
2. Da naj izkoristi ves dobiček od preferenc sama država in naj z njim razpolaga po svoji uvidevnosti in
3. Da se delokrog udejstvovanja Privilegirane družbe za izvoz d. d. v Beogradu zoži na predpise čl. 9. njenih pravil in da naj z lastnimi sredstvi ali s tistimi, katere ji bodo eventualno na razpolago, podpre izvoz samo kot komisijonar.

Eden glavnih razlogov, ki so vzpodbudili gornje udruženje do naglega in kategoričnega priporočanja popolne svobode pri trgovini s pšenico je ta, ker je popolnoma nepravično, da se zaščiti le ena vrsta kmetskih pridelkov, dočim druge prav tako trpe zaradi depresije in padca cen, a presegajo v izvozni vrednosti daleko vrednost izvožene pšenice.«

Minister trgovine in industrije je prav ljubeznivo sprejel predstavnike udruženja in pazljivo poslušal njihove predloge in pojasnila. Obljubil je, da bo posvetil njihovim predlogom vso pažnjo in se potrudil, da se to tako važno in delikatno vprašanje reši pravočasno, kakor to zahtevajo interesi države in narodnega gospodarstva.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Na velikem slavju mokronoških gasilcev

Mokronog, 6. julija.

Izredno lepo slavje je imel starodavni lepi trg Mokronog v nedeljo. Gasilno društvo je proslavilo 50letnico obstoja z blagoslovitvijo novega prapora, ki je umetnina prve vrste. V soboto je priredilo domače društvo svoji priljubljeni kumici gospe Betki Šircljevi sijajno serenado; nastopili so domači pevci z odlično zapetimi pesmimi in domači pirotehniki z bajno iluminacijo. V nedeljo prav zarana je gasilska fanfara pod vodstvom Žana Lindiča zaigrala utrujenim Mokronožanom veselo budnico in jih predramila iz sladkega spanja. Kmalu nato so zadoneli zvoki izvrstne kostanjeviške godbe, ki jo vodi z največjo ljubeznijo g. Rabuse. Na trgu je priredila godba promenadni koncert, ki so ga poslušale množice ljudstva iz trga in široke okolice.

Gasilci so odkorakali na pokopališče, da so proslavili tam spomin pokojnih sobojevnikov. Nato se je formirala povorka gasilskih čet k blagoslovitvi prapora pred gasilskim domom. Zastopana je bila Jugoslovenska gasilska zveza iz Ljubljane po svojem popularnem starosti Josipu Turku, gasilna društva iz Št. Ruperta, Mirne, Trebnjega, Muljave, Sevnice, Štatenberga, Novega mesta, Krškega, Boštanja, Št. Janža, Kostanjevice, Št. Jerneja in Škocjana. Lahko da so bili zastopniki še drugih društev vmes, kar se pri veliki udeležbi pač ne da tako lahko ugotoviti. Impozantna povorka z gasilci, elegantno kumico in častnimi gosti se je potem formirala okoli odra pred cerkvijo. Domači župnik gospod Bukowitz je blagoslovil prapor z lepim nagovorom in po maši je pripela kumica ga. Šircljeva dragoceni trak na novi prapor. Sledili so govori domačega načelnika, staroste g. Turka in drugih. Navzoč je bil tudi zastopnik bana g. sreski načelnik dr. Tina Čuš iz Krškega. Popoldne je bila prava ljudska veselica na Majcnovem vrtu. Goste, ki so odhajali, je spremil na pot neumorni društveni tajnik gospod Mažgon. Vsa slavnost je potekla lepo in mirno, da je pustila najlepše spomine in da so dobili vsi oni, ki so jo organizirali, svoje zadoščenje.

6000 neutešljivih vdov v Genovi

Policija v Genovi je aretirala neko starko, ki jo je imela na sumu, da se bavi z nedovoljeno loterijsko igro. Pri hišni preiskavi so našli 6000 posameznih novčičev, kar je še bolj potrdilo sum. Toda starka je izjavila, da potekajo ti novčiči iz zbirke med »neutešljivimi vdovami« v Genovi, ki hočejo za ta denar kupiti posebno veliko in lepo svečo neki Madoni, ki baje pomaga v takšnih stiskah. Policija tega seveda ni hotela verjeti, pa se je oglasilo potem toliko prič v korist stare ženice, da so jo morali končno izpustiti.

Učite se pravilno kopati na solncu

z **Nivea-kremo** ali **oljem**

To se pravi: nikdar se kopati na solncu z mokrim telesom in se prej vedno vdrgniti. Tako zmanjšate nevarnost boleče solnčarice in zadobite lepo zarjavelo polt — tudi pri oblačnem nebu. Nivea-kreme ali olja ni mogoče nadomestiti. Ni na vsem svetu nobenega sredstva za negovanje kože, ki vsebuje Eucerit, v katerem ravno tiči edinstveni učinek.

Nivea krema: Din 5.— do 22.—.
Nivea olje: Din 25.— do 35.—.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

"Belo ko sneg je - perilo!" - kadar je oprano z Gazelo!

TERPENTINOVO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Iz življenja in sveta

Prenos Briandovih zemeljskih ostankov

V nedeljo so prenesli iz Pariza zemeljske ostanke »apostola miru« v normadijsko vasico Cocherel, kjer je najrajši živel v svojih zadnjih letih. Slika kaže zgoraj prizor, ko je dospela krsta na cocherelsko pokopališče, spodaj na levi dva člana Briandove družine, v sredi Herriot in Kellogg na pokopališču, na desni govori ministrski predsednik svoj svečani govor

Sokolstvo in Španija

V Prago je prišel, da prisostvuje prireditvam vsesokolskega zleta, eden najpomembnejših borcev španske revolucije, prof. G. Maranon. Obiskali so ga zastopniki tiska in tem je dal značilno izjavo, ki kaže, kakšen globok vtis je napravil nanj nastop sokolskih armad. Iz te izjave posnemamo najvažnejše pasuse.

»Sokolski zbor me je naravnost očaral«, je dejal prof. Maranon. »Pričakoval sem nekaj velikega, a vse moje pričakovanje je bilo preseženo. Kakšna disciplina, kakšna izenačenost, kakšno telovadno znanje v teh množicah! Vračam se v Španijo s trdnim prepričanjem, da potrebujemo sami nekaj podobnega kakor sokolstvo. Stremljenje, da se osnuje velika španska telovadna organizacija, je pač v teku. Španska vlada je poslala v Prago mladega zdravnika, da bi tu proučil sokolsko gibanje z medicinsko-higijenskega stališča. Po svojem povratku bom storil vse, da bi pospešil izgradnjo naše telovadne organizacije v sokolskem smislu.

Baš mi Španci potrebujemo takšne demokratske množestvene organizacije. Španec je po naravi individualist in se ne podreja rad kolektivni volji. In vendar je to potrebno demokraciji in republiki. V tem pogledu nam je Sokol lahko ogromen vzgojni činitelj.

Roko v roki s političnim dvigom dežele pod republikansko vlado gre duševni dvig. Uspehi so že tu. Tisoče novih šol smo že otvorili ... in računati je s tem, da postane Španska kmalu eden najvažnejših kulturnih činiteljev današnje Evrope.

Za to pa je potrebno, da iztrebimo neke ostanke iz fevdalnih časov, h katerim prištevamo bikoborbo. Bikoborba je v bistvu strahopetnost, kajti proti biku stoji deset gospodov, ki mislijo samo na to, kako bi ga usmrtili s čim manjšo nevarnostjo. Poleg tega pa vplivajo te prireditve neugodno na ljudsko duševnost; ljudje se navadijo gledati, kako teče nedolžna kri. Mlada Španija hoče, naj bikoborbe izginejo, da napravijo prostor sokolskim slavjem!«

Žrtvi jetike

Rusko emigracijo je razburil dvojni samomor v Kišinjevu na Romunskem. Nikolaj Sapježko, sin znanega kirurga v Odesi, je obolel na jetiki kot slušatelj beograjske univerze in se dolgo brezuspešno zdravil v Sloveniji. V nekem sanatoriju je spoznal in poročil hčer generala Moraviča iz ugledne beograjske družine. Sapježko je bil letos 36 let star, njegova žena je imela 38 let. Jetika je vedno bolj mučila zakonca. Sklenila sta, da bosta izvršila samomor, čim se bo odločila usoda slabejšega moža.

V Kišinjevu, kjer je imel Sapježko lastno hišo, se je njegovo stanje stalno slabšalo. Naposled ni smel zapustiti postelje. Ponoči 29. junija je izgubil veliko krvi. Ko je stopila gospa v spalnico, jo je usmrtil s strelom iz revolverja. Potem je poklical iz pritličja usmiljenko in se je v njeni navzočnosti ustrelil. Krogla je šla skozi srce in povzročila takojšnjo smrt. Samomorilca sta zapustila pismo, kjer poročata o svojem načrtu. Na mizici Olge Sapježko so našli tudi steklenico s strupom.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

200 udarcev za skok čez plot

Zgodbe o nezvestih zakonskih drugih so sicer vsakdanje, toda naslednja je prav svojevrstna in izvira razen tega menda celo iz naše domovine.

Kmetu je prišlo na uho, da ga žena vara. Sodišče dvanajstih najstarejših mož v vasi jo je kar sodilo: Žena se obsodi na 200 udarcev s palico, rušilec zakona pa mora biti priča, ko jih bo držala. Ženska se je sicer obupno branila, toda končno so ukrotili, privezali k drevesu in pričeli udrihati. 100 udarcev ji je naštel opeharjeni mož; za njim ji je odštel četrtino — 50 komadov — rodni oče, nato pa tast odstanek.

Vaški prebivalci, ki jim niti na um ni prišlo, da bi ubogo ženo branili, so spremljali izvršitev sodbe z velikim veseljem in glasnim ploskanjem.

Ženska — voditeljica arktične postaje

Moskovska vlada je imenovala za načelnico arktične postaje »Severna dežela« znano biologinjo gospo Rjabčevo. Gospa Rjabčeva je že l. 1930. prezimila z neko študijsko odpravo v Nansenovi deželi.

Nacistična demonstracija v Monakovem

Ker je nova nemška vlada ukinila prepoved glede nošenja uniform na Bavarskem, — kakor znano, je bila Bavarska prva nemška dežela, ki je prepovedala vse uniforme — so priredili nacisti demonstrativen obhod v Monakovem pred A. Hitlerjem (levo)

Stoletnica londonske univerze

Zgodovinske univerze z Oxfordom na čelu so tako dolgo obvladale vse akademsko življenje na Angleškem, da ni imel London še pred sto leti nobene visoke šole. Šele razmah glavnega mesta po Napoleonovih vojnah je ustvaril v zvezi s stalno demokratizacijo življenja potrebne predpogoje.

1831. je bil ustanovljen najstarejši del sedanje londonske univerze, t. zv. King College, ki je letos proslavil stoletnico. Prvotno je štela univerza samo tri fakultete: splošno izobraževalno oz. literarno juridično in medicinsko. Podajamo zgodovino njenega poznejšega razvoja po podatkih, ki jih omenja rektorjev slavnostni govor. Sedem let pozneje se je otvorila inženjerska fakulteta, ki je pričela skrbeti za železniško, takrat še malo raziskano in početniško tehniko. 1877. je odprla univerza vrata prvim slušateljicam. A dijakinje so morale biti ločene od dijakov, ker je tako zahtevala takratna spodobnost. Šele 1922. so prišle v King College med moške tovariše.

1900 je doživela londonska univerza temeljito reformo in postala slična visokim šolam na celini. Šteje zdaj poleg visoke inženjerske šole bogoslovno, juridično, medicinsko in filozofsko fakulteto. Uradni naslov se glasi »Kraljeva londonska univerza«. Številni dobrotniki so v teku let poklonili univerzi veliko knjižnico, laboratorije in muzeje.

Pravkar je izšla
nova številka
ilustrovane tedenske revije
„ŽIVLJENJE IN SVET“
s pestro vsebino in številnimi slikami.
Posamezne številke 2 Din po vseh trafikah

Nov svetovni rekord s padalom

Francoz Machenaud, ki je skoči s padalom iz višine 8000 m in tako postavil nov svetovni rekord. Machenaud je »pristal« v 25 minutah gladko na zemlji

Nevidni diktator

Kakor poročajo iz Moskve, se širijo tam vesti, da je Stalin težko obolel. Že več nego dva tedna ga ni na spregled, čeprav so

Stalin

napovedovali njegovo prisotnost pri različnih zborovanjih, zlasti pri zborovanju komunistične mladinske organizacije. Diktator je baje v sanatoriju v Gorkih pri Moskvi, kjer je umrl Ljenin

Vsak dan ena

»Moj mož vstane vsako jutro ob sedmih, ko se prične jutranja telovadba v radiu.«

»Ali pridno telovadi?«

»On ne, ampak dekle, ki stanuje nasproti!« (»Tidens Tegn«)

Veličastni prizori na vsesokolskem zletu v Pragi

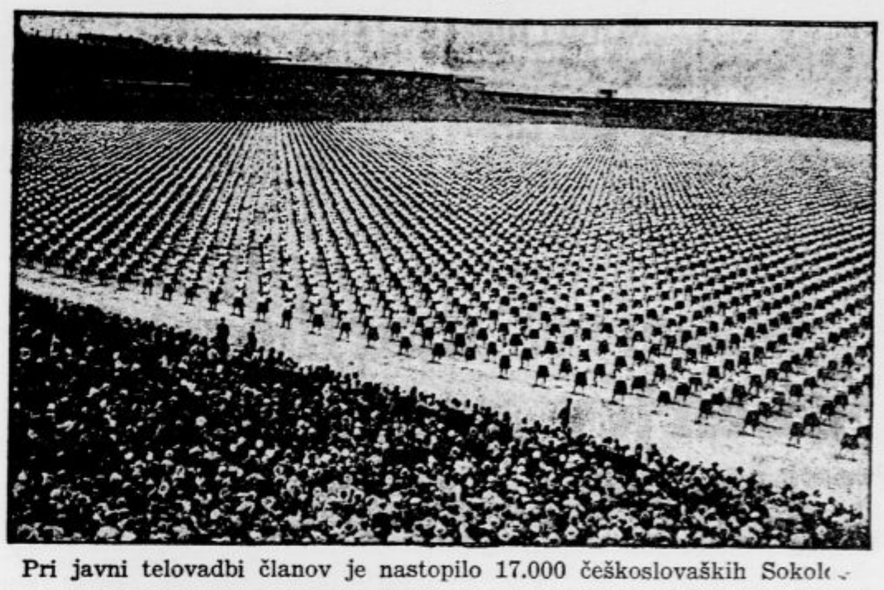

Pri javni telovadbi članov je nastopilo 17.000 češkoslovaških Sokolov

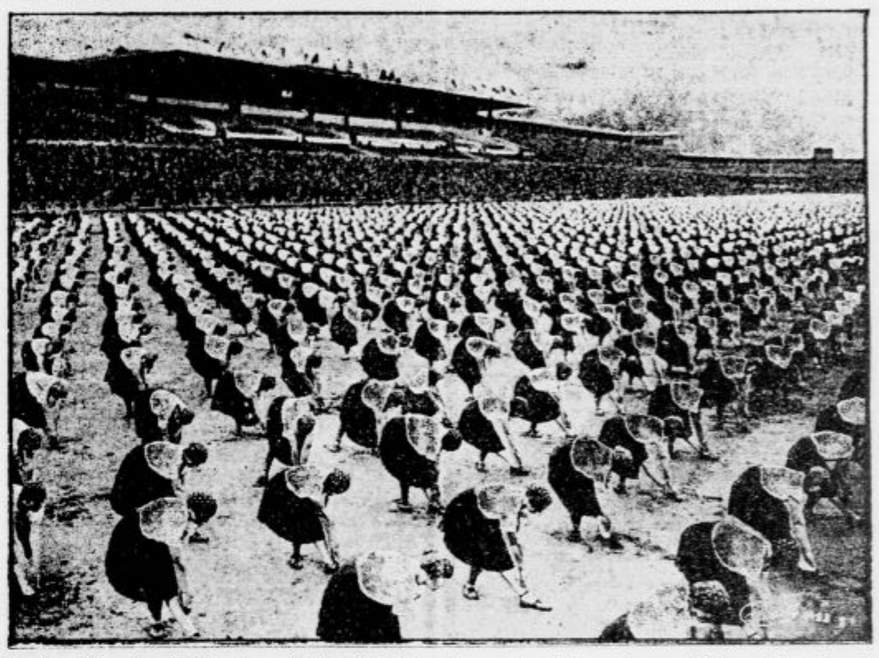

Enako število češkoslovaških Sokolic je nastopilo pri prostih vajah članic

Kulturni pregled

Dvajsetletnica smrti dr. Karla Štreklja

Pred dvajsetimi leti, dne 7. julija 1912 je umrl v Gradcu profesor slovanskega jezikoslovja na ondotnem vseučilišču, ugledni slovenski znanstvenik dr. Karel Štrekelj. Pobrala ga je vodenica v starosti 53 let, sredi dela in načrtov, s katerimi je hotel koristiti slavistični vedi in posebej še Slovencem. Z njim je umrl eden največjih slovanskih jezikoslovcev tedanje dobe. Ob dvajsetletnici njegove smrti naj posvetimo zaslužnemu možu nekoliko skromnih vrstic.

Karel Štrekelj je bil po rodu s Krasa (roj. 1859), študiral je gimnazijo v Gorici, slavistiko pa pri Kreku v Gradcu in pri Miklošiču na Dunaju. L. 1886. se je habilitiral za slovansko jezikoslovje na dunajskem vseučilišču, vendar je vzlic velikim sposobnostim in obsežnemu znanju postal šele leta 1897. izredni profesor slovanske filologije s posebnim ozirom na slovenski jezik. Medtem je sedem let urejal slovensko izdanje državnega zakonika. Stolico za slovansko jezikoslovje in slovenščino je prevzel na graškem vseučilišču, kjer je marljivo deloval — od l. 1908. kot redni profesor — vse do prezgodnje smrti.

Dr. Karel Štrekelj je objavljal svoje znanstvene razprave v raznih strokovnih revijah, zlasti v »Archiv für slavische Philologie«, v izvestjih dunajske akademije, v »Časopisu za zgodovino in narodopisje«, v »Letopisu Matice Slovenske« in v domačih literarnih listih. Raziskaval je kraške in štajerske dialekte, krajevna imena itd. S temi temeljitimi razpravami si je pridobil v slavističnih krogih znano in uvaževano ime. Zanimali pa so ga tudi splošni problemi slovenskega jezika; še malo pred smrtjo je izdal spis o Levčevem pravopisu in njegovih kritikah. Štrekljeva predavanja o zgodovini slovenskega jezika, ki so nedovršena ostala v rokopisu, je šele po vojni izdalo mariborsko Zgodovinsko društvo iz ostaline, ki jo je bil prevzel njegov zet, prof. dr. Pavel Strmšek v Mariboru.

Največje delo, ki ga je dr. Karel Štrekelj zapustil svojemu narodu, je njegova mogočna zbirka »Slovenske narodne pesmi«. Ta zbirka je tako urejena, da morda še vedno nima primere v ostalih slovanskih literaturah. Z njo je dr. Štrekelj opravil veliko in nad vse zaslužno delo in si postavil v naši kulturi najtrajnejši spomenik. Dr. Štrekelj se je ob pravem času lotil tega dela, zakaj narodno blago nam čedalje bolj ginevа; le čuditi se moramo, da so skušali nekateri ljudje ovirati izdajanje te, danes vprav dragocene zbirke, ki vsebuje toliko še vedno neobdelanega gradiva. Smrt je preprečila, da bi bil dr. Štrekelj sam dovršil to zbirko in tako jo je zaključil njegov učenec dr. J. A. Glonar.

Univ. prof. dr. Karel Štrekelj se ni udejstvoval v našem javnem življenju. Živel je zase in za svojo znanost, ki se ji je popolnoma posvetil in v kateri je bil cel mož. Počiva na tujih tleh, toda njegovo delo še živi med vrednotami naše znanstvene kulture.

Beograjsko gledališče v sezoni 1931/32

Beograd, julija.

Konec gledališke sezone je mnogo srečnejši od začetka. Lani se je sezona začela z mani pomembnimi deli in je minilo precej tednov, preden je prišla na pravi tir.

Kakor vsa gledališča na svetu, je tudi beograjsko v stalni »krizi«. Ta »kriza« ima splošne časovne poteze: nezanimanje za višje duhovne vrednote in duševna plitvost pri širokem občinstvu, kolebajoča repertoarska politika pri gledališki upravi. Zdi se, da se je v teku zaključene sezone, ki je nanjo nepovoljno vplavala še splošna gospodarska kriza, pričelo obračati na boljše, vsaj kar se tiče repertoarske politike. Dobili smo vrsto novih del, ki kažejo resno stremljenje po kulturni in umetnostni vzgoji občinstva, obenem pa se je pokazalo, da res dobra dela, podana v kar moči dovršeni obliki, vedno najdejo svoje občinstvo. Izsiliti pa ni mogoče ničesar: vse ima svoje notranje, psihološke zakone. Posebno lep uspeh so imele v tej sezoni nekatere opere, ki so bile za beograjsko občinstvo novost, zlasti Straussova »Salome« in Massenetova »Thaïs«. Vsem je še v živem spominu polemika, ki se je bila razvila zastran »Salome«, v kateri je naslovno ulogo pela prva muslimanska igralka v naši državi gdč. Bahrija Nuri-Hadžić, kar je pomenilo, da so se zaradi »Salome« razburjali preveč strogi verniki dveh konfesij: eni zaradi vsebine, drugi zavoljo igralke. Pa tudi katoliški p. Vlasić je v imenu tretjih segel v ta spor, ki je Straussovemu delu samo pripomogel k uspehu.

Poleg očitnega napredka v operi in operети je opaziti tudi napredek baleta, ki ga vodi ga. Kirsanova. Poseben dogodek je bila premijera Čerepjinovega baleta »Skrivnost piramide«.

Drama je uprizorila v tej sezoni vrsto domačih novosti, in sicer dela Ranka Mladenovića, Milana Begovića, Dušana Nikolajevića, Momčila Miloševića, Mite Dimitrijevića in Aleksandra Ilića, ki so dale skupaj 50 predstav. V tej sezoni ni mogel priti na vrsto nov Nušićev komad »Mister Dolar«, ki pa ga obetajo za začetek nove sezone. Do slovenskega dramatskega dela se beograjska drama tudi v tej sezoni ni povzpela. V tem pogledu je vprav nepopravljiva: še svojih obetov ne izpolnjuje in menda daje naše komade v repertoarni načrt samo »zaradi lepšega«. Ali bo pri tem ostalo še nadalje? — Izmed tujih dramatskih del so vzbudile pozornost resne premijere, kakor sta bili n. pr. Brucknerjeva »Elizabeta Angleška« in Calderonova »Gospodja Djavolica«.

Vsekakor kaže bilanca pravkar zaključene sezone zadovoljivo število kulturno pozitivnih točk v repertoarju in lepo število res reprezentativnih izvedb na odru. Z zanimanjem pričakujemo, kaj nam bo prinesla nova sezona, ki se bo otvorila v septembru.

Na igralskem kongresu v Beogradu je bila sprejeta resolucija, ki pravi, da sedanjo krizo naših gledališč povečuje dejstvo, da med organizacijo gledaliških igralcev in gledališkimi upravami ni iskrenega sodelovanja. Kongres izraža željo, da bi čim prej stopil v veljavo zakon o osrednjem pokojninskem skladu. Poleg stanovskih zahtev predlaga kongres prosvetnemu ministru, da opozori uprave narodnih gledališč, naj sprejmejo v svoj repertoar kar največ del višje umetnostne kvalitete in s kar najsolidnejšo opremo, da bi tako gledališče vplivalo na široke mase, ki jih je v preveliki meri prevzela sirovost sedanjega časa. Kongres je obsodil žalitve, ki jih je izrekel o organizaciji igralcev pisatelj dr. Ranko Mladenović kot generalni tajnik beograjskega gledališča.

Še vedno poceni in dobro

se gospodje oblačijo pri tvrdki **DRAGO SCHWAB v Ljubljani.** — Poletne obleke, suknjiči in blago v veliki izbiri.

Pri ljudeh, ki so potrti, preutrujeni, za delo nezmožni, povzroči naravna **»Franz Josefova« grenčica** prosto kroženje krvi in poveča duševno in delovno sposobnost. Vodeči kliniki izpričujejo, da je **»Franz Josefova« voda** odlične vrednosti tudi za duševne delavce, živčno oslabele in ženske kot dobro odvajalno sredstvo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Michel Zévaco: 85

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Zdaj ga je čakal spopad z ženo, ki jo je bil spet goljufal, z ljubosumno, razsrjeno soprogo, ki ga je bila iznova zasačila na nezvestobi. Slutil je, da bo razgovor viharen.

Zdaj, ko je vedel, da se bo lahko maščeval nad Jehanom in da je nevarnost ovadbe odstranjena, zdaj, ko je bil njegov duh zopet prost skrbi, se je njegova misel vračala k Bertilli.

Vznemirjal ga ni toliko neogibni prizor z Leonoro. Vse bolj kakor nastopa se je bal tega, kar je pretilo dekletu.

Zdavnaj je vedel, da Leonora ni poznala usmiljenja do njegovih ljubimk. Izsledila je sleherno in jo neizprosno pogazila. Zaradi tega so tudi govorili, da prinašajo Concinijevi poljubi smrt. Concini sam je najbolje vedel, da je bilo res tako.

To pot je bila strašna ljubosumnica spet odkrila njegovo ljubezensko gnezdo. Spet ga je bila zalotila v njem. Po njeni dozdevni mirnosti je Concini sodil, da bo Leonorina togota tem hujša, čim bolj se zdaj kroti.

A to, da je bila izsledila gnezdo, še ni pomenilo, da bi bila morala zasačiti tudi ptičico, to je, Bertille. Če je bilo tako, tedaj je Conciniju zadoščalo, da si poišče drugo zavetje. A kaj, če ji je bila na sledi? Spričo te misli je kar vztrepetal od neznosne tesnobe.

Morda bi bil manj v straheh, če bi bil Bertille že imel. Morda bi bil celo hvaležen. Stanovitnost v ljubezni mu je bila tuja kakor malokaj. A nesreča je bila v tem, da je ni bil imel. In vse ovire, ki so zdaj vstajale med njima, so le še bolj razžigale njegov pohlep.

Zato se je vrnil k ženi tako mračen in bojevito razdražen.

»Opravljeno je,« je rekel.

Leonora je pokimala. Nato se je zgodilo tisto, na kar se je bil pripravil.

»Sedi, Concini,« je dejala z važnim glasom. »Resen pomenek imam s teboj.«

Concini jo je potuhnjeno opazoval. Nikoli ni bila bolj nevarna kakor tedaj, kadar je kazala tako mirno, obrzdano lice.

Pripravljen na vse, se je vrgel v naslanjač in molče čakal, kaj bo. Vsaka druga bi bila prebledela pod pogledom, ki ga je uprl v ženo. A Leonora se ni ustrašila.

»Čas bi bil, Concino,« je z mirnim glasom nadaljevala, »da pritisneš na Marijo, naj vendar že zahteva od kralja svoje kronanje, ki ga toliko časa odlaša.«

Concini je osupnil. Pripravil se je bil na domač nastop, ona je pa začela razgovor o politiki. A svoje začudenje je skrbno zatajil.

»Zakaj?« je vprašal takisto mirno kakor ona. »Ali se bojiš, da se ne bi, če kralj umre, sklicevali na to, da ni bila kronana, in ji odrekli pravice soregentstva?«

»Tudi to je tehten razlog,« je odvrnila. »Tistim, ki ribarijo v kalni vodi, so vsi izgovori dobro došli. Tem bolj, ker je kralj že tako in tako napravil oporoko, s katero omejuje regentkino oblast. Od tod pa do trditve, da jo ima kralj za nevredno te časti, je samo korak. Sklicevali se bodo tudi na to, da je kralj spet in spet odlagal kronanje, in trdili, da se je izmikal prav zaradi tega.«

»A to ni res!« je vzkliknil Concini, in obraz mu je mahoma potemnel. »Vsemu dvoru je dobro znano, da se kralj samo zato izmika, ker se boji vsake velike slovesnosti. Prerokovali so mu, da je ne bi preživel.«

Leonora se je bledo nasmehnila.

»Bolj ko se zavedajo, da ni res, bolj vneto bodo trdili, da je. Mar ne poznaš ljudi, Concini?«

»Prav imaš, corpo di Bacco!«

»Po tem takem je razlog, ki si ga omenil, dovolj važen, da resno misliva nanj. A moj opomin izvira iz drugega, še dosti resnejšega nagiba.«

»Iz katerega neki?«

»Astrologi so prerokovali kralju, da ne bo učakal svojega osemintpetdesetega leta in da bo umrl v kočiji, po neki veliki slovesnosti,« je rekla Leonora s še tišjim glasom. »Slišiš, Concini: v kočiji, po veliki slovesnosti.«

Concini in Leonora sta bila oba Italijana in zaradi tega babjeverna da nikoli tega. Slepo sta verovala v astrologijo. Bralec si lahko misli, da so Galigajline besede v teh okolnostih zbudile Concinijevo zanimanje.

»Nu?« je tesnobno vprašal.

»Nu,« je zamišljeno rekla Leonora, »ne gre, da bi človek nasprotoval usodi. Morda so nama vse nakane zoper kralja prav zato izpodletele, ker se nisva ozirala na to jasno, enozmiselno prerokbo.«

»Morda,« je odkritosrčno pritrdil Concini.

»Kralju bo kmalu sedem in petdeset let,« je nadaljevala Leonora. »Bliža se meji, ki mu je začrtana v horoskopu. Prepričana sem, da je kraljičino kronanje tista velika slovesnost. Nemogoče si je misliti lepšo priliko. Tudi kočija bo na mestu — skratka, vsi pogoji prerokbe bodo izpolnjeni. Concini, če nočeva, da se najini načrti izjalovijo, morava s kraljem končati, enkrat za vselej! In zato ti pravim: kraljica Marija mora za vsako ceno doseči pri kralju, da se ta obred vendar že izvrši. Podžgi jo brez odlašanja, da tudi s svoje strani pritisne na kralja.«

Sport

Gradjanski : Primorje

V nedeljo 10. julija na igrišču Primorja.

Če kje, potem se v našem sportnem življenju najlepše odraža lastnost slovenskega rodu, ki se ji pravi pesimizem.

Po vsem svetu je v sportnem dvoboju na mestu, da zmaga enkrat ta, drugič, pa drugi in da zato ne kaže kloniti duha. Večnih zmagovalcev ni ne na Dunaju, ne v Angliji in ne na olimpijadah.

To si moramo vselej priklicati v zavest, kadar sodimo o svojih domačih moštvih. Ne gre, da po enem porazu vržemo puško v koruzo in da pričnemo s svojim tarnanjem: Za nič smo, nogometa ne bomo nikoli znali, državno prvenstvo smo (zaradi ene izgubljene tekme!!) že dali iz rok.

V vidu tega stvarnega optimizma in zaradi drugih, naši sportni publiki dobro znanih dejstev, bo v nedeljo tekma med Gradjanskim in Primorjem nekaj posebnega. Gradjanski bo prišel v Ljubljano seve v najmočnejši postavi, saj mu bo šlo za to, da se povzpne preko Viktorije na vodilno mesto tabelice.

Primorje pa še dolgo ni klonilo. Slaba bi morala presti vodstvu tega kluba in mehkužni bi bili igralci tega moštva, če bi se že sedaj po nesrečni bitki z Viktorijo odrekli nadaljnji borbi v širšem državnem prvenstvu. Nasprotno: moštvo bo šlo v boj tako, kakor mu velevajo najsvetlejše tradicije ASK Primorja.

Mednarodne kolesarske dirke na Gorenjskem

Kolesarsko društvo »Zarja« za srez Radovljica-Jesenice razpisuje za 31. t. m. mednarodno kolesarsko dirko pod pokroviteljstvom jeseniškega župana mr. ph. Jožeta Žabkarja. Proga bo dolga 180 km in bo vodila skozi Jesenice, Radovljico, Lesce, Bled, Boh. Jezero in nazaj po isti poti skozi Jesenice, Kranjsko goro do vrh Korena in nazaj na Jesenice v cilj. Start in cilj pred Jeseniškem kolodvorom.

Nagrad je pet v skupni vrednosti preko Din 2000. Poleg tega je daroval gospod pokrovitelj krasen pokal za najboljšega dirkača te prireditve.

Start juniorjev ob 5.30 zjutraj. Favoriti ob 5.45. Tekma je skupna ter imajo juniorji zaradi predčasnega odhoda pridobljenih 15 minut.

Prijave so pismene ali tudi ustne z navedbo verifikacijske številke in kategorije. Obenem je treba plačati prijavnino v znesku Din 20. na naslov: Franc Krašovec, Jesenice, Krekov trg 2. Zaključek prijav je 28. t. m. Za poznejše prijave bo treba plačati dvojno prijavnino. Številke za start se bodo razdelile pol ure pred pričetkom tekme proti vložitvi Din 10.—, ki se po vrnitvi številke zopet vrnejo.

Glavno kontrolo bo spoznati po modrorumenih zastavicah, ki bodo postavljene na vidnih mestih v Radovljici, Bohinju in na vrhu Korenškega sedla. Vozači dobijo tri kontrolne listke s številkami, katere oddajo kontrolam na teh mestih. Tajna kontrola bo postavljena ob vsej progi. Dirka je dostopna za vse amaterje, ki imajo verifikacijo za leto 1932 ter dokažejo, da so včlanjeni v KSKJ in FUCJ. Vozi se po pravilniku KSKJ.

Pritožbe se bodo vzele vpoštev 15 minut po končani tekmi z vlogo Din 50.—, katera se v slučaju, da pritožnik dokaže upravičenost pritožbe, vrne, sicer pa pripade znesek v korist društvene blagajne. K dirki so prepuščeni le oni vozači, kateri bodo imeli pravilno opremljena kolesa z zvoncem in dvema zavorama.

Vsak vozač vozi na svojo lastno odgovornost, se mora strogo držati cestno-policijskega reda in je za vsako eventuelno nezgodo sam odgovoren. Vsak se mora kontrolam brezpogojno pokoravati, sicer se bo izključil od tekmovanja.

Po končani tekmi je razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad pred hotelom Paar na Jesenicah.

Polovična vožnja na glavno skupščino JZSS

Ministrstvo je odobrilo s svojim odlokom z dne 29. junija t. l., št. 14040, z vseh postaj drž. železnic polovično vožnjo udeležencem glavne skupščine JZSS od 8. do 12. julija. Udeleženec kupi celo karto in se z njo vrača brezplačno domov, če ima vozni listek potrdilo JZSS.

Hazensko državno prvenstvo. Borec (Nova Gradiška) : Ilirija. V nedeljo 10. t. m. začne tekmovanje za državno prvenstvo v hazeni v dveh grupah. V grupi A tekmujeta prvoplasirana kluba LHP in ZHP, v grupi B pa 4 beograjski klubi. V naši grupi A se srečata v prvem kolu prvak hrvatske province Radnički športski klub Borec iz Nove Gradišče in Ilirija. Borec je našemu sportnemu občinstvu še nepoznan. Hazensko sekcijo je osnoval pred tremi leti: z marijivim treningom se je povspel na vodilno mesto v hrvatski provinci in je postal opasen celo vodilnim zagrebškim klubom. Ilirija bo imela z Borcem težak posel. Izid tekme je povsem nesiguren. Tekma se bo odigrala na igrišču Ilirije dopoldne ob 10.30. Eventualno predložitev bomo objavili. V obeh primerih bo nogometna predigra.

ŽSK Hermes. Pozivajo se gg. Lukežič, Maver, Sterle, Erlih, Sernec, Kos, Lozar, Kosirnik, Marinko, Bergant, Černe, Prodan, Kopetzky in Škof, da se danes ob 20½ sigurno udeleže sestanka v klubskem lokalu, radi izvolitve prireditvenega pripravljalnega odbora odn. razdelitve dela v zvezi s skorajšnjo otvoritvijo dirkališča.

SK »Krotan« (Kranj). Zaradi poskusnih tekem in sodelovanja rezerve na sportnem dnevu SK Bratstva na Jesenicah se pozivajo vsi igralci na strogo obvezen trening vsak torek in petek od 18. naprej. — Klub namerava ustanoviti tudi hazensko sekcijo in sklicuje za prihodnjo nedeljo sestanek v knjižnični dvorani Narodnega doma ob 9. dopoldne. Vabijo se vse nekdanje igralke in novinke, ki imajo veselje za sport, da se priglase in udeleže sestanka.

Iz življenja na deželi

DORNOVA. Kakor po okoliških gričih, je na predvečer Vidovega dne zaplapolal mogočen kres v spodnjem delu Ptujskega polja, v vasi Dornovi. Pripravil ga je odbor JRKD pod vodstvom predsednika, trgovca Stanka Murkoviča. Kresovanja se je udeležilo lepo število vaščanov, prišli pa so tudi ljudje iz sosednih vasi. Mešani pevski zbor je zapel več domoljubnih pesmi, sviral je tamburaški zbor pa tudi šolska mladina je zapela nekaj sokolskih in narodnih pesmi. Kres je žarel pozno v noč. Mogočni streli iz možnarjev so odmevali od sosednih gričev. — Na Petrovo se je vršil javni shod v gostilni g. Rateka. Poročal je narodni poslanec g. Petovar Lovro. Za shod je bilo veliko zanimanje in se ga je udeležilo preko 130 vaščanov in okoličanov. Govornik je izčrpno orisal položaj v državi, nas pozival k stvarnemu in pozitivnemu delu ter odločno pobijal razne neresnične in alarmantne vesti, ki jih širijo nekateri brezvestneži. Njegova izvajanja je občinstvo sprejelo z navdušenim odobravanjem.

LAPORJE. Na Petrovo je imela naša sokolska četa svoj prvi letošnji telovadni nastop pri br. Šifrerju. Nastop je uspel vsestransko najboljše. Četudi so se domači sosedje držali, razen par častnih izjem, kakor navadno, skrajno rezervirano, je bil gmotni uspeh prav zadovoljiv. Naše vrle sestre podporne članice so nam nanesle toliko prvovrstnega peciva in tort, da smo ga mogli le s težavo vnovčiti. Pri nastopu so gostovale članice matičnega društva iz Slov. Bistrice in bratje iz Vrhloge. Posebno pozornost je vzbudil nastop domače dece s kosami (lastnega izdelka), tako da so morali svojo sicer primitivno, a zato toliko bolj zanimivo »košnjo« na splošno željo občinstva ponoviti. Za svoj uspeh so želi obilo pohvale, a za plačilo so prejeli obilo sladkega peciva, katerega jim je poklonila soproga notarja domačina g. Ašiča, ki nas pri vsaki naši prireditvi prav pridno podpirata. Ker se je tekma v odbojki predolgo zavlekla, sta izostala govora staroste dr. Pučnika iz Slovenske Bistrice in domačega staroste Vendramina. Ko nas je zapustila godba »Harmonija« iz Črešnjevca, je bil zaključen oficijelni del vzglednega nastopa naših vrlih laporskih četašev.

BOČ-KOSTRIVNICA. Prva gradbena faza vodovoda v Zgornjem Gaberniku bo kmalu zaključena. Posrečilo se je s trudapolnim vrtanjem pečine pod Sv. Miklavžem na Boču vendarle združiti raztresene izvirke v dokaj močan tok, ki bo zmožen s svojo kapaciteto odstraniti vodno krizo Rogaške Slatine. Sedaj že polagajo cevi od izvora do slatinskih vrelcev v Zgornjem Gaberniku. — Zadnjič smo čitali poročilo iz Poljčan o ponesrečenem golobu pismonoši. Nu, drugi njegov kolega je svoj sicer z nevarnostmi zvezani posel opravil bolj srečno. Priletel je 3. julija od severovzhoda na počitnice v bolj solnčno Kostrivnico, naravnost v balkonsko sobo trgovca Juneža, kjer so lepemu južnjaku postregli, kakor se spodobi. Gotovo se sedaj isto tako dobro počuti v Ljubljani. Zaenkrat ti golobčki niso nevarni, vendar kje je še čas, ko bo nedolžna stvarca oznanjala popolno spravo in mir med narodi! — Odborniki SPD se na moč pripravljajo za planinsko proslavo na Boču, ki bo s sv. mašo 17. t. m. Uverjeni smo, da bodo želi tudi to pot mnogo uspeha, kajti zdrava zamisel planinstva je odjeknila z Boča tako mogočno po domovini in izven nje, da je posetilo mlado postojanko SPD samo v zadnjih treh mesecih že nad 3300 planincev.

Življenje v Radencih

Slatina Radenci, 5. julija.

Obisk gostov v radenskem kopališču je bil vse leto dober, le zadnje dni je nekoliko popustil. A prihajajo že spet novi gostje. Ker so cene zelo reducirane, ni v tem pogledu nikake pritožbe. Naši kraji so z mesom, moko in poljskimi pridelki zares dobro založeni. Marsikateri posetnik, ki si je s težavo preskrbel potrebni denar za zdravljenje, se ne more načuditi, kako učinkovita je radenska voda. Pred kolodvorom se je prav lepo razrasel nasad, ki kaže že od daleč napis na drevesu: »Borkov park«. Na rondojih cveto krasne cvetlice in napravljajo na posetnike kar najboljši vtis.

V nedeljo je priredilo radensko prostovoljno gasilno društvo svojo vsakoletno tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za odplačilo motorne brizgalne. Oblaki, ki so še opoldne viseli in obetali deževno vreme so se okrog 13. nenadoma pretrgali in zasijalo je zlato sonce, ki je marsikaterega dobitka željnega napotilo na tombolo. Načelnik društva g. Zemljič je pozdravil vse navzoče, raztolmačil potek igre ter vsem posetnikom želel obilo sreče. Naš poslanec g. Jakob Zemljič je rade volje prisostvoval kontroli razdeljevanja dobitkov. Glavni dobitek (tisočak) je dobil Movrin Franc iz Hrastja, ki ga je bil resnično zelo potreben. Enako je zadovoljil drugi dobitek (pohištvo), ki ga je dobila Seršenova iz Žabjaka. V celoti je potekla ta prireditev v vsesplošno zadovoljstvo.

Zanimivosti iz šolstva v Prekmurju

Murska Sobota, 6. julija.

Učiteljstvo murskosoboškega sreza je imelo nedavno v Sokolskem domu v Murski Soboti društveno zborovanje, nato pa se je vršila sreska učiteljska konferenca pod vodstvom nadzornika g. Velnarja. Poleg učiteljstva so se zbora udeležili zastopniki oblastev s sreskim načelnikom g. Lipovškom na čelu in nekateri veroučitelji katoliške in evangeličanske veroizpovedi. Nadzornik g. Jože Velnar je podal zanimivo poročilo o razvoju ljudskega šolstva v teku zadnjih 10 let. Iz tega poročila, ki velja sicer za soboški srez, označuje pa v marsičem tudi ostalo Prekmurje, posnemamo naslednje zanimivosti:

V murskosoboškem srezu je 52 šolskih poslopij, od katerih pa je le 24 šol državna last. 21 šol pripada raznim verskim občinam, ena je privatna last, ostale pa vzdržujejo šolski odbori. Po vseh šolah je zaradi velikega števila šoloobveznih otrok pomanjkanje šolskih prostorov. O modernih šolskih stavbah v srezu ne more biti govora, ker so vse šole zidane po nekdanjem madžarskem sistemu, ki je predvideval večinoma le eno- in dvorazrednice. Večina šol je bila ustanovljena tudi od raznih verskih občin in so bile te šole dolga leta samo verske šole. Krajevni šolski odbori so povsod pokazali dobro voljo, da bi uredili šolska poslopja primerno današnjim zahtevam in razmeram, zaradi splošne krize pa so nekateri šolski odbori morali črtati gradbene fonde.

Nove šolske zgradbe so zlasti potrebne v Murski Soboti, Tišini, Cankovi in še v nekaterih drugih krajih, kjer število šoloobveznih otrok stalno narašča. V šolskem letu 1925-26 je bilo v srezu 51 šol za 5657 šolarjev, danes pa je v 49 šolah 7071 učencev, ki so razmeščeni na 151 razredov. Število učencev je naraslo za 1441. Te številke pričajo dovolj jasno o velikem pomanjkanju primerno urejenih šolskih zgradb.

Šolarji so po ogromni večini naše narodnosti ter je vpisanih le 124 nemških, 116 madžarskih in 4 italijanski šolarji. Učiteljski kader šteje 75 učiteljic in 62 učiteljev, manjka pa še 13 učnih moči.

Radio

Izvleček iz programov

Četrtek, 7. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Slike iz narave. — 19.30: Akademski poklici. — 20: Med Moravani. — 20.30: Koncert ge. Pavle Lovšetove. — 21.10 Violinski koncert ge. Brandlove. — 21.45: Plesna glasba z Bleda. — 22.30: Čas, poročila.

Petek, 8. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Postanek in razvoj kinematografa. — 19.30: Gospodinjska ura. — 20: Med Slovaki. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.30: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 11.20: Radio - orkester. — 16.50: Jugoslovenske pesmi. — 19.50: Violinske skladbe. — 20.30: Koncert domačih komponistov. — 21.20: Saksofon. — 21.40: Lahka godba. — 22.50: Plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Prenos iz Beograda. — PRAGA 19: Mešan program. — 20.30: Viola in klavir. — 21: Orkester. — 21.35: Klavirske skladbe. — 22.20: Plošče. — BRNO 19: Prenos iz Prage. — 21.35: Sluhoigra. — 22.20: Plošče. — VARŠAVA 18.20: Lahka glasba. — 20: Simfoničen koncert. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 13.10: Iz slovanskih oper. — 16.30: Popoldanski koncert. — 20.15: Kmetiška glasba. — 21.30: Komorni koncert. — 22.20: Godba za ples. — BERLIN 20: Webrova opera »Euryanthe«. — Lahka in plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.15: Operetni večer. — 21.25: Novejše skladbe za zbor. — MÜHLACKER 20.15: Lahka italijanska glasba. — 21.15: »Pesem z Donave«. — 22.45: Noćni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.25: Vojaška godba. — 20.35: Orkestralen koncert. — Ciganska godba. — RIM 17.30: Lahka glasba. — 20.45: Veseloigra. — 22.15: Lahka glasba.

Pohištvo!

Spalnice iz trdega in mehkega lesa ter kuhinjske oprave prodaja po zelo znižanih cenah in se priporoča za vsa mizarska in pohištvena naročila. 7661

JOSIP KURNIK, mizar

Zg. Šiška št. 51, pod hribom.

Boljševizem in modroslovje

Teoretiki ruskega boljševizma niti malo ne zanikujejo, da se v Rusiji izvaja v duhovnem življenju enako nasilje kot v gospodarskem in političnem. Ta kulturni teror opravičujejo tako, da je po naukih zgodovinskega materializma vsaka kultura samo odraz gmotnih sil, predvsem pa obstoječega ekonomskega reda. Ko se le-ta izpreminja s silo, se mora tudi kultura izpremeniti s silo. Zaradi tega v času gospodarske »petletke« uvajajo in izvajajo tudi **duhovno »petletko«.** — Posebno se je ojačilo **ateistično** gibanje, ki hoče docela izkoreniniti verstvo, ta »opij naroda«, kot je zapisano ob vhodu v starodavni Kremelj. **Znanstveni zavodi** so dobili nalog, dati svoj »maksimum« v raziskavanju prirode, dela in družbe po načelih boljševizma. Celo **leposlovje, likovna umetnost in glasba** morajo predvsem skrbeti za propagando gospodarske »petletke« (najnovejše odredbe te vrste je navedel A. Luther v reviji »Ost-Europa«, septembrski zvezek). Boljševizem že dolgo ni več samo socialni, politični ali ekonomski pojav. V zadnjih letih polaga posebno važnost na to, da ga svet smatra za idejo, za svetovni nazor, skoraj za novo religijo. Zaradi tega je zanimivo pogledati, ali si je boljševizem že izgradil **svojo filozofijo,** to se pravi: enoten nazor o svetu in življenju? Ali se je že izmotal iz najpovprečnejše demagogije, ki jo uganja z materializmom in si izkrčil svojo lastno pot na vrhove človeškega mišljenja?

Češki filozof Ferd. Pelikán je spisal o tem kratko študijo, ki kaže, da boljševiškim teoretikom še vedno ni uspelo prizadevanje, ustvariti iz boljševizma enoten svetovni nazor.

Dr. Pelikán piše med drugim: Leninovi spisi pričujejo prej o državniški spretnosti in zgodovinski daljnovidnosti nego o teoretski globini. Začetki boljševizma so zgolj politični in žurnalistični. Boljševizem in socialno revolucionarstvo sta bili dve frakciji marksizma. Razlika ni bila toliko teoretična kot čisto taktična. Bolševizem je dal doslej vrsto **povprečnih »dialektičnih materialistov« in narodno gospodarskih teoretikov** (Buharin, Asmus, Timirjasev, Trockij, Djeborin, Rasumovskij, Kjazanov itd.), a tudi esteski in noetski spisi A. Lunačarskega so na povprečni višini. Drugače se službeni filozofi boljševizma omejujejo na psihološka razmotrivanja freudovskega značaja, na fiziologijo možganov po raziskavanju **Pavlova** in **Behtjereva** in na razlaganje marksističnih klasikov. Ustanovili so si celo nekak **»Institut za znanstveno filozofijo«,** ki pa doslej ni dal še ničesar od sebe. Imajo tudi Marxov in Engelsov institut, ki sta namenjena proučavanju marksističnih klasikov.

Njihov boljševiški »dialektični materializem« je žalostno zmaličenje Heglove dialektike. Prof. dr. **Čiževski** dobro piše v »Ruchu filosoficznem« (VII., st. 132): »Mislili bi, da bodo ti »dialektični materialisti« razčlenili in preiskali vsaj dva svoja osnovna pojma: »dialektika« in »materializem«. A kaj bi, še tega ne storijo. Morda ju namenoma ne marajo postaviti določno, da, opažamo celo, da pojem »materija« zamenjujejo z »objektivnostjo«. Celo najboljše delo, ki ga je dala komunistična filozofija, V. Asmusa **»Dialektični materializem in logika«,** stoji znatno pod nivojem »meščanskega« modroslovja. Prezirajo vse, kar so na tem področju storili I. Stenzel, I. Iljin, R. Kroner in drugi, toda sami ne naredé ničesar. Molče gredo preko najvažnejše zgodovinske sovisnosti, ki bi jo pri razvoju dialektike bili morali predvsem vpoštevati; ne ozirajo se na Kantovo teorijo v »Kritik der Urfalskraft«, ignorirajo pomen verskega modroslovja za razvoj dialetike itd. Čez mero pa se trudijo, da bi se vse mogoče in nemogoče »materializirali«; tako n. pr. materialistično razlagajo celo Schellingovo prirodno filozofijo. K zgodovini materializma niso z vsemi svojimi instituti doprinesli nič novega in važnega; da, citirajo v večji meri spise »meščanskih« filozofov nego same vire.

Sicer pa se spričo boljševiške miselnosti ni čuditi, če devljejo v nič vso staro in novo filozofsko literaturo, izvzemši ono, ki jo lahko porabijo za se ali — kot Heglovo dialektiko — potvorijo. Če je vse filozofsko mišljenje samo odraz gospodarskega razvoja ali premišljeno sleparstvo, zakaj bi se neki brigali za filozofijo, to nesmiselno in nepotrebno reč?!

Toda ob istem času, ko vidijo v filozofih »meščanskega« kova ljudi, ki vedé in hoté sleparijo, uganjajo sami premišljene slepарije. Pelikán navaja po Čiževskem naslednji primer: L. 1925. je skušal neki komunist zagovarjati **relativnostno teorijo.** Njegovemu članku je uredništvo revije »Pod marksističnim praporom« dodalo opazko, da so **Millerjevi** poskusi pravkar ovrgli relativno teorijo. Od tega časa je minilo več let. Med tem so sami nasprotniki relativnostne teorije odklonili Millerjeve poskuse kot **nezadostne,** toda uredništvo komunističnega idejnega glasila molči o tem in čitatelj mora biti preverjen, da je relativnostna teorija že zdavnaj vržena med staro šaro. Tako se zamolčuje **neprijetna resnica!**

Posebnost »rdeče filozofije« je **srditost in mržnja nasproti vsem nasprotnim miselnim smerem,** a tudi nasproti »neortodoksnim« komunistom. Evropskih teoretikov komunizma (Lukácz, Fogarasi, Korsch) ne prijemljejo nič bolj z rokavicami nego »buržoazne ideologe«, zakaj zapadni komunistični teoretiki si ne dajo vzeti svobode mišljenja in ne sprejemajo za vsako ceno razodetij in dogem iz Moskve. Toda niti v pseudofilozofskem ozračju boljševiške filozofije ni enotnosti, zakaj tudi tu se uveljavlja svojevoljnost. Tako nastaja med boljševiškimi teoretiki mržnja, argumente zamenjujejo psovke, pojavljajo se sumničenja in naposled — prepoved publiciranja. Samo iz Leninovih spisov bi lahko sestavili cel slovarček takih-le psovk in zbadljivk na račun mnogih teoretikov s področja marksizma, ki niso mislili povsem »ortodoksno«.

Zanimivo je, kakšna je **boljševiška »filozofska propedevtika«.**

Ker boljševiških učbenikov doslej še ni, zahtevajo te-le knjige: 1. W. Wundta: »Uvod v filozofijo«. 2. I. zvezek Langejeve »Zgodovine materializma« (čeprav Lange sám ni bil materialist). 3. Gomperzove »Grčke mislece«. 4. Höffdingov »Učbenik zgodovine novejše filozofije«. Prav posebno pa zahtevajo poznavanje marksistične literature (Engels, Plehanov, Lenin, Djeborin, Buharin) in — priporočilo stankarske organizacije, če primerjamo te zahteve z zahtevami, ki jih imajo izpitne komisije do kandidatov drugih strok, vidimo, da je to premišljena detronizacija modroslovja, da filozofijo (tudi »marksistično«) smatrajo za postransko zadevo, ki ni prav nič pomembna za boljševiškega izobraženca.

Čeprav se zdi, da bodo že zaradi svoje idejne borbe morali hočeš-nočeš filozofijo malo povzdigniti in se je jačje oprijeti, ni misliti na to, — pravijo boljševiška glasila, — da bi se filozofija smela pod rdečo vlado svobodno učiti. **»Enotnost filozofskega mišljenja je vsekako treba ohraniti«,** pišejo, »zakaj smešno bi bilo, če bi na visokih šolah zopet vzpostavili parlament, v katerem sme vsak govoriti po svoje«. Ne smemo tudi pozabiti, da je celo filozofsko izobraževanje s čitanjem zabranjeno. L. 1923. je bil izdan **»index librorum prohibitorum«,** na katerem so imena: Platon, Descartes, Kant, Schopenhauer, Spencer, Mach, Vl. Solovjev, N. Losskij, psihološki spisi Vedenskega, Janusa, Höffdinga i. t. d.

Po vsem tem posnemamo, da **se boljševizem kot teorija še ni mogel povzpeti na vrhove mišljenja.** Omejil se je na to, da v nižavah povprečnega, praktičnega razuma tiranizira ljudi, zabranjuje svobodno mišljenje in zapira vidike, ki kažejo v idealizem, skepticizem, pesimizem. Z duhovnega vidika se je pokazal omejenega tirana, ki vidi v vsakem svobodnejšem gibu sovražno gesto. Tako nasilje ni novo in bo imelo isto usodo kot vse duhovne tiranije pred njim.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Cene malim oglasom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Da ne bo zamude!

Če želite poslati ponudbo na katerikoli oglas, za katerega pove naslov oglasni oddelek „Jutra", pošljite ponudbo kar na oglasni oddelek, da ne bo zamude. Prilepite na kuverto znamko, poleg nje pa napišite številko od oglasa, mi pa bomo napisali naslov in pismo takoj oddali na pošto. Tako bo hitro ustreženo Vam in oglaševalcu.

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Čevlje
zalogo in prodajo prevzamem v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Garancija«. 27458-3

Samostojen mizar
vešč vsakovrstnega novega in starega dela, popravila hiš, pohištva, politiranja itd., gre tudi na dom. Cenj. ponudbe pod šifro »Mizar« na oglasni oddelek »Jutra«. 27654-3

Šivilji
prvovrstni prikrojevalki dam šivati perilo na dom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Moda«. 27705-3

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Vestnega poslovodjo
prvovrstnega in z večletno prakso v elektro-strojni stroki, iščemo za delavnico. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Poslovodja«. 27469-1

Knjigovodjo in kontorista
vešča slovenščine in nemščine, z znanjem stenografije, sprejmem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Veletrgovina«. 27220-1

Dekle
pridno in snažno, ki zna malo kuhati, sprejmem na gostilno. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 27399-1

Trg. vajenca
močnega in zdravega, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih kmetskih staršev sprejme takoj Jos. Bruss v Dolenjem Logatcu. 27558-1

Dekle
za pomoč gospodinji v kuhinji in pri pranju išče J. Tramšak, Jesenice. 27637-1

Frizerko
dobro izurjeno ondulerko in manikerko, kakor tudi **pomočnika** ondulerja sprejmem takoj z oskrbo. Plača 300—350 Din mesečno. Pismene ponudbe na naslov: Martin Gjurin, Kamnik. 27636-1

Slikarja
dobrega risarja, zmožnega slikanja modernih in narodnih ornamentov na lesene spominske predmete, sprejme takoj Drago Višnar, žgano slikarstvo — Jesenice, Gorenjsko. 27633-1

Trgovec
z mešanim blagom, išče za takoj zdravega trgovskega vajenca poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo. Naslov: Anton Götz, trgovec, Straža-Rogatec. 27697-1

Natakarico
sprejmem takoj na Starem trgu št. 1. 27639-1

Zakonski par
brez otrok, lahko obrtnik, dobi s 1. avgustom mesto hišnika na Aleksandrovi cesti 16. Pismene ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Vesten hišnik« 27640-1

Učenca
s predpisano šolsko izobrazbo takoj sprejme modna trgovina T. Eger, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2. 27665-1

Kamnoseškega pomočnika
dobro izurjenega sprejme kamnoseško poljetje Franjo Kunovar, Sv. Križ — Ljubljana. 27677-1

Sadne nakupovalce
verzirane, proti jamstvu sprejme »Gospodarsko društvo« v Mariboru, Mlinska ulica 8. Poslati je le pismene ponudbe. 27694-1

Snažilca pribora
krepkega fanta sprejme hotel Strukelj. 27710-1

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motorno kolo
prvovrsten »Peugeot« 327 cm³, 4/10 HP, model 1931 blokmotor, »Marchal« razsvetljava, Klakson, nov, po zmerni ceni proda Florijančič, Nunska ulica. 27669-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Moško kolo
znamke »Waffenrad«, zelo dobro ohranjeno ugodno prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 27343-11

Dekliško kolo
naprodaj v Gledališki ul. št. 7, pritličje. 27691-11

Pozor! Pozor!
Redka prilika!
Dobro novo moško kolo naprodaj pri hišniku na Tržaški cesti štev. 10. 27708-11

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Mlad mož
izučen zidar, sposoben raznih del pri hiši in popravil, išče primerno službo kot zidar, hišnik, delavec ali skladiščnik, za kar je zelo pripraven. — Je oženjen, vesten, pošten in neoporečen mlad mož. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiv v vseh ozirih« 27572-2

10—15.000 Din
kavcije ali garancije nudi pošten fant z deželo za mesto sluge ali za domača opravila, ozir. kaj primernega. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Delaven«. 27678-2

Natakarica
mlada, čedna, marljiva in simpatična, nastopi lahko takoj službo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 27632-2

Služkinja
pridna in poštena, za vsa hišna dela, z dobrimi spričevali, želi stalno mesto s 15. julijem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Poslušna«. 27655-2

Kuharica
starejša, resna, z večletnimi spričevali, želi službo v poštenem hiši. — Ponudbe na podruž. »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Vešča nemščine«. 27679-2

Deček
priden in pošten, ki se je že učil za natakarja, bi se rad popolnoma izučil. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Priden« 27676-2

Bivši lesni manipulant
vojaščine prost, perfekten v slovenščini, nemščini in italijanščini, išče kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Inteligenten«. 27684-2

Plačilna natakarica
dobro verzirana, srednje starosti, čedne postave, z osebno pravico, ki vrši sedaj službo poslovodinje v bufetu, želi premeniti službo kamorkoli. Cenjene ponudbe na podruž. Jutra v Celju pod šifro »Nastop 1. avgusta«. 27698-2

Natakarica
poštena in pridna, želi mesto v boljši gostilni. — Dopise na podruž. Jutra v Celju pod značko »Sposobna moč«. 27699-2

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Kompletne stelaže
2 pulta, 2 izložbena postavka za čevlje prodam. Poizve se v Zvonarski ul. št. 2. 27457-6

Čevlji na obroke
»Tempo«, Maribor, Slovenska 18. 144

Gramofonske plošče
po Din 1.— izposojuje »Slager«, Aleksandrova 4. pasaža. 254-6

Srečko vojne škode
prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »St. 800«. 27644-6

Otroški voziček
športni, dobro ohranjen, prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodna cena«. 27670-6

Trgovski inventar
zaradi preselitve ugodno prodam. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 27700-6

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Dva lustra
in rabljene preproge kupim. Ponudbe z navedbo cene pod šifro »Sredinje« na oglasni oddelek Jutra 27625-7

Palme
in slične rastline kupi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 27508-7

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

15—20.000 Din posojila
proti sigurnemu jamstvu želi drž. uradnik-zdravnik v Ljubljani. Odplačevanje po dogovoru. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »St. 49«. 27501-16

Družabnico
z 10.000 Din, za novo dobičkanosno podjetje iščem Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Bodočnost«. 27650-16

Prijatelji gorskih letovišč
Cca 2500 m² veliko stavbno parcelo poleg vode na Jezerskem prodam. Krasen razgled na Kočno, oddaljeno 50 m od ceste, brez hrupa in prahu. Pišite po pojasnila na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Jezersko-Kranj«. 27045-20

Hišo
kupim proti takojšnjemu plačilu v mestu ali na deželi v prometnem kraju, v kateri se nahaja trgovina, gostilna ali druga obrt ali če je za kako obrt pripravna. Ponudbe je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Hiša Gorenjsko«. 22425-20

Visokopritlično hišo
novo, pod eno streho s sosedom, prodam za Din 65.000 v Zgornji Šiški 186 27629-20

Krasno vilo
shoraj novo prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 27599-20

Štiristanovanj. hišo
poceni prodam. — Zelena jama-Moste, Hitalnikova ul. št. 24. 27643-20

Stavbne parcele
pod Rožnikom ugodno naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 27681-20

Trisobno hišo
s hlevom, njivo in hišno vodno močjo, pripravno za obrtnika, za 25.000 Din proda Luka Sevnik, Radomlje. 27686-20

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (31)

Suterensko stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kabineta, kuhinje, shrambe in predsobe, oddam takoj ali s 1. avgustom. Poizve se na Vodovodni cesti št. 5. 27577-21

Dvosob. stanovanje
s kabinetom, kopalnico in balkonsko lože oddam s 1. avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 27543-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin oddam za 520 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 27503-21

Večje stanovanje
sredi mesta oddam s 1. avgustom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra« v Ljubljani. 27502-21

Stanovanje
2 parketiranih sob, kuhinje, kopalnice in pritiklin oddam z avgustom na Kodeljevem — Klunova 5. 27653-21

Dvosob. stanovanje
celo drugo nadstropje oddam z avgustom v Riharjevi ulici 2 — za obrtno šolo — Mirje. 27656-21

Stanovanje
komfortno, 3½sobno, blizu Rožne doline v Ljubljani oddam z avgustom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Solnce in zrak«. 27646-21

Dve stanovanji
trisobno, komfortno in solnčno ter dvosobno, v vili oddam z avgustom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 27657-21

Trisob. stanovanje
lepo, s pritiklinami oddam s 1. avgustom na Aleksandrovi cesti št. 5/II 27693-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, v centru mesta oddam s 1. avgustom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 27674-21

Dvosob. stanovanje
s kuhinjo in vsemi pritiklinami, separirano, oddam s 1. avgustom v Zg. Šiški, Vodnikova c. 144. Vodovod, elektrika, pralnica in kos vrta. 27663-21

Trisob. stanovanje
krasno in solnčno oddam s 1. avgustom za Bežigradom. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 27668-21

Dvosob. stanovanje
(I. nadstropje) takoj oddam na Celovški cesti 56 27671-21

Stanovanje
2 sob in kuhinje oddam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 27675-21

Lepo stanovanje
v hišici sredi Rožnika oddam z avgustom. Event. mesečne sobe. Elektrika, telefon, kopalnica, vrt. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 27682-21

Opremljeno sobo
lepo, takoj oddam gospodu ali gospodični na Resljevi cesti št. 20/I. 27703-23

Mesečno sobo
veliko, prazno, kakor tudi **stanovanje**
sobe in kuhinje oddam na Mestnem trgu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 27707-23

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifre 3 Din. (23)

Sostanovalca
sprejme boljša družina v prijazno sobo, in na dobro domačo hrano. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 27420-23

Lepo sobo
opremljeno za 1—2 boljša gospoda, z balkonom, elektriko in kopalnico oddam na Poljanski cesti št. 13/II levo. 27286-23

Sobo
popolnoma separirano, dostop s stopnjišča, pripravno za pisarno, poleg sodišča oddam po dogovoru tudi opremljeno. Tavčarjeva ulica 11/I, levo. 27520-23

Opremljeno sobo
takoj oddam v Groharjevi ulici št. 5 — blizu banovine. 27569-23

Blizu Tabora
oddam lepo opremljeno sobo s posebnim vhodom in elektriko. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 27645-23

Lepo sobo
s posebnim vhodom oddam boljšemu gospodu na Taboru. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 27652-23

Opremljeno sobo
lepo in veliko, z elektr. razsvetljavo ter posebnim vhodom oddam s 15. julijem solidnemu gospodu. Rimska cesta 7/II, levo. 27627-23

Sobo z 2 posteljama
oddam na Cankarjevem nabrežju št. 3/II — levo. 27651-23

Gospodično
sprejmem kot sostanovalko k samostojni gospe. Naslov: Frankopanska ul. št. 23/II. 27642-23

Sobo
lepo in elegantno, s strogo separiranim vhodom oddam takoj ali s 15. — Pristou, Stari trg 30/I. 27661-23

Prazno sobo
veliko, s separiranim vhodom, v mestu iščem s 15. julijem ali 1. avgustom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Zračno«. 27662-23

Sobico
s posebnim vhodom poceni oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 27660-23

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom, v centru mesta takoj oddam. Dunajska cesta št. 9/II, levo, vrata 5. 27672-23

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifre 3 Din. (21-a)

Dvosob. stanovanje
s kopalnico iščeta mlada zakonca. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Solnčno stanovanje«. 27598-21/a

Dvosob. stanovanje
če mogoče s kopalnico, za avgust išče Stupica, Tavčarjeva ulica. 27649-21/a

Stanovanje
eno- ali dvosobno iščem s 1. septembrom. Prednost od sv. Petra do Zelene jame. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Suho stanovanje«. 27568-21/a

Dvosob. stanovanje
s kopalnico, rabim s 1. novembrom. — Ponudbe s ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod »Royal«. 27264-21/a

Stanovanje
sobe in kuhinje iščem za takoj v bližini Poljanske ceste. Cenj. ponudbe na naslov: Angela Ahlin, Poljanska cesta 5. 27664-21/a

Točen plačnik
išče mirno in snažno stanovanje sobe in kuhinje, za jesenski termin. Pogoj elektrika in vodovod. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Brez družine 9632«. 27658-21/a

Dvosob. stanovanje
v sredini mesta išče ves dan odsotna stranka. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dve osebi«. 27685-21/a

Opremljeno sobico
s štedilnikom (gašperčkom) in prostim vhodom išče gospodična. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Do 150 Din«. 27692-23/a

Enosob. stanovanje
s kabinetom in pritiklinami, v šentpeterskem ali bežigrajskem okraju, za september išče Jakob Ledec, upok. drž. uradnik, Masarykova 15. 27702-21/a

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifre 3 Din. (22-a)

Sobo
z elektriko, v sredi Ljubljane, Celja ali Novega mesta išče zakonski par od 17. do 31. julija. Ponudbe z navedbo cene na naslov: Ivan Goršak, Zagreb, Ilica 48. 27547-23/a

Letovišče

Baška, hotel Praha
na najkrasnejšem prostoru ob morju nudi najcenejše bivanje na Jadranu. Polna penzija z vsemi taksami in kopanjem 62 Din dnevno. V pred in po seziji 58 Din 196-38

Baška
Pension-restaurant »Triglav« v Baški
na otoku Krku ob pristanišču nudi gostom čiste in zračne sobe z razgledom na morje. Domača in dunajska kuhinja, ribe vedno na razpolago, penzija v glavni seziji 63—65 Din dnevno. V pred in po seziji pa od 50—55 Din. — Prospekti zastonj. 197-38

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (26)

Klavir
z dobrim glasom — in **gramofon**
His Masters Voice, s 37 ploščami poceni naprodaj v Klunovi ulici 5, parter, Kodeljevo. 27563-26

Pianino
dobro ohranjen, ugodno prodam — tudi na obroke Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 27659-26

Stroji

Vsaka beseda 1 Din. za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (29)

Pletilne stroje
najmodernejše, za izdelavo moških in ženskih nogavic, 1 leto v obratu, prodam veled selitve in sicer dva »Ideal« Rundstrikaparata, Rundränderco, Kettelmaschino, oblikovalno mizo z 9 oblikovalci, navijalni stroj s 50 špulami, motor in celotno jermenje, skupaj ali tudi posamezno. Zelo primerna oprema za začetnika ali manjše podjetje. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Izredna priložnost«. 27694-29

Pisalni stroj
rabljen, v dobrem stanju ugod— prodam. Pismena vprašanja na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dober stroj«. 27594-29

Pletilni stroj
št. 8/60 »Ideal« poceni naprodaj v Mostah, Zaloška cesta 83. 27628-29

Motor
10 Ks prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 27689-29

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Kadar se odločite
da date poskusiti Vase stanovanje zahtevajte od Vašega trgovca da Vam pokaže
Sebestyén
vzorce za sobolikarstvo. Ti vzorci so tako krasni, da Vas bo vsaki zavidal radi Vaše ga lepega stanovanja.
Zastopnik teh vzorcev je: Oblik Beograd Obličev Venac 9

Telef. št. **2951**
Tvrdka **Iv. Schumi**
Dolenjska cesta, nudi tepa suha drva in prvovrsten premog

VRTNE SONČNIKE
lasten izdelek
Bela Fettmann, Zagreb, Masarykova štev. 9
na veliko in malo razpošilja najceneje. 206

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Clověn« je mast
Zaščitni znak — Clověn — Zaščitni znak
Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča Čuvajte se ponaredb! 15
M. Hrnjak
lekarnar — Sisak

Staroznana goriška klet
na Starem trgu 11/a je zopet odprta, zdaj vinotoč in delikatesa »PRI JELKI«. Točijo se pristna dolenjska, štajerska in dalmatinska vina ter vsakovrstna žganja in likerji po najnižjih cenah.
Vsak dan sveže pivo v vrčkih.
Cenj. občinstvu se najtopleje priporoča
8709 LASTNICA.

Zaradi splošne krize
smo znižali oskrbnino v našem penzionu za vse goste, ki ostanejo pri nas vsaj 14 dni, na 50 Din dnevno za vso oskrbo. Za ta denar nudimo lepo sobo in prvovrstno hrano. 8708
Penzion BOGATIN pri Zlatorogu ob Bohinjskem jezeru.

Restavracija
ena najboljših v Zagrebu, je zaradi prezaposlenosti naprodaj. Potreben kapital cca. 700.000 Din. Pojasnila daje Goldmann, Petrinjska 69-II., Zagreb. 8700

Za dekleta
a tudi za vsakogar, ki ljubi ali pa je ljubil, je najbolj priporočljiv roman: **Zvestoba do groba.** Pošilja ga uprava »Jutra« za Din 55.—, vezan Din 65.—.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

285

Vendar, kdo drugi na svetu je bil tako močan in okreten, da bi bil zmogel, kar je delal ta mož? Kradoma se je ozrla v njegov obraz, ki je bil tako blizu nje — in ta mah ji je ušel preplašen vzkrik. Res je bil on — njen mož — Tarzan iz džungle!

KAJ ŠE BO!
To izveste iz zanimivega letalskega romana
Gusar v oblakih
Din 28.—, vezan Din 38.—. Dobite ga v upravi »Jutra«.

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše blagopokojne

Anči Korošec

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo č. gospodu župniku za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevskemu zboru za v srce segajoče žalno petje, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, mladenkam v belih oblekah in konečno vsem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej naša najiskrenejša zahvala. 8713

V Gornji Radgoni, dne 3. julija 1932.

ANA in TONČEK KOROŠEC ter BOŠKO MILINOVIĆ

Direkcija in uradništvo zdravilišča Rogaška Slatina javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je gospod

Martin Hajnšek

dolgoletni uradnik zdravilišča in zvesti tovariš

danes ob pol 16. uri po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. popotnico, mirno v Gospodu preminul.

Telesne ostanke dragega pokojnika ponesemo izpred kapele sv. Ane na pokopališče pri Sv. Trojici v petek, dne 8. julija ob 17. uri.

Rogaška Slatina, dne 6. julija 1932.

Zahvala

Ob težki izgubi nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, tasta, brata, svaka in strica, gospoda

Tschinkla Matije st.

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo za številne izraze tolažilnega sožalja, za poklonjeno cvetje in vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč, da spremijo dragega pokojnika na zadnji poti.

8707 **Žalujoči ostali**

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.